

Kangasalan kaupunki

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024

Sisällys

1 Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
2 Kangasalan Kaupunkistrategia	8
2.1 Kangasalan Kaupunkistrategia vuoteen 2025	8
2.2 Kangasalan kaupungin palvelukeskusten ja Kangasalan Vesi -liikelaitoksen strategiset tavoitteet vuonna 2022.....	15
3 Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat	17
3.1 Talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä.....	17
3.2 Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät	18
3.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne	18
3.2.2 Kuntatalouden näkymät syksyllä 2021	19
3.2.3 Valtion toimenpiteiden vaikutukset kuntatalouteen vuonna 2022.....	20
3.2.4 Kuntatalouden kehitysarvio vuosille 2023 – 2025.....	21
3.2.5 Kangasalan kaupungin talous.....	23
3.2.6 Talouden ja toiminnan seuranta	25
3.2.7 Kaupungin sijoitusvarallisuuden taso ja käyttö	25
3.3 Talousarvion sitovuustaso	27
3.3.1 Sitovat määräraha-arviot TA2022, ulkoiset.....	28
3.4 Tilivelvollisuus	29
4 Toimintatuotot ja toimintakulut palvelukeskuksittain ja Kangasalan Vesi -liikelaitos.....	31
4.1 Strateginen johto	34
4.2. Kangasalan kaupunkikonserni	40
4.2.1 Kaupunkikonsernille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022	41
4.3 Sosiaali- ja terveystieteiden keskus	52
4.4 Sivistyskeskus	58
4.5 Tekninen keskus	64
5 Tuloslaskelma	71
6 Investoinnit palvelukeskuksittain	74
7 Rahoituslaskelma	76
8. Liitteet.....	79
8.1 Konserniyhteisöille ja yhteistoimintatahoille myönnettävät konsernituet ja avustukset	79
8.2 Jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet	81
8.3 Henkilöstömuutokset talousarviovuodelle 2022 ja taloussuunnitelmavuosille 2023-2024.....	83
8.4 Tietoja konserniyhtiöistä.....	92
8.5 Investointien hankeluettelo	106
8.6 Kangasalan Vesi -liikelaitos	112
8.6.1 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma TA2022-TS2024.....	114
8.6.2 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen investoinnit TA2022-TS2024	115
8.6.3 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma TA2022- TS2024	117

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Kasvavan ja investoivan, tulevaisuutta kohti katsovan kaupungin talousarvion äärellä

12.10.2021

Vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman tekeminen on palannut jälleen normaaliin vuosirytmiiin viime vuoden kuukautta myöhempään käsittelyajankohtaan verrattuna. Covid-19-epidemian hiljalleen talttuessa ja rokotuskattavuuden edistyessä siintää edessä jo paluu normaaliin. Ensimmäiset kokoukset läsnä ollen - jo tavaksi tulleiden Teams-kokousten sijaan - ovat palanneet, tuoden kauan kaivattua mahdollisuutta vuorovaikutukseen ja keskusteluun kasvokkain.

Talousarvion tekeminen on jälleen kerran ollut kasvavan kaupungin positiivisten ongelmien parissa tapahtuvaa työskentelyä. Kangasala on monilla mittareilla valtakunnan kärjessä. Houkuttelevuutemme on kohdallaan ja asukaslukumme kasvaa hienosti. Kun tarkastelemme toteutunutta kasvua esimerkiksi välillä elokuu 2020-elokuu 2021, on Kangasala valtakunnallisen tilaston sijaluvulla 12. Kasvumme on siis valtakunnan kärkitasoa, joka kertoo poikkeuksellisesta vetovoimastamme. Samaan hengenvetoon on todettava, että vetovoimamme on kaupunkiseudun yhteistä vetovoimaa eikä Tampereen kaupungin, erinomaisen ja rohkean naapurimme, osuutta voi tässä yhtään aliarvioida.

Kangasalan kaupunki on valtuuston vahvasti strategiallaan johtama kaupunki. Kaikki talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta. Talousarvioprosessissa strategia muuttuu askel askeleelta eläväksi, edeten kohti konkreettista tavoitteen asetantaa ja muuttuu lopulta käytännön teoiksi kunkin lautakunnan hyväksymässä käyttösuunnitelmassa.

Vuodelle 2022 olemme asettaneet kaikille palvelukeskuksille yhteiseksi tavoitteeksi henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen sekä tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden. Syy tähän on selkeä: työhyvinvointi on valtavan tärkeää sekä toiminnallisesti että taloudellisesti ja korostuu entisestään työvoiman saatavuuden noustessa yhä tärkeämmäksi teemaksi. Vanha maailma jossa kaikkiin

tehtäviin oli runsaasti hakijoita on muuttunut olennaisesti kahden viime vuoden aikana. Se tarkoittaa uusien toimintatapojen tarvetta ja esimerkiksi meillä liikunta- ja kulttuurisetelin käyttöönottoa. Etätyöt ovat tulleet jäädäkseen ja työnantajan on hyödynnettävä aktiivisesti kaikkia eri mahdollisuuksia kilpailtaessa työvoiman saatavuudesta, pysyvyydestä ja työhyvinvoinnista.

Strategiseksi tavoitteeksi asetetun tuottavuuden ja tehokkuuden merkitys taas korostuu talouden tasapainoa tavoiteltaessa. Meidän tulee alati hakea aiempaa parempia tapoja toimia, yhdellä toimintaan sijoitetulla eurolla tulisi saada aikaan koko ajan ja yhä enemmän vaikuttavuutta.

Vuoden 2022 valmistelua ohjannut kaupunginhallituksen antama tulo- ja menokehys lisäsi lopulta kaupungin toimintamenoja 13,6 miljoonaa euroa. Kaupungin verotulot ovat 147,7 miljoonaa euroa, missä on lisäystä vuoden 2020 tilinpäätökseen peräti 10 miljoonaa euroa. Valtionosuudet ovat 49,1 miljoonaa euroa, ja ne vähentyvät 2,5 miljoonaa euroa vuoteen 2020 verrattuna. Samalla on kuitenkin huomattava, että valtionosuudet ovat kuitenkin 4,2 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuoden 2021 talousarviossa. Positiivista kehitystä siis, sekä verotulojen että valtionosuuksien suhteen.

Vuoden 2022 talousarvion vuosikate on 11,2 miljoonaa euroa, mikä kattaa 52,3 miljoonan euron investoinneista 21,4 prosenttia. Aiemmat ylijäämäiset vuodet ovat mahdollistaneet myös investointivaroja ja niitä puretaan 0,7 miljoonalla eurolla. Talousarvion tulos on lopulta 14,5 miljoonan euron poistojen jälkeen -3,3 miljoonaa euroa negatiivinen. Vaikka tulos on negatiivinen, on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että kasvava kaupunki ja sen asukkaat mahdollistavat samalla myös uudet palvelut, tuoden tullessaan lisää verotuloja.

Merkittävimmät lisäykset kohdistuvat sosiaali- ja terveystalouteen, joiden toimintamenot lisääntyvät 6,8 miljoonalla eurolla. Näihin lukuihin sisältyy ainoastaan haiketta: sosiaali- ja terveystalout ovat viimeisen kerran osa Kangasalan kaupungin talousarviota, ennen siirtymistään Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Muutos on historiallisen suuri: yli puolet kaupungin nykyisistä menoista siirtyy hyvinvointialueelle, vakituista henkilöstöä siirtyy 640 uuden työnantajan palvelukseen ja toistasataa vuotta jatkunut sosiaali- ja terveystaloutjen järjestäminen kuntapohjaisesti päättyy. Vuoden 2022 aikana keskitymme hyvään ja huolelliseen tehtävien siirtoon, varmistaen palvelujen turvallisen siirtymisen uudelle toimijalle asiakasturvallisuus huomioiden. Historiallisen suuri muutos, jonka vaikutukset kaupunkimme toimintaan ovat moninaiset ja merkittävät.

Sivistyskeskuksen menot lisääntyvät 3,3 miljoonaa euroa. Siellä päätavoitteita ovat palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala sekä Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edellä-

kävijä. Sivistyskeskuksen keskeisinä toiminnan tavoitteina ovat kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen sekä asiakkaiden palvelukokemusten parantaminen mm. osallisuutta ja yhteistä tekemistä lisäämällä.

Teknisessä keskuksessa menot lisääntyvät 2,4 miljoonalla eurolla. Teknisessä keskuksessa kehitetään ja vahvistetaan entisestään kaupungin elinvoimaa ja palveluita sekä lisätään kaupungin viihtyisyyttä. Työtä tehdään yhteistyössä kaupunkilaisten, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa huomioiden asukasnäkökulma ja yritysmyönteisyys. Tekninen keskus pyrkii osaltaan vakauttamaan kasvavan kaupungin kuntataloutta tiivistämällä yhdyskuntarakennetta erityisesti joukkoliikennevyöhykkeellä ja harjoittamalla aktiivisesti etupainotteista maapolitiikkaa. Monipuolisen asuntojakauman varmistamiseksi lisätään perheasumisen mahdollisuuksia kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin sekä huolehditaan asumisen monimuotoisuudesta.

Talousarviovuodet ovat tulevaisuusinvestointien aikaa. Lamminrahkan rakennushankkeiden lisäksi merkittävimmät investointihankkeet vuonna 2022 ovat Ruutanen koulun suunnittelu ja rakentamisen aloittaminen, Pikkolan pienten lasten yksikön suunnittelu, Kuhmalahden koulun rakentaminen ja Lemetyn alueen infran sekä Tampereentien alikulun rakentaminen.

Seuraavien vuosien aikana Kangasala toteuttaa suunnitellusti – ja tähän aiempina vuosina ennalta varautuneena – historiansa merkittävimmän rakentamishankkeen, Lamminrahkan alueen. Se toteutetaan yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa. Lamminrahkassa voimme tarjota monipuolisia asumisvaihtoehtoja luonnonläheisessä ympäristössä, vain seitsemän minuutin päässä Tampereelta. Kiinnostus alueeseen on ollut suurta: alueen asumisen yhtiömuotoiset tontit varattiin käytännössä kerralla kesällä 2020 ja kaupunkipientalotonttien varaukseen koettiin ennennäkemätön ryntäys. Myös elinkeinotontit kiinnostavat, niidenkin varaustilanne on hyvä. Investoinnit takaavat Kangasalan kasvua tulevaisuudessa, muuttuen alun investointipainotteisuuden jälkeen tuloa tuottaviksi.

Ilmastonmuutoksen haasteisiin vastaaminen on osa koko konsernin toimintaa. Kestävyyden kehittäminen on koko konsernin yhteinen tavoite. Kangasalan kaupunki on osa Hinkuverkostoa ja kaupunki jatkaa tiiviisti työskentelyä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Konserninäkökulma huomioidaan vahvasti talousarvioasiakirjassa. Valtuusto asettaa kaupungin omistamille yhtiöille yhä tarkemmin asetettuja tavoitteita ja kukin yhtiö kertoo toimenpiteensä omistajan asettamien tavoitteiden toteuttamiseksi.

Talousarviovalmisteluprosessi on ollut Kangasalan tapaan osallistava. Mahdollisuuksia saada tietoa, kysyä ja vaikuttaa on lukuisia talousarvioprosessin edetessä. Olemme lisänneet edelleen keskustelua

niin valmistelevalle organisaatiolle kuin asiaa eri tavoin käsittelevissä toimitelmissäkin. Lautakunnat käsittelevät talousarviota useamman kerran ennen ehdotuksensa tekemistä. Työskentely lautakunnissa oli jälleen erinomaista ja lämpimät kiitokset ansaitsevaa.

Suunnitelmavuodet tuovat painetta myös seuraavien vuosien talousarvion valmisteluun. Kaupungin rahoitusaseman selvityksessä vuoden 2022 aikana hyvinvointialueiden valmistelun edetessä, saamme tietää kuinka suuri ero kaupungin pysyvien menojen ja tulojen välillä on vuodesta 2023 alkaen.

Vuoden 2022 talousarvio on omalla tavallaan talousarviovalmistelun välihuuto. Vuosina 2023-2028 on tosi kyseessä, jos tulojen ja menojen välillä on merkittävä ero, joka on tasapainotettava. Siihen työhön tarvitaan koko valtuuston kaikki ideat ja ajatukset, kyvykkyys ja sitoutuminen. Mikäli tasapainotettava on yhden tai kahden tuloveroprosentin verran, olemme merkittävän haasteen edessä. Siitäkin selviämme, yhdessä ratkaisuja hakien. Kasvun vaaliminen, tuottavuuden lisääminen, toisin tavoin toimiminen, uusien valintojen tekeminen, joidenkin asioiden niukentaminen, kaikkeen tähän on hyvä henkisesti varautua jo nyt. Uusi valtuusto ottaa siis vastaan merkittävän haasteen talouden tasapainossa pitämiseksi. Tätä työtä tukee uuden kaupunkistrategian valmisteleminen ja siitä päättäminen. Erityisesti korostuu oikeiden valintojen tekeminen ja väärin valintojen tekemättä jättäminen.

Uusien toimintatapojen ja rakenteellisten ratkaisujen jatkuva pohtiminen on heti työllistävää, mutta tätä työtä saadaan tehdä kasvavassa kaupungissa, mikä tuo tälle työlle positiivisen sävyn. Kasvavan kaupungin rahoituskysymysten ratkaiseminen tulevaisuushakuisesti on monin verroin miellyttävämpää kuin väestöään menettävissä kunnissa. Uskon, että suuri osa Suomen kunnista vaihtaisi paikkaansa tästä syystä mielellään juuri Kangasalan kaupungin kanssa.

Kangasala menestyy edelleen erinomaisesti, mutta menestyksemme ei ole itsestäänselvyys. Sen eteen on tehtävä joka päivä työtä, kyettävä reagoimaan tarvittaessa nopeasti ja rakennettava Kangasalasta päivä päivältä yhä parempaa asuinympäristöä. Siihen yhteiseen rakentavaan työhön ja positiiviseen viestintään tarvitaan meistä jokaista, niin kaupungin työntekijöitä, luottamushenkilöitä kuin asukkaitakin. Rakennetaan siis yhdessä joka päivä Kangasalaa vahvistavaa Kangasala-henkeä, houkuttelevuuttamme yhdessä rakentaen. Kaupunkistrategian sanoin: vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia.

Kokonaisuutena arvioiden ja voimakas kasvumme huomioiden, talousarvio on kelvollinen lukujen valossa, mutta seuraaville vuosille jää vielä runsaasti parantamisen varaa. Vahvuutemme on kuitenkin se, että olemme varautuneet näihin huippukasvun vuosiin ennalta. Investointimme tuovat pidemmällä aikavälillä enemmän tuloja kuin menoja ja taseemme mahdollistaa myös sen, että näinä voimakkaan kasvun vuosina teemme myös alijäämisiä tilinpäätöksiä.

Kiitän lämpimästi kaupungin viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä talousarvion erinomaisesta valmistelusta kaikissa sen eri vaiheissa. Rakennetaan yhdessä, visiomme mukaisesti, Kangasalasta hyvinvoiva ja kehittyvä kesäpäivän kulttuurikaupunki. Yksinkertaisesti sanoen, vaatimattomasti paras.

Oskari Auvinen, kaupunginjohtaja

2 Kangasalan Kaupunkistrategia

2.1 Kangasalan Kaupunkistrategia vuoteen 2025

Kangasalan Kaupunkistrategia 2025

Kangasalla, oksalla ylimmällä

KANGASALAN VISIO, KAUPUNKISTRATEGIA JA TOIMINTAA OHJAAVAT ARVOT ovat valmistuneet laajassa yhteistyössä, johon ovat osallistuneet luottamushenkilöt, kaupunkilaiset, henkilöstö ja sidosryhmät.

KANGASALAN KAUPUNKISTRATEGIA kuvaa keskeiset tavoitteet, joihin valtuuston johtamana Kangasalan päätökset perustuvat seuraavana vuosikymmenenä. Strategia tavoittelee vahvaa elinvoimaa ja hyvinvointia eri muodoissa. Mukana ja osallisia ovat kaikki.

KAUPUNKISTRATEGIA ON ELÄVÄ ASIAKIRJA ja sitä uudistetaan tarpeen mukaan.

Vuosittaiset tavoitteet vahvistetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa ja niitä seurataan tilinpäätöksessä. Operatiivinen toteutus tapahtuu kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa sekä kaupungin organisaation toimesta.

KANGASALAN KAUPUNGILLA ON arvokas yhteiskunnallinen palvelutehtävä. Kaupunkistrategian johdolla sitä toteutetaan joka päivä.

Oskari Auvinen, kaupunginjohtaja

Kangasalan kaupunkistrategia 2025

Oksalla ylimmällä

STRATEGISET TAVOITTEET (1-12)

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
2	Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
5	Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
6	Sijainnista vetovoimaa – sujuvasti liikkuen
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8	Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
10	Tarkoituksenmukainen ja tavoitteellinen omistaminen
11	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia
12	Kehitämme Kangasalan imagoa

Toiminnalliset tavoitteet

1 Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala

- 1.1 Palvelemme hyvällä asenteella.
- 1.2 Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta.
- 1.3 Edistämme aktiivisesti palvelujemme kilpailukykyä.
- 1.4 Kohtaamme asiakkaat silloin ja siellä, missä he liikkuvat.
- 1.5 Lisäämme ja kehitämme sähköisiä palveluita ja otamme käyttöön uusia palvelukanavia kaupunkilaisten käyttöön.
- 1.6 Olemme rohkeita, sallimme erehtymisen, opimme virheistä.
- 1.7 Edistämme esteettömyyttä palveluissa, suunnittelussa ja rakentamisessa.

2 Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme

- 2.1 Huolehdimme osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä, ne ovat jokaisen tehtäviä.
- 2.2 Edistämme aktiivista toimintaa, lisäämme avustuksilla kolmannen sektorin vaikuttavuutta.
- 2.3 Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa.
- 2.4 Osallistumme rohkeasti monenlaisiin hankkeisiin.

2.5 Osallistuva kaupunkilainen, osallistava kaupunki.

3 Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä

- 3.1 Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä.
- 3.2 Edistämme kaupungin liikuntamahdollisuuksia sisällä ja ulkona, retkeilyreittejä ja virkistysalueita.
- 3.3 Edistämme omaehtoisen hyvinvoinnin mahdollisuuksia.
- 3.4 Panostamme työllisyyteen kaupunkiseudun yhteisin tavoin ja omin työllisyystoimenpitein.
- 3.5 Kehitämme monipuolisesti työllisyydenhoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys.
- 3.6 Lisäämme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
- 3.7 Toivotamme tapahtumat tervetulleiksi kaupunkiympäristöömme, julkinen tila on avoin.

4 Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta

- 4.1 Ylläpidämme kaupungin hyvää imagoa työnantajana.
- 4.2 Kehitämme johtamista ja esimiestyötä uudistuvan kaupungin rooli huomioiden.
- 4.3 Korostamme osaamisen johtamisessa asiakaspalvelua ja osaamistarpeiden ennakointia.
- 4.4 Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.
- 4.5 Kannustamme henkilöstöä työn ja toimintatapojen aktiiviseen kehittämiseen.
- 4.6 Emme hyväksy työpaikkakiusaamista tai häirintää missään muodossa
- 4.7 Panostamme oppilaitosyhteistyöhön ja rekrytointiin

5 Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä

- 5.1 Haemme uusia ratkaisuja, innovaatioita ja kokeilukulttuurin kehittämistä.
- 5.2 Kasvatamme lapsia ja nuoria juurensa tunteviksi, itsetunnoltaan terveiksi sekä tulevaisuuteen suuntautuviksi.
- 5.3 Profiloitumme monipuolisesti 2. asteen jatko-opintojen ja työelämäyhteyksien kaupunkina.
- 5.4 Mahdollistamme oppimisen kaiken ikäisille.
- 5.5 Kasvatamme suvaitsevia, sivistyneitä ja kansainvälisiä ihmisiä.
- 5.6 Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt.

6 Sijainnista vetovoimaa – sujuvasti liikkuen

- 6.1 Hyödynnämme keskeistä sijaintia vetovoimaisella kaupunkiseudulla.
- 6.2 Haemme aktiivisesti yhteistyötä ja kumppaneita.
- 6.3 Edistämme tiheää joukko- ja liityntäliikennettä: kuuma nauhataajama.
- 6.4 Ehkäisemme ilmastonmuutosta kulkutapamuotoihin vaikuttaen ja kestävästä liikkumisesta edistään.
- 6.5 Kehitämme monimuotoista ja sujuvaa liikkumista eri alueiden edellytysten mukaisesti.
- 6.6 Aloitamme Kehä 2:n rakentamisen yhdessä Tampereen kanssa.
- 6.7 Kehitämme valtateiden 9 ja 12 kokonaisuutta yhteistyössä muiden kuntien ja valtion kanssa.

6.8 Toimimme aktiivisesti Tampereen kaupunkiseudulla ja Helsinki-Hämeenlinna-Tampere (HHT)-kasvukäytävällä.

7 Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit

7.1 Palvelemme yrityksiä aktiivisesti, nopeasti, ennakoivasti ja kilpailukykyisesti.

7.2 Kehitämme yritysten toimintaympäristöä yhteistyössä kaupunkiseudun muiden toimijoiden kanssa.

7.3 Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan:

- Lamminrahka
- Saarenmaa
- Tarastenjärvi

7.4 Kehitämme elinvoimaista keskustaa.

7.5 Profiloidumme laadukkaan alkutuotannon, lähiruoan ja elintarviketuotannon alueena.

7.6 Edistämme matkailupalvelujen mahdollisuuksia.

7.7 Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaava varantoa riittävästi.

8 Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu

8.1 Kehitämme yhtä aikaa sekä kaupunkia että maaseutua.

8.2 Toteutamme strategista yleiskaavaa ja sen linjauksia.

8.3 Luomme edellytyksiä monipuoliselle asuntotuotannolle taajamissa.

8.4 Lisäämme vapaa-ajan asuntojen pysyviä asumismahdollisuuksia edullisuusvyöhyketarkastelun mukaisesti.

8.5 Vahvistamme monimuotoista asumista ja yrittämistä.

8.6 Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä.

9 Tuottava, tehokas ja vaikuttava

9.1 Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella.

9.2 Ryhdymme heti toimeen.

9.3 Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme.

9.4 Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa.

9.5 Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen.

9.6 Mitoitamme ja ajoitamme palvelutuotannon ja -verkon oikein
– Kangasalan KYMPPI suunnitteluvälineenä.

9.7 Varaudumme investointeihin, korjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin.

10 Tarkoituksenmukainen ja tavoitteellinen omistaminen

- 10.1 Kaikella omistuksella on tarkoitus ja tavoite.
- 10.2 Kehitämme Kangasalaa kaupunkikonsernina kokonaisetun huomioiden.
- 10.3 Tiivistämme ja kehitämme konsernijohtoon ja kaupungin edustajien yhteistyötä eri toimielimissä ja niiden välillä.
- 10.4 Hyödynnämme oikeaa tuotantotapaa oikeaan toimintaan: tarkoituksenmukaisuus.

11 Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

- 11.1 Hyödynnämme historiaamme ja tunnettuuttamme.
- 11.2 Vaalimme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksiamme.
- 11.3 Monipuolinen kesäpäivän kulttuurikaupunki: liikuntaa, harrastusmahdollisuuksia, taidetta, tapahtumia ja museoita.
- 11.4 Huolehdimme ympäristöstä ja sen vetovoimaisuudesta.
- 11.5 Kehitämme matkailun ja virkistykseen kohdealueita (Sarsa, Kaivanto, Vehoniemi).
- 11.6 Hyödynnämme järviluontoa monipuolisesti matkailun, vapaa-ajan ja harrastamisen kohteena.
- 11.7 Torjumme ilmastonmuutosta, edistämme kiertotaloutta ja pienennämme hiilijalanjälkeä.

12 Kehitämme Kangasalan imagoa

- 12.1 Nostamme oksalla ylimmällä brändin vahvemmin esiin.
- 12.2 Kehitämme viestintää ja markkinointia sekä lisäämme näkyvyyttä.
- 12.3 Uudistamme ja määrittelemme brändiviestimme ja vahvistamme mielikuvallista vetovoimakykyämme.
- 12.4 Hyödynnämme monipuolisesti viestinnän kanavia.
- 12.5 Vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia.

2.2 Kangasalan kaupungin palvelukeskusten ja Kangasalan Vesi-liikelaitoksen strategiset tavoitteet vuonna 2022

Palvelukeskusten ja Kangasalan Vesi -liikelaitoksen yhteiset strategiset tavoitteet vuonna 2022

Palvelukeskuksilla ja Kangasalan Vesi -liikelaitoksella on vuonna 2022 kaksi yhteistä strategista tavoitetta:

Numero	Strateginen tavoite
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Lisäksi palvelukeskuksilla on ollut mahdollista valita itse 2-4 muuta strategista tavoitetta:

Strateginen johto

Numero	Strateginen tavoite
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit

Sosiaali- ja terveystyö

Numero	Strateginen tavoite
2	Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä

Sivistyskeskus

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
5	Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä

Tekninen keskus

Numero	Strateginen tavoite
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8	Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
11	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Kangasalan Vesi -liikelaitos

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

3 Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat

3.1 Talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarvot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja talousenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

3.2 Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

3.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Talouden taantuma vuonna 2020 on jäämässä Suomessa pienemmäksi kuin muualla euroalueella. Koronaviruspandemian odotetaan väistyvän rokotusten myötä vuoden 2022 aikana ja yksityisen kulutuksen ennustetaan kääntävän Suomen talouden 2,2 prosentin kasvuun. Talouden kasvun arvioidaan palaavan hitaaseen 1,5 prosentin kasvuun.

Taloukasvu on lähivuosina yksityisen kulutuksen varassa. Kotitalouksien lisääntynyt varovaisuus, työttömyyden uhka sekä kulutusmahdollisuuksien kapeneminen rajoitustoimien vuoksi ehtivät nostaa kotitalouksien säästämisasteen ennätyslukemiin. Käyttämättä jääneet tulot antavatkin lähivuosina lisää liikkumavaraa kotitalouksien kuluttamiseen.

Talouspolitiikalla on pehmennetty taantumän vaikutuksia. Julkisen talouden rahoitusasema suhteessa BKT:hen heikkenee vuonna 2020 lähes yhtä jyrkästi kuin finanssikriisiä seuranneessa taantumassa vuonna 2009. Alijäämää kasvattivat verotulojen väheneminen sekä talouden tukitoimet, lisääntyneet työttömyysmenot ja hallitusohjelman mukaiset menonlisäykset. Alijäämä vuonna 2020 on noin 7 % suhteessa BKT:hen, josta se pienenee asteittain 2 prosenttiin vuonna 2023. Julkisen velan suhde BKT:hen kasvaa kriisin myötä voimakkaasti. Vuonna 2023 velkasuhde on jo 74 %. Julkisen talouden rakenteellinen jäämä jää kriisin jäljiltä entistä heikommaksi, minkä vuoksi arvio kestävyysvajeesta on heikentynyt 5,5 prosenttiin ja noin 13 mrd. euroon. Vaikka koronapandemian aiheuttama taantuma on jäänyt pelättyä pienemmäksi, se heikentää talouden kasvuedellytyksiä. Pandemian toisen aallon myötä investoinnit vähenevät edelleen ja työmarkkinoiden toipuminen viivästyy. Kriisin jälkeen pitkän aikavälin kasvuedellytyksiä painavat väestön ikääntyminen ja vaimea tuottavuus.

Koronaviruspandemia hallitsee edelleen talousnäkyviä. Maailmantalous on vahvistunut kevään romahduksen jälkeen, ja myönteiset uutiset lääketieteellisistä ratkaisuista koronaviruksen nujertamiseksi ovat piristäneet talouden toimijoiden mielialaa. Talouden näkymiä kuvaavat indikaattorit ennakoivat positiivisen talouskehityksen jatkuvan.

Talouden toipuminen koronaepidemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen, ja etenkin työllisyys on kohentunut nopeasti. Talouden elpyminen jatkuu vielä syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joihin rajoitustoimet ovat vielä vaikuttaneet. Valtionvarinministeriön kansantalousosaston ennusteen mukaan bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 prosenttia vuonna 2021. Kasvu jatkuu ensi vuonna viennin tukemanaa, sillä kehittyneen maailman ja ennen kaikkea euroalueen toipuminen jatkuu edelleen voimakkaana. Kokonaistuotannon kasvuksi ennustetaan 2,9 prosenttia vuonna 2022.

Taantumän jälkeinen ripeä taloukasvu kohentaa julkista taloutta kuluvana vuonna, mutta julkisen talouden alijäämä pysyy suurena. Taloukasvu ja koronavirustilanteen vuoksi päätettyjen tukitoimien voimakas vähentyminen vahvistavat julkista taloutta vielä vuonna 2022. Julkinen talous jää kuitenkin riipeän suhdannepyrähdyksen jälkeen alijäämäiseksi. Siten julkisessa taloudessa vallitsee edelleenkin rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino. Velkasuhteen kasvu hidastuu vuonna 2022,

mutta kiihtyy sen jälkeen uudelleen nousten reiluun 73 prosenttiin vuosikymmenen puolivälissä. Julkinen velkasuhde on jäämässä huomattavasti korkeammalle tasolle kuin viime vuosikymmenen lopulla.

Verohallinnon ja Valtionkonttorin tietojen mukaan verohallinnon vuoden 2021 kesäkuun loppuun mennessä keräämien verojen nettokertymät olivat 9,9 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2020. Valtion velan määrän kasvu on tasaantunut vuoden 2020 alkupuolen nopean kasvun jälkeen. Valtion velka oli kesäkuun 2021 lopussa yhteensä 129,5 miljardia euroa.

Tilastokeskuksen keräämien tietojen mukaan työllisyysasteen trendi saavutti heinäkuussa 2021 tason (72,7 %), joka vallitsi ennen koronakriisin puhkeamista helmikuussa 2021.

3.2.2 Kuntatalouden näkymät syksyllä 2021

Viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätyksellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi talousluvuilla mitattuna vuonna 2020 varsin hyvään tilanteeseen. Viime vuoden hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi kuntataloudelle koronaepidemiasta vuonna 2020 aiheutuneet taloudelliset menetykset. Koronatilanne vaikuttaa kuntien toimintaan ja talouteen vielä tänä vuonna, ja myös valtion tukitoimet jatkuvat, tosin merkittävästi viime vuotta pienempinä.

Koronakriisin varjostaessa talouskehitystä kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuri vaikutus kuntien tehtäviin ja talouteen.

Hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7000 – 10000 lisätyöllistä. valmistelussa tähdätään siihen, että kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin. Lisäksi työttömyysturvan ja työttömän palvelun aktivoinnin välinen kytkös poistettaisiin. Tehtävien siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidaskasvu näkyy jatkossakin myös kunnissa verotulojen vaimeana kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät kuntien talouskehitystä.

Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate kaksinkertaistui vuonna 2020 noin 4,7 mrd. euroon. Vuosikate riitti kattamaan selvästi poistot ja käytännössä myös nettoinvestoinnit, mikä on varsin poikkeuksellista. Nettoinvestointien taso säilyi edellisvuosien tapaan korkeana, mutta lainamäärän kasvu jäi selvästi

edellisvuotta maltillisemmaksi. Sen sijaan rahavarojen kasvu oli vahvaa, mikä selittynee pitkälti vahvasti ylijäämäisellä tuloksella. Taloustilanne koheni kaikissa kuntakokoryhmissä.

Kuntakonsernien tilinpäätökset olivat peruskuntien tapaan hyvin vahvat. Vuosikate vahvistui lähes 2,5 mrd. eurolla yhteensä noin 6,9 mrd. euroon ja riitti kattamaan poistot noin 2,2 mrd. eurolla. Kuntakonsernien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi yli 2 mrd. eurolla lähes 14,7 mrd. euroon.

Hallitusohjelman mukaisista kuntien tehtävien ja velvoitteiden laajennuksista suurin osa on toteutettu jo aikaisempina vuosina. Näistä aiheutuvat kustannukset ja valtionosuuksien lisäykset nousevat vuosittain. Osa tehtävälisäyksistä ja kustannuksista siirtyy kuitenkin hyvinvointialueille niiden aloittaessa vuonna 2023. Kun huomioidaan vuoden 2022 valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen neutralisointi, on valtion toimenpiteiden vaikutus noin 1,2 mrd. euroa kuntataloutta heikentävänä vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021.

Näitä hallitusohjelman mukaisia pysyviä toimenpiteitä ovat mm. vanhuspalveluiden henkilöstömitoitusten korottaminen, oppivelvollisuuden laajentaminen, sote-asiakasmaksulain uudistaminen ja varhaiskasvatusmaksujen alentaminen.

Vuodesta 2022 näyttää muodostuvan haastava. Kuntien menot kasvavat tuloja nopeammin ja toiminnan ja investointien rahavirta syvenee. Sote-uudistuksen myötä kunnilta poistuu ikääntymiseen liittyvien menojen kasvupaine, mutta tulo- ja menokehityksen välille näyttää edelleen jäävän epäsuhtaa. Kunnissa on näin ollen jatkossakin tarvetta tuottavuuden ja tehokkuuden lisääville rakenteellisille uudistuksille. Henkilöstökustannukset muodostavat suuren osan kuntien kustannuksista, joten kevään 2022 kunta-alan palkkaratkaisuilla on kuntataloudessa suuri merkitys.

Kuntien valtionosuuksien taso alenee 0,9 mrd. euroa ja -6,7 prosenttia vuoden 2021 tasoon verrattuna. Vuoden 2022 valtionosuuksiin ei sisälly enää koronatukitoimia kunnille.

Koko maata koskevan 27.9.2021 päivätyn verotuloennustekehikon mukaan ansiotulot nousevat yhteensä 3,0 prosenttia ja tuloihin liittyvät vähennykset 1,5 prosenttia vuoden 2021 arvioon verrattuna vähennysasteen ollessa 20,9 prosenttia. Maksettavan kunnallisveron tuoton arvioidaan kasvavan 3,3 prosenttia vuoden 2021 tasoon verrattuna. Kiinteistöveron tuoton arvioidaan nousevan 1,5 prosenttia ja yhteisöveron tilityksen arvioidaan vähenevän -19,5 prosenttia kuntaryhmän jako-osuuden muutoksen seurauksena.

3.2.3 Valtion toimenpiteiden vaikutukset kuntatalouteen vuonna 2022

Valtion toimenpiteet lisäävät vuonna 2022 kuntien menoja nettomääräisesti 60,1 milj. eurolla verrattuna kuluvalle vuodelle budjetoituihin päätöksiin. Kuntien tuloja valtion toimenpiteet vähentävät

vuonna 2022 noin 0,6 mrd. eurolla, mikä johtuu suurelta osin yhteisöveron jako-osuuden korotuksen poistumisesta. Kun lisäksi otetaan huomioon kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutusten neutralisointi (564 milj. euroa), vähentävät valtion toimenpiteet kuntien tuloja yhteensä noin 1,1 mrd. eurolla. Näin ollen valtion toimenpiteet heikentävät kuntataloutta vuonna 2022 arviolta 1,2 mrd. eurolla, missä on syytä huomioida, että vuoteen 2021 kohdistui poikkeuksellisia koronatukia, jotka nyt päättyvät.

Valtio on päätösperäisesti lisännyt kuntien menoja kaikkiaan noin 1,2 mrd. eurolla vuoden 2022 tasolla vaalikauden alusta laskien.

Vero- ja maksuperustemuutokset vaikuttavat kuntatalouteen. Hallitusohjelman mukaisesti ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan tehtäväksi ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus. Kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022 ja 2023 kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta. Lisäksi kotitalousvähennystä korotetaan öljylämmityksestä luopumisen osalta lämmitystapamuutoksen tukemiseksi. Muutos on määräaikainen ja se on voimassa vuosina 2022-2027. Lisäksi vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotusarvoa alennetaan. Asuntolainojen korkovähennysoikeutta supistetaan hallitusohjelman mukaisesti viidellä prosenttiyksiköllä vuosina 2021-2023 siten, että vuonna 2023 asuntolainan korkojen vähennyskelpoisuus poistuu kokonaan. Edellä mainitut veroperustemuutokset laskee kuntien verotuloja 225 milj. eurolla vuonna 2022.

Kuntien valtionavut ovat 13,1 mrd. euroa vuonna 2022, mikä on noin 900 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2021 varsinaisessa talararviossa. Alenema johtuu pääsääntöisesti siitä, ettei vuodelle 2022 ole budjetoitu vastaavia määräaikaista koronatukia kuin vuodelle 2021. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 25,67 prosentista 23,59 prosenttiin vuonna 2022.

Kuntatalousohjelman yhteydessä laadittujen painelaskelmien perusteella talouden sopeutuspaine on lähivuosina suuri kaikissa kuntakokoryhmissä. Laskelmissa kuntien talouden tasapaino arvioidaan toiminnan ja investointien rahavirta-käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisen paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

3.2.4 Kuntatalouden kehitysarvio vuosille 2023 – 2025

Vuosi 2023 on hyvin poikkeuksellinen kuntataloudessa niin menojen kuin tulojenkin kehityksen osalta, sillä eduskunta hyväksyi 23.6.2021 hallituksen esityksen koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta. Sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Sote-

uudistukseen liittyvät laskelmat ovat vielä alustavia. Sote-laskelmat tarkentuvat julkisen talouden suunnitelman 2023-2026 valmistelun yhteydessä. Toimintamenojen laskuksi on arvioitu 54,8 prosenttia vuonna 2023.

Vuosina 2024-2025 kuntatalouden toimintamenot arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,7 prosenttia vuodessa. Toimintamenojen kasvu keskipitkällä aikavälillä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalveluiden hintaindeksin muutos on keskimäärin 2,5 prosenttia vuodessa. Sote-uudistuksen jälkeen kuntatalouden jäljelle jäävistä kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatuksen sekä koulutuksen järjestämisestä. Syntyvyyden lasku 2010-luvulla on kääntänyt varhaiskasvatuksen ja koulutuksen laskennallisen palvelutarpeen laskuun. Jotta palvelutarpeen pieneneminen toteutuisi menosäästönä, kunnissa on oltava valmiutta sopeuttaa palvelutuotantoon palvelutarpeen muuttuessa. Jatkossa laadukkaan opetuksen turvaaminen kohtuukustannuksin vaatii kuntien välistä yhteistyötä ja uudenlaisia ratkaisuja.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen siirtyminen hyvinvointialueiden vastuulle vaikuttaa kuntatalouden rahoitukseen. Rahoitusvastuun siirtyessä kunnilta valtiolle on valtion tuloja lisäittävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Kuntatalouden toimintatulojen arvioidaan laskevan noin 33,4 prosenttia vuonna 2023. Toimintatulojen laskua hidastaa kuntien sote-kiinteistöistä saamat vuokratulot, joiden suuruudeksi on oletettu kehitysarviossa 700 milj. euroa vuonna 2023.

Kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan kaikissa kunnissa yhtä suurella prosenttiyksiköllä sote-uudistuksen voimaantulovuonna. Lisäksi yhteisöverotulojen jako-osuutta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion jako-osuutta kasvatetaan vastaavasti. Kehitysarvioon on sisällytetty myös hallituksen kehysriihessä päättämä kaivosvero, jonka käyttöönoton arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja vuodesta 2023 alkaen noin 15 milj. eurolla vuodessa. Kuntien valtionosuuksia vähennetään hyvinvointialueille siirtyvien tehtävien rahoitus. Lisäksi kuntien valtionosuuksia pienentää 24 milj. euron sopeutus vuodesta 2023 alkaen, mikä oli osa hallituksen puoliväliiriihi päätöstä, jossa kehysmenoja alennetaan pysyvästi 370 milj. eurolla vuodesta 2023 alkaen. Kuntien verojen arvioidaan laskevan 46,8 prosenttia ja valtionosuuksien 70,2 prosenttia vuonna 2023.

Toimintatuotot kasvavat vuosina 2024-2025 keskimäärin prosentin vuodessa. Verotulot laskevat 4,5 prosenttia vuonna 2024, mikä on seurausta siitä, että kuntien vuoden 2023 verotulokertymään vaikuttaa osin vielä aiempien verovuosien korkeammilla kunnallisveroprosenteilla maksuunpannut verot. Ilmiö näkyy myös yhteisöverojen puolella. Valtionosuudet kasvavat 3,9 prosenttia vuonna 2024 pääasiassa indeksitarkistusten vuoksi. Vuonna 2025 verotulot kasvavat 2,3 prosenttia ja valtionosuudet 3,0 prosenttia.

Kuntatalouden menot pysyvät koko tarkastelujaksolla 2021-2025 tuloja suurempina lukuun ottamatta vuotta 2023, jolloin sote-uudistuksen kuntien verotuloja leikaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Kuntataloutta rasittavat rakenteelliset ongelmat, jotka helpottuvat sote-uudistuksen myötä nopeimmin kasvavien menojen siirtyessä pois kuntien vastuulta. Silti kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta on painelaskelman mukaan yli 700 milj. euroa negatiivinen vuosina 2024-2025, mikä kertoo, että kuntataloudessa tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy sote-uudistuksen jälkeenkin.

3.2.5 Kangasalan kaupungin talous

Kuntataloudessa taloutta voidaan pitää tasapainossa, kun vuosikate kattaa käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen tulee pääsääntöisesti kattaa myös investoinnit, jotta kuntatalous olisi kokonaisuudessaan tasapainossa. Talouden analysointi on haastavaa, koska keskeiset laskelmat, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma saattavat antaa erilaisen kuvan taloustilanteesta. Erityisesti väestöpohjaltaan kasvavissa kunnissa, kuten Kangasalla, tilanne on tämän suuntainen.

Kangasalan kaupungin talous on ollut tasapainossa vuodesta 2010 alkaen ed. mainituin kriteerin lukuun ottamatta vuosia 2012 jolloin tulos oli -1,3 miljoonaa euroa, vuonna 2014 tulos oli -1,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2018 tulos oli -3,8 miljoonaa euroa. Tilinpäätösten tulosten syntymiseen ovat vaikuttaneet merkittävästi kertaluonteiset erät, kuten käyttöomaisuuden myyntivoittotulot, kaupungin sijoitusomaisuuteen liittyvät kirjaukset sekä muut kertaluonteiset erät.

Vuoden 2014 toiminnallinen tuloslaskelma osoitti -5,6 miljoonaa euroa alijäämää, vuonna 2013 oli -3,6 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuonna 2018 -4,5 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ilman kertaluonteisia tuloeria kaupungin tulorahoitus ei olisi riittänyt näinä vuosina kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Vuoden 2020 tilinpäätöksen tulos oli 18,8 miljoonaa euroa ja toiminnallinen tulos oli 4,7 miljoonaa euroa. Erinomaiseen tilinpäätökseen vaikuttivat merkittävästi valtion kunnille maksamat koronatuett. Valtionosuudet olivatkin peräti 51,5 milj. euroa, kun ne ed. vuonna olivat 38,6 milj. euroa.

Talousarviolainoja Kangasalan kaupungilla oli vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan 68,8 miljoonaa euroa eli 2 160 euroa asukasta kohden. Lainakantaa on kyetty pienentämään edellisinä vuosina ja lainakanta oli alhaisimmillaan vuonna 2018 sen ollessa 48,0 milj. euroa ja 1 515 euroa asukasta kohden. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä lainakanta nousi 72,9 milj. euroon ja asukaskohtainen lainamäärä on 2 263 euroa. Lainamäärän kasvuun ovat vaikuttaneet kaupungin merkittävät investointihankkeet, joihin varauduttiin aiempina vuosina pyrkimällä alentamaan onnistuneesti lainakantaa.

Nyt käsillä oleva talousarvioesitys on koko suunnitelmakauden ajalla alijäämäinen ja talous ei ole edellä esitetyin kriteerein tasapainossa. Tulorahoituksen riittämättömyys peruspalvelujen rahoittamiseksi ja investointien omarahoitusosuuden vähäisyys johtavat kaupungin erittäin voimakkaaseen ja nopeaan velkaantumiseen.

Suunnitelmakauden yhteenlaskettu tulos on -9,2 miljoonaa euroa negatiivinen ja kaupungin lainakanta kasvaa 137,3 miljoonaa euroa suunnitelmakauden aikana, jos suunnitellut investoinnit toteutuvat taloussuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Tämän johdosta taloussuunnitelma ei ole valtuuston hyväksymän Kangasalan kaupunkistrategian 2025 mukainen koskien strategista tavoitetta "Tuottava, tehokas ja vaikuttava". Poikkeuksellisesta tilanteesta kertoo myös se, että valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma on laadittu koskemaan vain vuotta 2022, kun se aikaisempina vuosina on koskettanut koko kolmen vuoden suunnitelmakautta. Edellä esitetyn johdosta on välttämätöntä ryhtyä suunnitelmakaudella taloutta tasapainottaviin toimenpiteisiin, jotta kunnalliset peruspalvelut pystytään turvaamaan riittävän laadukkaina myös tulevina vuosina.

Vuoden 2022 talousarvion ulkoiset toimintatuotot ovat yhteensä 46,0 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ovat 0,9 milj. euroa pienemmät (46,9 miljoonaa euroa) kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä ja 1,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa.

Ulkoiset toimintakulut ovat yhteensä 232,0 miljoonaa euroa, kasvua edelliseen tilinpäätökseen peräti 25,2 miljoonaa euroa ja 12,2 prosenttia. Henkilöstökulut ovat 96,3 milj. euroa. Kasvua vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden 8,1 milj. euroa ja vuoden 2021 talousarvioon 4,2 miljoonaa euroa. Merkittävin kulujen lisäys vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden on kuitenkin palvelujen ostoissa 16,6 miljoonaa euroa ja vastaavasti vuoden 2021 talousarvioon 8,3 milj. euroa. Merkittävä osuus kasvusta tulee erikoissairaanhoidosta, lastensuojelusta, kehitysvammahuollon asumispalveluista ja ikäihmisten tehostetusta palveluasumisesta.

Verotulot ovat yhteensä 147,7 miljoonaa euroa, lisäystä vuoden 2020 tilinpäätökseen 10,0 miljoonaa euroa ja 7,3 prosenttia. Valtionosuudet ovat 49,1 miljoonaa euroa, vähennystä 2,5 miljoonaa euroa ja -4,7 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden. Valtionosuudet ovat kuitenkin 4,2 milj. euroa suuremmat kuin kuluvan vuoden talousarviossa.

Vuoden 2022 talousarvioesityksen vuosikate on 11,2 miljoonaa euroa, joka kattaa 52,3 miljoonan euron investoinneista ainoastaan 21,0 prosenttia. Vuonna 2022 investointivaroja puretaan 0,7 miljoonalla eurolla. Talousarvion tulos on 14,4 miljoonan euron poistojen jälkeen -4,1 miljoonaa euroa negatiivinen. Vuoden 2023 vuosikate on 18,8 miljoonaa euroa, joka kattaa 51,3 miljoonan euron investoinneista vain

36,6 prosenttia. Tilikauden tulos on 17,2 miljoonan euron poistojen jälkeen 1,6 miljoonaa euroa positiivinen. Vuoden 2024 vuosikate on 12,4 miljoonaa euroa, joka kattaa 43,8 miljoonan euron investoinneista 27,9 prosenttia. Tilikauden tulos on 19,0 miljoonan euron poistojen jälkeen -6,6 miljoonaa euroa negatiivinen.

Tilikausien 2022-2024 yhteenlaskettu alijäämä on -4,6 milj. euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämää on yhteensä 64,7 miljoonaa euroa. Suunnitelmakauden investoinnit ovat yhteensä 147,9 milj. euroa ja yhteenlasketut vuosikatteen ovat 42,3 miljoonaa euroa ja investointivaroja puretaan suunnitelmakaudella yhteensä 3,6 miljoonalla eurolla.

Investointien omarahoitusosuuden jäädessä poikkeuksellisen vähäiseksi kaupungin velkaantuminen kiihtyy niin, että suunnitelmakaudella lainakanta kasvaa 72,9 miljoonasta eurosta 161,5 miljoonaan euroon ja lainamäärä asukasta kohden nousee vuoden 2024 loppuun mennessä n. 4 100 euroon.

3.2.6 Talouden ja toiminnan seuranta

Valtuustolle toimitettava talouden ja toiminnan seuranta toteutetaan puolivuosittein.

Kaupunginhallitus antaa seurannasta yksityiskohtaiset ohjeet talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

Merkittävimpien konserniyhtiöiden talouden ja toiminnan seuranta toteutetaan puolivuosittein.

3.2.7 Kaupungin sijoitusvarallisuuden taso ja käyttö

Vuoden 2005 talousarvion ja 2005 - 2007 taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä on päätetty, että talousarviokäsittelyn yhteydessä määritellään sijoitusvaraille ns. säilyttämistaso, joka lasketaan siten, että alkuperäiseen pääomaan 12,38 miljoonaa euroa lasketaan vuoden 1996 alusta 4 prosentin korkoa korolle. Vuoden 2019 alusta lukien on päätetty, että sijoituksen pääomalle (31.12.2018) lasketaan 3 prosentin korkoa korolle.

Valtuusto on kokouksessaan 1.2.2021 § 38 päättänyt tulouttaa sijoitusomaisuuden pääomasta 7,9 milj. euroa vuodelle 2021 siten, että sijoitusomaisuuden vähimmäispääomaksi jää vähintään 25,0 milj. euroa. Edellä esitettyjen päätösten ja laskentaperiaatteiden mukaisesti sijoitusomaisuuden määrä on tarkistettu vuodelle 2021 ja laskettu vuodelle 2022 vuodelle.

31.12.2019	30,86 milj. euroa	31.12.2021	25,75 milj. euroa
31.12.2020	31,79 milj. euroa	31.12.2022	26,52 milj. euroa

Edellä mainitun lisäksi, mikäli sijoitusvarojen tuotto ylittää 31.12.2021 määritellyn tason, on mahdollista erillisellä valtuuston päätöksellä tulouttaa sijoitusvarojen tuottoa investointi- ja kehityshankkeiden rahoittamiseksi, jotka edistävät kaupunkilaisten hyvinvointia, Kangasalan kaupungin keskustan vetovoimaa tai elinkeinoelämän kehittämishankkeiden toteuttamista. Sijoitusomaisuutta ei käytetä kaupungin palvelutuotannon pysyvien toimintakulujen katteeksi.

Mikäli strategisten kehittämishankkeiden toteuttaminen edellyttää, voi valtuusto tehdä edellä esitetystä täydentävän erillispäätöksen sijoitusomaisuuden käytöstä.

3.3 Talousarvion sitovuustaso

Talousarvio- ja suunnitelma on kaupungin toiminnan ja talouden ohjausväline. Toiminnan ohjaus tapahtuu toiminnallisten tavoitteiden sekä palvelukeskuksille osoitettujen resurssien kautta käyttötalousosassa ja investointiosassa. Talouden ohjaus puolestaan toteutuu tarkastelemalla tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa, jotka kokoavat kaikki resurssitarpeet ja niistä voidaan päätellä kunnan tulojen riittävyys koko toiminnan ylläpitämiseksi.

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Talousarvion käyttötalousosassa sitovia eriä ovat palvelukeskusten ulkoiset toimintatuotot ja ulkoiset toimintakulut. Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Ylimääräisen tai budjetoimattoman tulon kertyminen ei oikeuta menojen ylittämiseen. Myöskään sisäiset laskutusyksiköt, kuten rakentamisen palvelualue ja ateria- ja siivouspalvelut, eivät saa kesken vuotta lisätä menojaan ilman valtuuston hyväksyntää.

Rahoituslaskelmassa sitovia eriä ovat pitkäaikaisten lainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys ja antolainasaamisten vähennys.

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupunginjohtajalla on oikeus tehdä tilanteen edellyttämiä kiireellisiä ja välttämättömiä rahoituspäätöksiä.

Investointien määrärahat ovat palvelukeskuksittain sitovia valtuustoon nähden.

Kuntastrategiasta talousarviokirjaan kirjatut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat palvelukeskuksittain valtuustoon nähden sitovia.

3.3.1 Sitovat määräraha-arviot TA2022

8.11.2021

Tulot	1 000 euroa	Menot	1 000 euroa
Käyttötalousosa		Käyttötalousosa	
Toimintatuotot	45 950	Toimintamenot	-231 970
Strateginen johto	1 900	Strateginen johto	-17 180
Sosiaali- ja terveystuloskeskus	26 100	Sosiaali- ja terveystuloskeskus	-122 600
Sivistyskeskus	4 080	Sivistyskeskus	-54 210
Tekninen keskus	5 870	Tekninen keskus	-32 800
Kangasalan Vesi -liikelaitos	8 000	Kangasalan Vesi -liikelaitos	-5 180
Tuloslaskelmaosa	198 293	Tuloslaskelmaosa	-1 070
Verotulot	147 700	Korkokulut	-1 046
Valtionosuudet	49 087	Muut rahoituskulut	-24
Korkotuotot	60		
Muut rahoitustuotot	1 446		
Investointiosa	2 626	Investointiosa	-53 093
Strateginen johto	2 200	Strateginen johto	-1 500
Sosiaali- ja terveystuloskeskus	0	Sosiaali- ja terveystuloskeskus	-599
Sivistyskeskus	0	Sivistyskeskus	- 578
Tekninen keskus	426	Tekninen keskus	-44 841
Kangasalan Vesi -liikelaitos	0	Kangasalan Vesi -liikelaitos	-5 575
Rahoitusosa	52 559	Rahoitusosa	-14 250
Antolainasaamisten vähennykset	9	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	52 550	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 300
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	Tulorahoituksen korjauserät	-950
Korottomien velkojen muutos	0		
Kokonaistulot yhteensä	299 428	Kokonaismenot yhteensä	-300 383

3.4 Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaan tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä sekä mahdollisesta tilivelvolliseen kohdistuvasta muistutuksesta.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäsenet sekä johtavat viranhaltijat.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, kehitysjohtaja, talousjohtaja, hallintojohtaja, henkilöstöjohtaja, laskentapäällikkö, sosiaali- ja terveyskeskuksen talousjohtaja, sivistyskeskuksen hallintopäällikkö, palvelukeskusten johtajat. Lisäksi johtavia tilivelvollisia viranhaltijoita ovat palvelualueiden esimiehet sekä hallintosäännössä määrätyt toimielinten esittelijät.

KÄYTTÖTALOUS

4 Toimintatuotot ja toimintakulut palvelukeskuksittain ja Kangasalan Vesi -liikelaitos

Talous

STRATEGINEN JOHTO, euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 -%	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	6 842 459	6 785 098	6 785 098	7 312 923	106,9 %	4 939 897	4 939 897
ulkoiset	4 153 983	1 900 000	1 900 000	1 900 000	45,7 %	1 703 000	1 703 000
sisäiset	2 688 477	4 885 098	4 885 098	5 412 923	201,3 %	3 236 897	3 236 897
Toimintakulut	-15 590 243	-17 379 170	-18 231 170	-18 323 272	117,5 %	-17 113 220	-17 273 220
ulkoiset	-14 360 075	-16 390 000	-17 242 000	-17 180 000	119,6 %	-15 970 000	-16 130 000
sisäiset	-1 230 168	-989 170	-989 170	-1 143 272	92,9 %	-1 143 220	-1 143 220
Toimintakate	-8 747 784	-10 594 072	-11 446 072	-11 010 349	125,9 %	-12 173 323	-12 333 323
Poistot ja arvonalentumiset	-73 021						

Henkilöstökuluissa mukana luottamushenkilöiden palkkiot (ml. vaalit) sekä esim. koko kaupungin kesätyöntekijät ja työllistetyt.

Talous

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS, euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 -%	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	26 179 756	25 896 754	25 696 754	26 100 000	99,7	0	0
ulkoiset	26 179 756	26 101 650	25 901 650	26 100 000	99,7	0	0
sisäiset		-204 896	-204 896		0,0		
Toimintakulut	-118 349 693	-123 211 027	-126 731 027	-130 702 696	110,4	0	0
ulkoiset	-111 268 763	-115 820 064	-119 340 064	-122 600 000	110,2	0	0
sisäiset	-7 080 930	-7 390 963	-7 390 963	-8 102 696	114,4		
Toimintakate	-92 169 937	-97 314 272	-101 034 272	-104 602 696	113,5	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-266 098	-352 429	-352 429	-435 012	163,48		

Talous

SIVISTYSKESKUS, euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 -%	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	3 637 019	4 069 000	4 069 000	4 080 250	112,2 %	4 080 250	4 280 250
ulkoiset	3 460 896	4 069 000	4 069 000	4 080 250	117,9 %	4 080 250	4 280 250
sisäiset	176 123				0,0 %		
Toimintakulut	-64 998 215	-68 878 519	-69 369 519	-72 418 241	111,4 %	-74 848 228	-77 218 254
ulkoiset	-48 958 735	-50 940 692	-51 431 692	-54 210 019	110,7 %	-56 640 006	-59 010 032
sisäiset	-16 039 480	-17 937 826	-17 937 826	-18 208 222	113,5 %	-18 208 222	-18 208 222
Toimintakate	-61 361 196	-64 809 519	-65 300 519	-68 337 991	111,4 %	-70 767 978	-72 938 004
Poistot ja arvonalentumiset	-318 433	-1 058 912	-1 058 912	-1 203 386	378,0 %	-1 362 387	-1 650 567

Talous

TEKNINEN KESKUS, euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 - %	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	28 616 318	28 460 176	28 910 176	29 914 946	104,5 %	25 299 029	25 639 029
ulkoiset	5 526 932	4 993 000	5 443 000	5 870 000	106,2 %	7 270 000	7 610 000
sisäiset	23 089 385	23 467 176	23 467 176	24 044 946	104,1 %	18 029 029	18 029 029
Toimintakulut	-29 302 996	-32 283 519	-32 483 519	-34 852 322	118,9 %	-27 693 154	-28 523 127
ulkoiset	-27 598 386	-30 385 028	-30 585 028	-32 800 000	118,8 %	-25 730 027	-26 560 000
sisäiset	-1 704 610	-1 898 491	-1 898 491	-2 052 322	120,4 %	-1 963 127	-1 963 127
Toimintakate	-686 678	-3 823 343	-3 573 343	-4 937 375	719,0 %	-2 365 778	-2 855 751
Poistot ja arvonalentumiset	-9 694 696	-10 935 351	-10 935 351	-10 154 662	104,7 %	-12 520 613	-13 879 433

Talous

KAUPUNKI YH- TEENSÄ euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 - %	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	65 275 552	65 211 028	65 461 028	67 408 119	103,27	34 319 176	34 859 176
ulkoiset	39 321 567	37 063 650	37 313 650	37 950 250	96,51	13 053 250	13 593 250
sisäiset	25 953 985	28 147 378	28 147 378	29 457 869	113,50	21 265 926	21 265 926
Toimintakulut	-228 241 148	-241 752 234	-246 815 234	-256 296 531	112,29	-119 654 602	-123 014 601
ulkoiset	-202 185 959	-213 535 784	-218 598 784	-226 790 018	112,17	-98 340 033	-101 700 032
sisäiset	-26 055 189	-28 216 450	-28 216 450	-29 506 512	113,25	-21 314 569	-21 314 569
Toimintakate	-162 965 596	-176 541 206	-181 354 206	-188 888 411	115,91	-85 335 426	-88 155 425
Poistot ja arvonalentumiset	-10 352 248	-12 346 692	-12 346 692	-11 793 060	113,92	-13 883 000	-15 530 000

Talous

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 - %	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	7 915 384	7 960 000	7 960 000	8 330 000	105,2 %	8 730 000	9 080 000
ulkoiset	7 569 816	7 650 000	7 650 000	8 000 000	105,7 %	8 400 000	8 750 000
sisäiset	345 567	310 000	310 000	330 000	95,5 %	330 000	330 000
Toimintakulut	-4 874 432	-5 140 928	-5 140 928	-5 461 357	112,0 %	-5 661 357	-5 861 357
ulkoiset	-4 630 068	-4 900 000	-4 900 000	-5 180 000	111,9 %	-5 380 000	-5 580 000
sisäiset	-244 364	-240 928	-240 928	-281 357	115,1 %	281 357	281 357
Toimintakate	3 040 952	2 819 072	2 819 072	2 868 643	84,0 %	3 068 643	3 218 643
Poistot ja arvonalentumiset	-2 357 833	-2 520 000	-2 520 000	-2 750 000	116,7 %	-3 280 000	-3 470 000

Talous

KOKO KAUPUNKI YHTEENSÄ ml. vesilaitos , euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 - %	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	73 190 935	73 171 028	73 421 028	75 738 119	103,48 %	43 049 176	43 939 176
ulkoiset	46 891 383	44 713 650	44 963 650	45 950 250	97,99 %	21 453 250	22 343 250
sisäiset	26 299 553	28 457 378	28 457 378	29 787 869	113,26 %	21 595 926	21 595 926
Toimintakulut	-233 115 579	-246 893 162	-251 956 162	-261 757 887	112,29 %	-125 315 959	-128 875 958
ulkoiset	-206 816 027	-218 435 784	-223 498 784	-231 970 018	112,16 %	-103 720 033	-107 280 032
sisäiset	-26 299 553	-28 457 378	-28 457 378	-29 787 869	113,26 %	-21 595 926	-21 595 926
Toimintakate	-159 924 644	-173 722 134	-178 535 134	-186 019 768	116,32 %	-82 266 783	-84 936 782
Poistot ja arvonalentumiset	-12 710 081	-14 866 692	-14 866 692	-14 543 060	114,42 %	-17 163 000	-19 000 000

Talousarviossa sisäiset erät eivät ole sitovia määrärahoja, vaan ne esitetään informatiivisena tietona.

4.1 Strateginen johto

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Oskari Auvinen

Talous (Valtuustoon nähden sitova)

STRATEGINEN JOHTO, euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 -%	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	6 842 459	6 785 098	6 785 098	7 312 923	106,9 %	4 939 897	4 939 897
ulkoiset	4 153 983	1 900 000	1 900 000	1 900 000	45,7 %	1 703 000	1 703 000
sisäiset	2 688 477	4 885 098	4 885 098	5 412 923	201,3 %	3 236 897	3 236 897
Toimintakulut	-15 590 243	-17 379 170	-18 231 170	-18 323 272	117,5 %	-17 113 220	-17 273 220
ulkoiset	-14 360 075	-16 390 000	-17 242 000	-17 180 000	119,6 %	-15 970 000	-16 130 000
sisäiset	-1 230 168	-989 170	-989 170	-1 143 272	92,9 %	-1 143 220	-1 143 220
Toimintakate	-8 747 784	-10 594 072	-11 446 072	-11 010 349	125,9 %	-12 173 323	-12 333 323
Poistot ja arvonalentumiset	-73 021						

Henkilöstökuluissa mukana luottamushenkilöiden palkkiot (ml. vaalit) sekä esim. koko kaupungin kesätyöntekijät ja työllistetyt.

Toimintaympäristö

Strateginen johto muodostuu seuraavista tehtävistä: vaalit, tarkastustoimi ja strateginen johto, kehittämispalvelut, henkilöstöpalvelut, viestintä, työllisyyspalvelut, talouspalvelut, toimistopalvelut, lakimiespalvelut, logistiikkapalvelut, liikennesuunnittelu, verotus sekä omistajaohjaus.

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille vaikuttamalla yhteiskunnalliseen kehitykseen, johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteen sovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksen tehtäväalueita ovat mm. palvelut, talous ja maankäyttö, asunto-, elinkeino- ja maapolitiikka, edunvalvonta, kuntien välinen yhteistoiminta, sidosryhmät ja tiedottaminen, omistajapolitiikka ja omistajastrategia, konserniohjaus ja konsernivalvonta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Talouspalvelut tukee kaupungin strategista johtamista sekä palvelukeskusten toimintaa taloushallinnon sekä keskitettyjen ICT-palvelujen rutiini- ja asiantuntijapalveluilla. Talouspalvelut tuottaa virallisen talousraportoinnin hallitukselle ja valtuustolle sekä vastaa johdon raportoinnin kehittämisestä yhteistyössä Kehittämispalvelujen kanssa.

Kehittämispalvelut koordinoi kaupungin sisäistä ja ulkoista kehittämistoimintaa sekä muun muassa kymppityöryhmän työskentelyä. Kehittämispalvelut osallistuu kaupunkitason näkökulmasta kaupungin eri valmistelu-, projekti- ja selvitystehtäviin.

Toimistopalvelut tukee kaupungin toimintaa tuottaen asiakaspalvelua sekä asian- ja asiakirjahallinnan kokonaisuuden.

Liikennesuunnittelu- ja logistiikkapalvelut vastaa kaupungin kuljetuksista ja joukkoliikenteestä.

Lakimiespalvelut vastaa kaupungin oikeudellisista asiantuntijapalveluista sekä keskusvaalilautakunnan sihteerin ja pysäköinninvalvojan tehtävien hoitamisesta.

Viestintä tuottaa asukkaille ja muille sidosryhmille tietoa kaupungin toiminnasta, edistää vuorovaikutusta ja osallistumista sekä päätöksenteon avoimuutta. Strategian mukaisella viestinnällä tuetaan kaupungin tavoitteiden saavuttamista. Tapahtumien koordinointi sisältyy viestinnän tehtäviin.

Työllisyyspalvelut vastaa pitkäaikaistyöttömien ja nuorten monialaisista työllisyyttä edistävistä palveluista. Kangasala osallistuu työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun (TYP). Kangasala on mukana Pirkanmaan työllisyyskokeilussa 1.1.2021-1.6.2023.

Henkilöstöpalvelut johtaa, koordinoi ja kehittää organisaation henkilöstöasioita esimiestyön tukena. Kaupungin palkkaa saavan henkilöstön määrä on n. 2038 henkilöä (tilanne 8/21). Vakituisen henkilöstön määrä on 1 712 henkilöä (8/2021 tilanne).

Business Kangasala Oy vastaa kaupungin elinkeinopalveluista. Elinkeinopalveluilla tuetaan yritysten kehittymistä, toimintaympäristöä ja uudistumista. Houkuttelemme yrityksiä sijoittumaan kaupunkiin aktiivisella markkinoinnilla ja tonttipolitiikalla.

Painopistealueet 2022

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin kehitystä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Valtuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa on 12 laajaa tavoitetta. Erityisesti esiin nousevat palvelukulttuurin edistäminen, hyvinvoinnin eri osa-alueet, elinkeinoelämän teemat uusine alueineen ja palveluineen sekä vapaa-ajan mahdollisuudet. Kaupunginhallitus jatkaa kaupunkistrategia 2029:n valmistelua valtuuston päätettäväksi.

Kaupunginhallitus johtaa talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa pitkällä aikavälillä. Poikkeuksellisen suuret investoinnit ja niistä seuraavat poistot vaikuttavat siten, että tarkastelujaksolla myös alijäämäiset tilinpäätökset ovat mahdollisia. Sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttaa olennaisesti kaupungin rahoitusasemaan vuodesta 2023 alkaen. Arvio vaikutuksista ja tarvittavista toimenpiteistä laaditaan osana vuosittaista talousarviovalmistelua. Vuosien 2023-2025 talousarviot tarkentuvat valmistelun edetessä.

Vuonna 2022 toteutetaan edelleen osallistuvan budjetoinnin keinoja mm. sivistyskeskuksessa. Investointeihin, kasvuun ja toimintaympäristön muutoksiin varaudutaan suunnittelemalla investointeja Kangasalan kymppi +5 suunnitteluvälineen mukaisesti.

Kaupunginhallitus johtaa strategisen yleiskaavan toimeenpanoa. Kangasala osallistuu aktiivisesti Tampereen kaupunkiseudun kuntien väliseen yhteistyöhön ja tekee lisäksi tarkoituksenmukaista yhteistyötä kaikilla kaupungin raja-alueilla. Keskeisimmät yhteistyökohteet Tampereen kaupungin kanssa ovat Lamminrahka-Ojalan alue sekä Tarastenjärven ja Saarenmaan elinkeinoalueet. Kaikessa kehittämissä huomioidaan MAL-sopimuksen tavoitteet. Kangasala osallistuu valtakunnallisen kehyskuntaverkoston työskentelyyn.

Kangasalan kaupunki valmistautuu hyvinvointialueuudistukseen ja sen vaikutuksiin. Sosiaali- ja terveystalouden siirtymisen kokonaiskoordinaatio on strategisessa johdossa ja operatiivinen vastuu siirtymisen valmistelusta eri palvelukeskuksilla niiden työnjaon ja tehtävien mukaisesti. Siirtymisen valmistelu toteutetaan erillisen suunnitelman mukaisesti.

Kaupunginhallitus arvioi konsernirakenteen osalta tarkoituksenmukaisen omistamisen perusteita omistajastrategian kautta. Kaupunkistrategian mukaisesti kaikelle omistukselle on perusteet ja kehitystavoitteet. Konserniohje yhtenäistää konserniyhtiöiden ohjaamista. Konserniohjausta ja konsernin kokonaisuutta toteutetaan tiiviisti mm. siten, että konsernijohto tapaa keskeisten kaupungin omistamien yhtiöiden hallituksia ja yhteistyöryhmän toiminta on tuloksellista ja yhteistyötä lisäävää.

Konsernivalvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan koko kaupunkikonsernissa voimassa olevan kaupunginhallituksen hyväksymän ohjeen mukaisesti.

Henkilöstötyötä ohjaa kaupunkistrategiasta johdettu henkilöstö- ja työhyvinvointiohjelma. Vuoden 2022 painopisteenä on henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukeminen, sairauspoissaolojen vähentäminen sekä hyvinvointialueuudistuksen valmisteluun osallistuminen ja siihen liittyvän muutoksen tukeminen. Keskeisessä roolissa tulee olemaan henkilöstön siirtoon liittyvät työtehtävät. Työkykyjohtamista korostetaan edelleen sairauspoissaolojen vähentämiseksi työkykyprosesseja tehostaen. Jatkamme Hyvinvoiva ja aktiivinen Kangasala-hyvinvointihanketta. Työsuojelutyössä jatkamme sähköisten toimintaprosessien kehittämistä. Vuoden 2022 alussa Kangasalan palvelutalosaatiön henkilöstö (n. 40 henkilöä) siirtyy Kangasalan kaupungin palvelukseen.

Kaupungin elinkeino- ja matkailupalvelut tuottaa Business Kangasala Oy. Kaupunginhallitus hyväksyy ostopalvelusopimuksen yhtiön kanssa.

Yhtiön tehtävänä on toteuttaa kaupungin elinkeino- ja matkailuohjelmaa. Lisäksi yhtiö vastaa vaikuttavasta yhteistyöstä Business Tampereen ja paikallisten yrittäjäyhdistysten kanssa.

Business Kangasala Oy toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri toimialojen kanssa. Keskeisiä kehityshankkeita ovat tonttivarannon riittävyys, Lamminrahkan yritystonttien myynti ja markkinointi, Saaremaan tulevan elinkeinoalueen kehittäminen ja Tarastejärven kiertotalousalueen edistäminen yhteistyössä alueen kehittäjän kanssa.

Yhtiö osallistuu aktiivisesti yrittäjäyyskasvatukseen, keskustan alueen kehittämiseen, toimivien yritysten palvelemiseen ja huolehtii sijoittumispalveluista alueelle tuleville yrityksille.

Kangasala osallistuu Pirkanmaan työllisyyskokeiluun. Kokeilun tarkoituksena on ohjata työttömiä avoimille työmarkkinoille, koulutukseen tai muihin työllistymistä edistäviin palveluihin. Työllisyyspalvelujen tavoitteena on työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen aktivoimalla pitkäaikaistyöttömiä. Nuorisotakuuta toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä voimavarojen puitteissa.

Vuonna 2022 viestinnällä on merkittävä rooli hyvinvointialueuudistukseen valmistautumisessa. Kaupungin viestintä toimii tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen viestintäverkoston kanssa toteuttaen valmistelu- ja päätösviestintää, henkilöstö-, kansalais- ja osallistumisviestintää. Kaupungin aseman ja näkyyden vahvistamista erilaisten tapahtumien järjestämisen paikkana jatketaan. Uusien elinkeino- ja asuinalueiden sekä keskustan kehittämistä edistetään viestinnän keinoin. Sähköisten viestintätapojen ja -kanavien käyttöä kehitetään.

STRATEGISET TAVOITTEET 2022

Numero	Strateginen tavoite
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnalliset tavoitteet

Numero	Toiminnallinen tavoite
3.4	Osallistumme hallitusohjelmaan kirjattuun työllisyys Hankkeeseen, jossa kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä vahvistetaan.
3.5	Kehitämme monipuolisesti työllisyydenhoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys sekä osatyökykyiset

Numero	Toiminnallinen tavoite
3.7	Toivotamme tapahtumat tervetulleiksi kaupunkiympäristöömme: lisäämme Kangasalan houkuttelevuutta tapahtumajärjestämisen paikkana.
4.1	Ylläpidämme kaupungin hyvää imagoa työnantajana
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen
4.8	Onnistunut henkilöstön siirto hyvinvointialueelle (lisätavoite)
7.3	Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profileillaan: Lamminrahka, Saarenmaa, Tarastenjärvi
7.4	Kehitämme elinvoimaista keskustaa
9.1	Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella
9.2	Sosiaali- ja terveystalvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle, valmistelukokonaisuuden koordinoiminen
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme
9.4	Pidämme tulot ja menot tasapainossa (yhteinen tavoite)
9.7	Varaudumme investointeihin, korjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin pitkän aikavälin suunnittelulla

Kangasalan kaupunki

Tehokkuusmittarit	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Sairauspoissaolot (Kuntari-/SBI-luku) Kuntari ja SBI= Tiedolla johtamisen järjestelmä	5,5 %	5,0 %	5 %	4,6 %	4,5 %

Informatiiviset tunnusluvut, kaupunki	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vuosikate euroa /asukas (33 000, 33 500, 34 000 ennuste)	977	434	317	559	365
Vuosikate /poistot, %	248	62	69	549	494
Investointien tulorahoitus-% (100xvuosikate/investointien omahankintameno)	122,7	22,9	21,0	36,6	27,9
Lainakanta euroa /asukas	2 262	2 671	2 903	3 579	4 091

Informatiiviset tunnusluvut, kaupunki	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	712 739	900 000	1 000 000	1 100 000	1 200 000
Henkilöstön määrä	2100	2053	2200	1 355	1375
-voimassa oleva palvelussuhde					
-Palkkaa saavan henkilöstön määrä (vuoden keskiarvo, Kuntari)	1 916	1 953	2030	1230	1250
Henkilöt joilla ei sairauspoissaoloja vuoden aikana (kaikki palvelussuhteet)	42 %	52 %	46 %	52 %	55 %
Henkilötyövuodet (htv 2)**	1 858	1 860	1950	1190	1210
Henkilöstökustannukset milj. euroa	88,2	92,1	96,3	58,0	60,3

**)palkalliset palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä

Strateginen johto

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Henkilöstö	35	35	35	33	33
Työllistetyt	27	27	27	27	27
Toimintakulut/asukas	446	537	555	511	508
ulkoiset nettomenot/euroa/asukas	317	502	520	477	424

Asukasmäärä

Väestö 31.12.2020: 32 214 virallinen

Väestö 31.12.2021: 32 550 (ennuste)

Väestö 31.12.2022: 33 000 (ennuste)

Väestö 31.12.2023: 33 500 (ennuste)

Väestö 31.12.2024: 34 000 (ennuste)

4.2. Kangasalan kaupunkikonserni

Tytäryhteisöt	Omistus- osuus -%	OSAKKUUS- JA OMISTUS- YHTEISÖT	Omistus- osuus -%
KOY Taloherttua	100,0	KOY Tieliikennemuseo	48,3
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	100,0	Sahalahden Esikäsittelylaitos Oy	41,0
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	100,0	Kangasalan Jäähalli Oy	35,3
Kangasalan Lämpö Oy	100,0	Koy Nattarin Lähipalvelukeskus	24,3
Kangasalan Uimahalli Oy	100,0	Kuntien hankintapalvelu KuHa OY	20,7
Kangasala-talo Oy	100,0	SÄÄTIÖT	
KOY Kangasalan Harjunsola I	100,0	Vehkajärven Vanhustentalosäätio	100,0
KOY Kangasalan Harjunsola II	100,0	KUNTAYHTYMÄT	
Kangasalan Parkki Oy	100,0	Tampereen Kaupunkiseudun ky	8,1
Business Kangasala Oy	100,0	Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri Ky	6,0
KOY Kangasalan Myllypohja	100,00	Pirkanmaan liitto Ky	5,5
KOY Kangasalan Säästökeskus	64,6	Valkeakosken seudun koulutus Ky	0,5
KOY Vatialan Kasarminportti	59,6		

4.2.1 Kaupunkikonsernille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
KOY Taloherttua 			
100,00	Yhtiö tarjoaa monipuolisia vuokra-asuntoja, asuntoja ja liike- ja toimitiloja Kangasalla.	❖ Osinko omistajalle 20 000 euroa	❖ Käyttöasteesta ja kulurakenteesta huolehtiminen tavoitteen mukaisesti
	Yhtiö rakentaa vuokratasoltaan kohtuuhintaisia asuntoja. Kiinteistöjä peruskorjataan, uudistetaan ja jalostetaan.	❖ Yh-Kodeilta kaupungin saama enintään 120 000 euron osinkotuotto kohdennetaan avustuksena uusien rakennuskohteiden toteuttamisen rahoitukseen.	❖ Osinkotuotto varataan investointitilille uudiskohteita varten
		❖ Keskustan timanttikorttelin suunnittelu ja rakennuttaminen	❖ Timanttikorttelin suunnittelu on alkanut ja jatkuu vuoden 2022. Rakennuttamistoimet voivat alkaa kohdetontilla jo vuoden 2022 lopussa.
		❖ Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen lisääminen MAL-sopimuksen ja seudullisten tavoitteiden mukaisesti	❖ Talousarviokaudella valmistuu Kurvis-Höllin tie 8:n sotehanke kesäksi 2022. Muita kohteita ei valmistu 2022.
		❖ Kilpailukykyinen asuntotarjonta: Yhtiön tulorahoitus riittää kattamaan rahoituskulut ja vuosittaiset vuokra-asuntojen peruskorjauskulut	❖ Yhtiön tulorahoituksesta ja samalla kustannusrakenteesta huolehditaan. ❖ Talousarviokaudella on alkamassa yksi suurempi peruskorjaushanke.
		❖ Toiminnallinen käyttöaste 95 %	❖ Käyttöastetta on kohennettu resursoinnin keinoin ja tuleva vuosi näyttää tietojärjestelmäuudistuksen tehostavat vaikutukset siihen.
		❖ Vuokra-asumisen tehokas markkinointi ja sähköinen asiointi	❖ Sähköisen asiointin palveluita on laajennettu tietojärjestelmäuudistuksessa kesän 2021 aikana ja jatkossa hakeminen, reaaliaikainen vapaiden asuntojen tarjastelu sekä sähköinen sopimuksen allekirjoitus ja irtisanominen ovat mahdollisia.

		❖ Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta	❖ Yhtiölle palveluita tuottava henkilöstö päivittää osaamistaan jatkossa myös KOVA ry:n vuokralalle suunnattujen koulutusten myötä ❖ Jatkamme asiakastyytyväisyyskyselyiden systemaattista suorittamista
		❖ Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Kaupungin Ilmastotiekartan ja ARAn vaatimusten huomioiminen mm. Peruskorjaus- ja uudiskohteissa ❖ Pienhankintojen ohjaus tavoite mielessä pitäen
		❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Vuosikertomus laaditaan joka vuosi ja julkaistaan kesään mennessä yhtiön verkkosivuilla.

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy			
100,00	Laadukkaan asiakaskokemuksen tarjoava, asiakkaan kiinteistöomaisuuden arvoa kasvattava palveluorganisaatio. Yhtiö kehittää omistaja-arvoa pitkäjänteisesti siten, että yrityksen arvo kasvaa ja omistaja saa joka vuosi kasvavan osinkotuoton yhtiöstä.	❖ Osinko omistajalle 230 000 euroa, korottuen 10-20 000 euroa vuosittain	❖ Liiketoimintojen kehittämisen ja kannattavuutta lisäävien investointien tekeminen ❖ Kustannusrakenteen ja toiminnan tehostaminen
	Yhtiö toimii markkinaehtoisesti ja tuottaa laadukkaita palveluita tuottamalla lisäarvoa asiakkailleen (isännöinti, kiinteistön ylläpitopalvelut).	❖ Ydintoimintojen (isännöinti, kiinteistönhoito, siivous), tuottavuuden parantaminen	❖ Markkinoiden ja asiakasmäärän laajentaminen, keskimääräisen asiakaskoon kasvattaminen ❖ Osaamisen ja palveluiden kehittäminen
		❖ Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta	❖ Uusien järjestelmien kautta palvelun, laadun ja helppouden tuottaminen ❖ Tyytyväisyyden mittaamista ja kehittämistä
		❖ Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Hankintoja, palveluita ja toimintaa (esim. vähäpäästöiset työkalut sekä huoltoautot mahdollistetaan leasing-toiminnalla, työlaitteet akkutoimintoisiksi) kehitetään tavoitteen mukaisesti

Yhteisö (kaupungin omistus-osuus)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy			
100,00	Yhtiö tuottaa inhouse-yhtiönä kaupunkikonsernille laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluita. Yhtiö kehittää ja innovoi sekä olemassa olevia että tulevia kiinteistöalan palveluiden muotoja kaupunkikonsernin tarpeisiin.	❖ Osinko omistajalle 100 000 euroa ❖ Laadukkaat palvelut kaupunkikonsernille omakustannushintaan ❖ Ydintoimintojen (isännöinti, kiinteistön hoito, rakennuttaminen, siivous) tuottavuuden parantaminen ❖ Vapaana olevien liike- ja toimitilojen aktiivinen markkinointi ❖ Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta ❖ Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Varaudumme oikealla hinnoittelulla osinkoon ja myös tarvittaviin investointeihin yhtiön kaluston ja rakennusten osalta ❖ Tarjoamme oikeita ja riittäviä palveluita kaupunkikonserniin laatua unohtamatta ❖ Palvelusopimusten hinnoittelua tarkastetaan asiakkaiden tarpeen ja omistajan tavoitteiden mukaan ❖ Toimintojen oikeanlainen kustannusrakenne ❖ Yhteistyön lisääminen Business Kangasalan kanssa ❖ Resurssien kohdentaminen markkinointityöhön ❖ Kouluttaudumme jatkuvasti sekä suoraan koulutuksella että eri hankkeiden kautta ❖ Käsittelemme säännöllisesti palautteita ja reklamaatioita ja otamme niistä oppia ❖ Emme unohda myöskään henkilöstön palkitsemista ja työhyvinvointia sekä seuraamme työyhteisön tilaa vuotuisin työyhteisökyselyin ❖ Vastuullisuussuunnitelma jatkuvaa seurantaan ja päivitykseen ❖ Investoinnit ja pienhankinnat kohti päästöttömyyttä

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Kangasalan Lämpö Oy			
100,00	Taloudellisesti tuotettua puhdasta energiaa luontoa säästämällä tulevaisuutta ajatellen.	❖ Osinko omistajalle 280 000 euroa	❖ Talouden suunnittelu
		❖ Lämmöntuotantotapojen monipuolistaminen	❖ Tampereen sähkölaitoksen ja Kangasalan Lämmön yhteinen siirrinasema käytössä Mannakorvessa
		❖ Uusien innovatiivisten toimintatapojen ja yhteistyömuotojen selvittäminen (esim. kaukokylmän mahdollisuudet)	❖ Osallistutaan geolämpöenergian tutkimushankkeeseen
		❖ Tehokas lämmöntuotanto	❖ Parannetaan kaukolämmön jäähtymää opastamalla ja neuvomalla asiakkaita
		❖ Osallistuminen uusien merkittävien alueiden kehittämiseen	❖ Osallistutaan Saarenmaan alueen energiahuollon suunnitteluun liiketaloudellisin periaattein
		❖ Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta	❖ Kehityskohteet tarkentuvat asiakastytytyväisyyskyselyn perusteella
		❖ Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos vakiintuneessa käytössä

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Kangasala-talo Oy 			
100,00	Kangasala-talo on tunnettu, monipuolinen ja houkutteleva tapahtumapaikka sinulle Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa.	- Kaupungin konsernituki kulttuuripalveluiden tuottamiseen enintään 260 000 euroa - Kaupungin konsernituki museopalveluiden tuottamiseen enintään 250 000 euroa - Kaupungin vuokratuki enintään 405 000 euroa - Kangasala-talon yhteiskävijätavoite 35 000 asiakasta, josta museon tavoite 11 000 kävijää - Kangasala-talon toiminnan kehittämisessä keskitytään erityisesti liiketoiminnan monipuolistamiseen ja edelleen kehittämiseen - Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta - Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen - Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	- Katetaan liikevaihdon tapahtumiin kohdistuvat kustannukset. - Sopeutetaan toiminta käytettävissä oleviin resursseihin. - Konsernituen lisäksi katetaan liikevaihdon ja valtionosuudella taidemuseotoiminnan kustannukset. - Vuokratuki vastaa vuokratuloja - Järjestetään ympärivuotista ja monipuolista esitystoimintaa Kangasala-salissa - Taidemuseossa kolme vaihtuvaa näyttelyä oheisohjelmineen - Kehitetään taidemuseon ennakkolipunmyyntiä KV-matkailijoita tavoitellen. - Kehitetään digitaalisia palveluita ja ryhmämyyntiä - Asiakaskokemus on kaiken toiminnan keskiössä, palautetta kysytään ja kuunnellaan. - Koko henkilöstö on mukana työn ja toiminnan kehittämisessä - Vaikutamme hankinnoissa ja palveluiden ostoissa hiilijalanjälkeen huomioimalla asian tarjouspyynnöissä - Tuotamme aineettomia elämyksiä - Toteutamme Ekokompassi-sertifikaattiohjemaamme - Laaditaan tilinpäätöksen yhteydessä

Yhteisö (kaupungin omistus-osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Business Kangasala Oy		BUSINESS Kangasala	
100,00	Kaupungin elinkei- nopolitiikan ja matkai- lun johtaminen ja elin- keino- ja matkailuoh- jelman toteuttaminen hyvässä yhteistyössä kaupungin kanssa, painopistealueina uu- det elinkeinoalueet	❖ Toteuttaa kaupungin kanssa teh- tävän palvelusopimuksen tavoit- teet	❖ Yhtiö tuottaa kaikki Kangasalan kaupungin tilamaat elinkeino- ja matkailupalvelut kaupunkikon- sernistrategian mukaisesti. ❖ Yhtiö laatii elinkeino- ja matkai- luohjelman lisäksi vuosittaisen toi- minnalliset tavoitteet.
		❖ Ostopalvelusopimus kaupungin kanssa yhteensä 907 000 euroa	❖ Yhtiö laatii budjetin, jonka suu- ruus on 907 000 euroa. ❖ Budjetti sisältää Business Tampe- reen, Ensimetrin ja Tredun yritys- koordinaattorin kustannukset, jotka ovat yhteensä 315 950 eu- roa.
		❖ Toteuttaa elinkeino- ja matkai- luohjelman tavoitteita kaupun- gille	❖ Yhtiö laatii vuosittaisen toimenpi- deohjelman tavoitteiden saavut- tamiseksi. ❖ Yhtiö huolehtii uusista elinkeino- alueista, mutta myös pyrkii vai- kuttamaan jatkuvan tonttivarant- on kasvattamiseen. ❖ Yhtiö huolehtii matkailukaupun- gin imagonkehittämisestä. ❖ Yhtiö on aktiivinen toimija yrittä- jyyskasvatuksen kehittämisessä yhdessä sivistystoimen kanssa.
		❖ Keskeisten uusien alueiden elin- keinoelämän (Saarenmaa, Lam- minrahka, Tarastenjärvi) edistä- minen	❖ Yhtiö myy ja markkinoi vapaina olevia tontteja ❖ Yhtiö tekee tiivistä ja hyvää yh- teistyötä Tarasten alueen tont- tien myynnin edistämiseksi ❖ Yhtiö osallistuu kaupungin oh- jaus- ja työryhmiin Lamminrahkan ja Saarenmaan alueiden kehittä- miseksi.
		❖ Tiivis yhteistyö yrittäjien, yrittä- jäyhdistysten ja Business Tam- pere Oy:n kanssa	❖ Yhtiön edustajat osallistuvat aktii- visesti ja säännöllisesti Yrittäjien ja Business Tampereen tilaisuuksiin.

Yhteisö (kaupungin omistus-osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
	Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa	❖ Edistää tapahtumatalouden ja matkailun kehittymistä	❖ Yhtiö tekee tiivistä yhteistyötä yrittäjien ja Tampereen seudun kaupunkien kanssa ❖ Yhtiö suunnittelee ja luo uusia tapahtumia yhdessä kaupungin tapahtumakoordinaattorin kanssa. ❖ Yhtiö hakee hankerahoitusta matkailun ja elinkeinojen edistämiseksi. ❖ Yhtiö edistää uusien matkailukohteiden kasvua ja kehittämistä. ❖ Yhtiö viestii monikanavaisesti alueen tapahtumista.
		❖ Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta	❖ Yhtiö kerää säännöllisesti palautetta asiakkailta ❖ Positiivinen asiakaskokemus on ykkösasia kaikessa tekemisessä. ❖ Yhtiö huolehtii digitaalisesta ja vaikuttavasta viestinnästä eri kanavissa.
		❖ Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Yhtiö ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon kestävä kasvun ja hiilineutraaliuden edistämisen ml. uudet teollisuusalueet ja tapahtumatuotannon. ❖ Yhtiö käy säännöllisesti läpi Kangasalan kaupungin ilmastotiekarttaa.
		❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Vuosikertomus julkaistaan Business Kangasala Oy:n nettisivuilla

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämismisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Kangasalan Uimahalli Oy			
100,00	Kuohu toimii virkistyskeskukseksi, joka tuottaa monipuolisia liikuntapalveluja eri asiakasryhmille sekä edistää hyvän uimataidon saavuttamista. Kuohu on merkittävä osa asiakkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa.	❖ Kaupungin konsernituki enintään 925 000 euroa	❖ Kiinteistössä tehdään tarvittavat huollot ja korjaukset huomioiden pitkän tähtäimen saneeraus-suunnitelma ❖ Lippujen hintoja korotetaan kustannustason nousu ja yhtiön taloudellinen tilanne huomioiden. ❖ Pandemia aiheuttaa yhä epävarmuutta yhtiön toimintaan ja talouteen
		❖ Talouden hoitaminen ja tilojen hyödyntäminen siten, että uimahallin laajennuksen omaraahoitusosuus on mahdollisimman suuri.	❖ Uima-altaita hyödynnetään laajasti omaan ja vakiovuorotoimijoiden ohjattuun toimintaan huomioiden kuitenkin myös muut asiakkaat.
		❖ Asiakasmäärä 200 000	❖ Asiakkaita houkutellessaan halliin markkinoinnin, ohjatun toiminnan, tapahtumien ja laadukkaan palvelun avulla. ❖ Markkinointia tehdään kohdenetusti ja tehokkaasti ❖ Digimarkkinointia kehitetään ❖ Verkkokauppaa kehitetään
		❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Vuosikertomus laitetaan Kuohun kotisivuille
		❖ Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta	❖ Keräämme asiakaspalautetta ja kuuntelemme asiakkaiden toiveita ❖ Panostamme lipunmyynnin ja asiakaspalvelun kilpailutukseen
		❖ Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Yhtiöllä on mahdollisuudet vaikuttaa lähinnä sähkön ja veden kulutukseen ❖ Valaistusta muutetaan asteittain led-valoihin

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Kangasalan Parkki Oy			
100,00	Yhtiö omistaa pysäköintilaitoksen keskustassa, joka vastaa monipuolisesti pysäköintitarpeisiin.	❖ Kangasalan kaupunki maksaa yhtiölle ostopalvelusopimuksen mukaisesti enintään 500 000 euroa siitä, että yhtiö luovuttaa pysäköintipaikkoja (ei velvoitepysäköintipaikkoja) kaupunkilaisten käyttöön maksutta 3 tunnin (h) ajaksi. ❖ Pysäköintilaitoksen monipuolinen hyödyntäminen ❖ Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta ❖ Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistään	❖ Tarjotaan eri yhteistyökumppaneille mahdollisuuksia esim. peräkonttikirpputorien ja vastavien järjestämiseen. ❖ Nostetaan käyttöastetta ❖ Lisätään yhteistyötä kaupungin ja alueen yritysten kanssa ❖ Lisätään hallin markkinointia, tunnettavuutta ja löydettävyyttä. Viitoitusta ja ajo-opastusta lisätään sekä asennetaan isommat ja näkyvämmät kyltit. ❖ Reagoidaan nopeasti kaikkeen palautteeseen ❖ Lisätään tilojen valvontaa ilkivallan torjumiseksi ❖ Valaistuksessa himmennintointi liiketunnistimella ❖ Aurinkopaneeleilla tuotetaan sähköä kesäajan valaistukseen ❖ Sähköautopaikkoja mahdollista lisätä

KOY Kangasalan Harjunsola I			
100,00	Laaditaan kehittämisvisio alueelle	❖ Selvitetään alueen kehittämisvaihtoehdot yhteistyössä kaavoituksen kanssa	❖ Ei aktiivisia toimenpiteitä
KOY Kangasalan Harjunsola II			
100,00	Yhtiö tullaan purkamaan	❖ Yhtiön valmistautuu aloittamaan toimenpiteet omalta osaltaan timanttikorttelin rakentamisen mahdollistamiseksi (KH 21.6.2021 § 235)	❖ Timanttikorttelin suunnittelu on aloitettu. Yhtiö aloittaa omistajaohjauksen mukaiset toimenpiteet hankkeen edetessä.
KOY Kangasalan Säästökeskus			
64,60	Kiinteistön ylläpito ja kehittäminen kustannustehokkaasti	❖ Toiminnan ylläpitäminen kiinteänä osana kulttuurikorttelia	❖ Kiinteistön yleisilme pidetään siistinä.
KOY Vatialan Kasarminportti			
59,60	Kiinteistön tilat ovat omistajien ja yritystilasopimuksella olevien yrittäjien käytössä. Toiminta jatkuu ennallaan.	❖ Kiinteistön omistusratkaisu yhteistyössä nykyisen sopimuskumppanin kanssa	❖ Kiinteistön omistusratkaisu yhteistyössä nykyisen sopimuskumppanin kanssa.
		❖ Kiinteistön kunto säilytetään hyvänä	❖ Kiinteistön kunto säilytetään hyvänä.
KOY Kangasalan Myllypohja			
100,00 *	Keskustakorttelin kehittämisen timanttikorttelisuunnitelman mukaisesti	❖ Yhtiön valmistautuu aloittamaan toimenpiteet omalta osaltaan timanttikorttelin rakentamisen mahdollistamiseksi (KH 21.6.2021 § 235)	❖ Timanttikorttelin suunnittelu on aloitettu. Yhtiö aloittaa omistajaohjauksen mukaiset toimenpiteet hankkeen edetessä.

4.3 Sosiaali- ja terveystoimen keskus

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveystoimen johtaja Marika Lanne

Talous (Valtuustoon nähden sitova)

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022/ TP2020 -%	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	26 179 756	25 896 754	25 696 754	26 100 000	99,7	0	0
ulkoiset	26 179 756	26 101 650	25 901 650	26 100 000	99,7	0	0
sisäiset		-204 896	-204 896		0,0		
Toimintakulut	-118 349 693	-123 211 027	-126 731 027	-130 702 696	110,4	0	0
ulkoiset	-111 268 763	-115 820 064	-119 340 064	-122 600 000	110,2	0	0
sisäiset	-7 080 930	-7 390 963	-7 390 963	-8 102 696	114,4		
Toimintakate	-92 169 937	-97 314 272	-101 034 272	-104 602 696	113,5	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-266 098	-352 429	-352 429	-435 012	163,48		

Toimintaympäristö 2022

Eduskunta on 23.6.2021 hyväksynyt hyvinvointialueiden perustamisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksen. Eduskunnan hyväksymän hallituksen esityksen mukaisesti Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta, joille siirtyvät kuntien ja kuntayhtymien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät. Myös sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien toiminta siirtyy hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueet aloittavat 1.1.2023, mistä lukien sosiaali- ja terveystoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Myös sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen sen aloittamisesta lukien. Lisäksi hyvinvointialueelle siirtyy osa tukipalveluiden henkilöstöä.

Järjestämisvastuun siirron seurauksena Kangasalan kaupunki ei enää vuoden 2023 alusta lukien järjestä eikä tuota sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Samalla päättyy myös Kangasalan kaupungin yhteistoimintasopimukseen perustuva järjestämisvastuu Pälkäneen kunnan perustason sosiaali- ja terveystoimen palveluista. Kangasalan kaupungin järjestämisvastuulle jäävät kuitenkin ympäristöterveydenhuollon palvelut. Lisäksi kunnat vastaavat yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöstä.

Vuonna 2022 Kangasalan kaupunki vastaa Kangasalan ja Pälkäneen yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimen palvelujen järjestämisestä. Tampereen kaupunki järjestää vastuukuntana ympäristöterveydenhuollon palvelut yhteistoiminta-alueelle, johon myös Kangasala kuuluu.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintaa ohjaavat Kangasalan kaupunkistrategia sekä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma. Sosiaali- ja terveyskeskus muodostuu vanhustaluiden, terveyspalveluiden sekä sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueista.

Painopistealueet 2022

Vuoden 2022 keskeisenä tavoitteena ja painopistealueena on järjestämisvastuun hallitun ja turvallisen siirron valmistelu Kangasalan kaupungilta Pirkanmaan hyvinvointialueelle niin asiakkaiden kuin henkilöstönkin näkökulmasta.

Johtuen siitä, että vuosi 2022 on viimeinen, jolloin sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on Kangasalan kaupungilla, poikkeavat palvelukeskuksen vuoden 2022 tavoitteet muun kaupunkiorganisaation tavoitteista. Talousarviovuoden 2022 tavoitteiden asettelussa painottuvat järjestämisvastuun siirron valmistelu ja Pirkanmaan yhteisen hyvinvointialueen toimeenpanoon liittyvät kehittämistoimet.

Valtionavustukset hyvinvointialueiden kehittämistyöhön vuodelle 2022 ovat haettavissa (10/2021), ja ministeriö tekee päätökset alueiden hankerahoituksesta joulukuussa 2021. Rahoitusta haetaan mm. koronan aiheuttaman hoitovelan korjaamiseen ja perusterveydenhuollon palvelujen saavutettavuuden edistämiseen (hoitotakuu 7 vrk). Myös järjestämisvastuun siirtoon ja hyvinvointialueen toimeenpanoon liittyvien työtehtävien hoitamiseen tarvittavan lisähenkilöstön palkkakustannuksia rahoitetaan hankerahalla.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminnalliset tavoitteet perustuvat Kangasalan kaupunkistrategiaan. Siirron valmisteluun liittyvät tavoitteet ovat linjassa Kangasalan kaupunkistrategian palvelutuotannon kehittämiseen ja alueen väestön hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävien tavoitteiden kanssa. Tavoitteet ovat niin ikään linjassa myös Kangasalan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman kanssa.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintakulut kehityksessä vuodelle 2022 ovat 6,78 miljoonaa euroa suuremmat kuin talousarviossa 2021 alun perin arvioidut toimintakulut. Kasvua on 5,9 %:a. Yhteensä yhteistoiminta-alueen toimintakulujen arvioidaan vuonna 2022 olevan noin 122 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen määrän on arvioitu olevan vuoden 2021 talousarvion tasolla, 26,1 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveyskeskuksen kehityksessä on huomioitu Pälkäneen kunnan palvelutuotannon kustannusten kasvun vaikutus sekä toimintakuluina että yhteistoimintakorvauksina saatavina toimintatuottoina.

Asiakasmaksulain muutos, joka on tullut voimaan 1.7.2021, vähentää sosiaali- ja terveyskeskuksen asiakasmaksutuottoja arviolta 800 000 euroa. Tämä aiheutuu lähinnä vanhustaluiden (350 000 euroa) ja terveyspalveluiden (450 000 euroa) maksutuottojen vähentymisestä. Terveyspalveluissa merkittävin

maksutuottoja vähentävä vaikutus on suun terveydenhuollon palvelujen tulolla maksukaton piiriin vuoden 2022 alusta lukien. Vaikka asiakasmaksutuotot lakimuutoksesta johtuen vähenevätkin, kokonaisuudessaan toimintatuottojen arvioidaan vuonna 2022 säilyvän vuoden 2021 tasolla johtuen Pälkäneen palvelutuotannon kustannusten kasvusta johtuvasta Pälkäneen maksamien yhteistoimintakorvauksien lisääntymisestä.

Vuoden 2022 talousarvioesityksessä suurimmat toimintakulujen kasvuun vaikuttavat menoerät ovat valtakunnallisen palkkaratkaisun vaikutus (-1 000 000 €), uudet vakanssit 23 kpl (-908 000 euroa) lakisääteisten palvelujen tuottamiseksi määräajassa, sairaanhoitopiiriin tuottamien erikoissairaanhoidon menojen kasvu (-1 000 000 €), ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ostopalvelut (-1 700 000 €), lastensuojelun ostopalvelut (-744 000 €) ja vammaispalvelujen asumispalvelujen ostopalvelut (-500 000 €). Lisäksi talousarvioesityksessä on varauduttu laboratorio- ja hoitotarvikekustannusten kasvuun (-670 000 €). Edellä olevat kohdennukset toimintakuluihin on tehty palvelujen olemassa olevan kysynnän johdosta.

Vakanssiesitykset kohdentuvat palvelualueille seuraavasti:

- vanhuspalvelut, kotihoito ja pitkäaikainen asuminen, 8 vakanssia,
- terveyspalvelut, avovastaanottotoiminta ja kaupunginsairaala, 6 vakanssia,
- sosiaali- ja perhepalvelut, lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu, perhetyö, perheneuvola, vammaispalvelut, 9 vakanssia.

Vakanssiesitykset on kohdennettu korjaamaan palvelutuotannon kapeikkoja niiltä osin, joissa lain määräaikojen noudattamiseen liittyy henkilöstöressurssin riittävydestä aiheutuva riski. Osaltaan vakanssiesityksillä tuetaan henkilöstön hyvinvoinnin edistämisen tavoitetta mm. mahdollistamalla työnjaon kehittämistä sosiaalityön palveluissa. Vanhuspalveluiden vakanssiesitykset pohjautuvat lainsäädännön muutoksista johtuviin muutoksiin mitoitusvaatimuksissa.

Sosiaali- ja terveyskeskukseen perustetaan lisäksi kaksi vakanssia, psykiatrinen sairaanhoitaja ja päihde-työntekijä, sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueelle. Näiden ammattilaisten tuottamia tukipalveluja on sosiaalityössä pilotoitu edellisinä vuosina, ja palvelun vaikuttavuudesta on näyttöä, esim. asiakkaiden nopeampi avun saanti ja sitoutuminen palveluun. Erityistyöntekijöiden työskentelyä sosiaalityön tukena on jo pilotoitu aikaisempina vuosina ja palkkamäärärahat on varattu talousarvioon. Esitys on siten kustannusneutraali.

Helmikuussa 2020 on tehty valtuustoaloite neuropsykiatrisesti oireilevien lasten, nuorten ja näiden perheiden tueksi tarjottavan NEPSY-tukityömuodon kehittämiseksi. Aloittevalmistelussa on selvitetty, että esitetyn tukityömuodon kehittäminen edellyttäisi sosiaaliohjaajan ja kotipalvelun työntekijän lisäresurssia

perhetyön palveluihin. Kaupunginhallituksen esityksen perusteella sosiaaliohjaajan resurssi on lisätty sosiaali- ja terveyskeskuksen talousarvioon vuodelle 2021. Talousarvion 2022 vakanssiesityksiin sisältyy selvityksen mukainen kotipalvelun työntekijä vuodelle 2022, mikä mahdollistaa aloitteen mukaisen NEPSY-tukityömuodon käyttöönoton täysimääräisesti vuoden 2022 aikana.

Osana talousarvion 2022 valmistelua on laadittu vastaus valtuustoaloitteeseen terveystalouden digitalisoinnin nopeuttamiseksi Kangasalla. Valtuustoaloite on ajankohtainen ja tärkeä. Palvelujen digitalisointi on keskeinen keino vastata asiakkaiden kasvavaan palveluiden kysyntään nyt ja tulevaisuudessa erityisesti huomioiden haasteet sote-ammattilaisten riittävyydestä. Vastaus aloitteeseen lähetetään tiedoksi hyvinvointialueen valmistelun ICMT-jaostolle.

Osana valtuustoaloitteen valmistelua on selvitetty eri vaihtoehtojen toteutusta ja kustannuksia. Julkisessa terveydenhuollossa potilaalla ei ole rajatonta oikeutta saada mitä tahansa haluamaansa hoitoa, vaan potilaan terveydentilasta johtuvan hoidon tarpeen arvioi terveydenhuollon ammattihenkilö (HE 90/2010 vp, HE 77/2004 vp). Koska väylänä julkisen terveydenhuollon palveluihin toimii terveydenhuoltolain mukainen hoidon tarpeen arviointi, eivät yksityisen terveydenhuollon toimijan käytössä olevat sähköisen asioinnin toimintatavat ja palvelut ole sellaisenaan otettavissa käyttöön julkisessa terveydenhuollossa.

Kangasalan ja Pälkäneen yhteistoiminta-alueen terveystalouden sähköisiä palveluja on kehitetty yhteistyössä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa huomioiden tulevan hyvinvointialueen sähköisen asioinnin tavoitteet. Sähköisen asioinnin kehittäminen Pirkanmaalla perustuu Omaolo-palveluun, ja sen käyttöönotossa ja käytön laajentamisessa Kangasala on edennyt ensimmäisten kuntien joukossa. Omaolo-palvelussa keskeisessä roolissa ovat eri sairauksien oirearviot, ja palvelun käyttö laajenee sen mukaan, kun uusia oirearvioita saadaan käyttöön.

Aloitteen valmistelun yhteydessä on selvitetty erilaisten sähköisten palvelujen kustannuksia, ja pelkästään esimerkiksi hoidon tarpeen arvioinnin palvelun käyttöönoton kustannus on yli 100 000 euroa. Tätä ei ole mahdollista rahoittaa vuoden 2022 talousarviossa. Huomioiden myös järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lukien, ei tällä hetkellä ole tarkoituksenmukaista eikä huolellisen talouden pidon periaatteiden mukaista ottaa käyttöön Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelusta poikkeavia palveluja, joiden jatkuvuudesta hyvinvointialueella ei ole varmuutta.

Sosiaali- ja terveyskeskuksessa on ollut haasteita osaavan työvoiman riittävyydessä jo useamman vuoden ajan. Rekrytointihaasteet ovat merkittävästi korostuneet viimeisen vuoden aikana, mistä johtuen on tehtävä monipuolisia toimenpiteitä henkilöstön hyvinvoinnin ja työnantajan veto- ja pitovoiman edistämiseksi. Yhtenä keinona on ollut siirtää tietyt hoitoalan ammattiryhmät ruokailemaan joutuisasti työajalla. Asiasta on tehty määräaikainen päätös. Osana talousarvioesitystä esitetään kaupunginjohtajalle,

että päätöstä jatketaan 31.12.2022 saakka. Asia ei edellytä määrärahan varaamista talousarvioon, mutta ratkaisulla on n. 500 000 euron laskennallinen vaikutus menetettynä työaikana.

Muutokset henkilöstön saatavuudessa ovat nykytilanteessa yllättäviä ja vaativat ajoittain nopeitakin ratkaisuja, joita talousarvion valmistelutilanteessa ei ole mahdollista ennakoida. Rekrytointitilanteessa muutokset ovat omien toimien rinnalla riippuvaisia myös muiden kuntien tekemistä ratkaisuista. Tästä johtuen talousarvio sisältää varauksen kahdeksan vakituisen vakanssin perustamiseen ja rahoittamiseen sijaismäärärahoilla (360 000 euroa) talousarviovuoden 2022 aikana, mikäli järjestämisvastuun toteuttaminen tätä edellyttää. Ratkaisu on kustannusneutraali.

Pälkäneen kunnan kunnanhallitus on 15.6.2021 antanut lausuntonsa talousarvioesityksen 2022 valmisteluun. Lausunnossaan Pälkäneen kunnanhallitus toteaa, että kaikki mahdolliset toimenpiteet, joilla kustannusten kasvua pyritään hillitsemään, harkitaan käytettäväksi kuitenkin niin, että peruspalvelut pystytään turvaamaan mahdollisimman hyvällä tasolla. Lisäksi lausunnossa kiinnitetään huomiota mm. kiireettömän hoidon odotusaikoihin.

Pälkäneen kunnan osuudeksi toimintamenoista vuodelle 2022 on talousarvioon sisällytetty 16,3 miljoonaa euroa. Pälkäneen osuus ei sisällä erikoissairaanhoidon maksuosuutta.

Investointiosa 2022 - 2024

Investointeihin on vuodelle 2022 varattu 599 000 euroa. Investoinnit sisältävät irtaimen käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen hankintoja.

STRATEGISET TAVOITTEET 2022

Numero	Strateginen tavoite
2.	Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3.	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4.	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta

Toiminnalliset tavoitteet

Numero	Toiminnallinen tavoite
2.3	Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa
3.1	Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä (omaehtoinen hyvinvointi)
4.4.	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2020	TA2021	TA2022
Kuntaliiton kustannusvertailu 60 isointa kuntaa ja kaupunkia, Kangasala			
Sijaluku tehokkuusjärjestyksessä (Soten nettomenot euro/asukas)	7.	9.	7.

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Kangasala ja Pälkäne			
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	640	644	669
Sosiaali- ja terveystalvet, nettomenot/Kangasala/euroa/asukas	2 640	2709	2710
Sosiaali- ja terveystalvet, nettomenot/Pälkäne/euroa/asukas	3 779	3706	3710

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Kangasala			
Kotona asuvia % 75 vuotta täyttäneistä 31.12.	93,4	93,5	93,5
Erikoissairaanhoido PSHP €/asukas	996	1050	1070
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset lkm	65	60	50
- Kiireellisiä sijoituksia, lasten lkm/päätösten lkm	25/25	20/20	15/15
- Avohuollon sijoitukset, lasten lkm/päätösten lkm	10/15	7/7	6/6

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Pälkäne			
Kotona asuvia % 75 vuotta täyttäneistä 31.12.	93,2	93,5	93,5
Erikoissairaanhoido PSHP €/asukas	1276	1300	1300
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset lkm	8	7	6
- Kiireellisiä sijoituksia, lasten lkm/päätösten lkm	3/3	2/2	2/2
- Avohuollon sijoitukset, lasten lkm/päätösten lkm	4/4	4/4	3/3

4.4 Sivistyskeskus

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja Kati Halonen

Talous (Valtuustoon nähdén sitova)

SIVISTYSKESKUS, euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 - %	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	3 637 019	4 069 000	4 069 000	4 080 250	112,2 %	4 080 250	4 280 250
ulkoiset	3 460 896	4 069 000	4 069 000	4 080 250	117,9 %	4 080 250	4 280 250
sisäiset	176 123				0,0 %		
Toimintakulut	-64 998 215	-68 878 519	-69 369 519	-72 418 241	111,4 %	-74 848 228	-77 218 254
ulkoiset	-48 958 735	-50 940 692	-51 431 692	-54 210 019	110,7 %	-56 640 006	-59 010 032
sisäiset	-16 039 480	-17 937 826	-17 937 826	-18 208 222	113,5 %	-18 208 222	-18 208 222
Toimintakate	-61 361 196	-64 809 519	-65 300 519	-68 337 991	111,4 %	-70 767 978	-72 938 004
Poistot ja arvonalentumiset	-318 433	-1 058 912	-1 058 912	-1 203 386	378,0 %	-1 362 387	-1 650 567

Toimintaympäristö 2022

Sivistyskeskuksen kaikkien palvelualueiden yhteinen päätavoite on kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen.

Sivistyskeskus tuottaa monipuolisia varhaiskasvatus-, opetus- ja koulutus- sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluja jatkuvasti muuttuvassa ja tulevaisuuteen suuntautuvassa toimintaympäristössä. Palveluilla edistetään kaupungin elinvoimaisuutta ja kaupunkilaisten hyvinvointia, mahdollisuuksia virikkeiseen vapaa-aikaan ja monipuoliseen osallistavaan toimintaan. Palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ja niitä ylläpidetään sekä kehitetään yhteistyössä asukkaiden, sidosryhmien, toisten palvelukeskusten ja yleishallinnon kanssa. Vuonna 2022 tullaan erityisesti suunnittelemaan sivistyspalveluiden ja tulevaisuudessa maakunnallisesti järjestettävien sote-palveluiden yhdyspintarakennetta ja käytännön toimintoja.

Varhaiskasvatuksen palvelualueeseen kuuluvat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito, esiopetus, avoin varhaiskasvatustoiminta (virike- ja perhekerhotoiminta), yksityinen varhaiskasvatus ja ostopalvelut sekä lasten hoidon tuet. Yhteistyössä opetuspalveluiden kanssa toteutetaan joustavaa esi- ja alkuopetusta, Oksa-toimintaa.

Opetuspalveluiden palvelualue sisältää opetustoimen järjestämän esiopetuksen (vain vammaisopetuksessa), perusopetuksen, koululaisten iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen. Kaupungissa järjestettävästä toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta vastaa Tampereen seudun ammattiopisto Tredu, jonka isäntäkuntana toimii Tampereen kaupunki. Kangasalan lukio, Tredun Kangasalan toimipiste ja Pikkolan yläkoulu muodostavat yhdessä Roine-kampuksen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden palvelualueeseen kuuluvat kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut sekä taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö. Vapaan sivistystyön palveluja tuottaa Valkeakoski-opisto ja taiteen perusopetuspalvelut hankitaan alueella toimivien taideoppilaitosten ja Valkeakoski-opiston kautta. Yhteistyötä palvelujen järjestämisessä tehdään myös järjestöjen sekä mm. kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden kuten Kangasala-talon, uimahalliyhtiön ja jäähalliyhtiön kanssa.

Sivistyskeskuksen toimintaa ohjaa ensisijaisesti Kangasalan kaupunkistrategia sekä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma. Muina ohjauslementteinä ovat toimialan lait, asetukset, määräykset ja säädökset sekä useat seudulliset tiekartta- ja ohjelmakokonaisuudet. Sivistyskeskus kehittää omaa toimintaansa myös useilla sisäisillä kehittämissuunnitelmilla.

Painopistealueet 2022

Sivistyskeskuksen strategisiksi tavoitteiksi vuodelle 2022 on valittu seuraavat kaupunkistrategian tavoitteet: Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala sekä Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä. Lisäksi kaupunginhallitus on päättänyt kaikille palvelukeskuksille yhteisistä tavoitteista seuraavasti: Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta sekä Tuottava, tehokas ja vaikuttava. Toiminnalliset tavoitteet on johdettu suoraan strategisista tavoitteista ja niillä edistetään myös kaupungin turvallisuus- ja hyvinvointitavoitteiden saavuttamista.

Sivistyskeskuksen keskeisinä toiminnan tavoitteina ovat kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen sekä asiakkaiden palvelukokemusten parantaminen mm. osallisuutta ja yhteistä tekemistä lisäämällä sekä prosessien sujuvuutta kehittämällä palveluiden saavutettavuus ja vaikuttavuus huomioiden. Kaupunkilaisten yleinen hyvinvoinnin edistäminen on koko kaupungin ja kaikkien palvelukeskusten yhteinen tehtävä ja työn tavoite, ja sitä koordinoidaan ja ohjataan sivistyskeskuksesta käsin.

Edellisen valtuuston hyväksymät hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman päätavoitteet valtuustokaudelle 2017-2021 olivat:

1. lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen
2. terveyserojen kaventaminen
3. osallisuuden vahvistaminen sekä
4. turvallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen

Kaupungin uusi Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma valtuustokaudelle 2021-2025 hyväksytään valtuustossa loppuvuodesta 2021.

Nämä tavoitteet yhdessä kaupunkistrategian tavoitteiden kanssa muodostavat pohjan painopistealueille ja konkreettisille toimenpiteille, joita sivistyskeskuksen palvelualueilla valtuustokauden aikana toteutetaan.

Varhaiskasvatus: Lapsille turvataan laadukas varhaiskasvatus ja esiopetus monipuolisilla ja muuntuvilla oppimisympäristöillä, osallisuuden mahdollistavalla toimintakulttuurilla, osaavalla ja kehittämishaluisella henkilöstöllä sekä hyvällä palveluasenteella. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lapsista kasvaa ja kehittyy juurensa tuntevia, itsetunnon tunteita sekä tulevaisuuteen suuntautuvia. Oppimisympäristöjen kehittäminen sekä sisätiloissa että ulkona on painopisteenä toimintakaudella 2021-2022. Digitaalisten välineiden määrää yksiköissä kasvatetaan ja välineillä haetaan uusia ratkaisuja sekä innovaatioita pedagogiseen toimintaan.

Tulevalla talousarviodella on nähtävissä lasten määrän kasvu varhaiskasvatuspalveluissa, joten varhaiskasvatuspaikkojen määrää on lisättävä. Lisäksi lasten tuen tarpeet ovat lisääntyneet, joten varhaiskasvatuksen erityisopetusta vahvistetaan lisäämällä varhaiskasvatuksen erityisopettajaresurssia sekä laadukkailla koulutuksilla vahvistetaan henkilöstön osaamista.

Talousarvioesitykseen sisältyy yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Vuosina 2021-2024 Kangasala osallistuu kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun Harjunsalon ja Liukisalan päiväkodeissa. Joustavan esi- ja alkuopetuksen Oksaluokkatoiminta on laajentunut kaikkiin yksiköihin ja Oksa-toiminnan kehittämistä jatketaan yhteistyössä opetuspalveluiden kanssa. Muita keskeisiä muutoksia ovat palvelusetelikustannusten kasvaminen ja 1.8.2021 voimaan tulleen asiakasmaksulain muutoksen aiheuttama asiakasmaksutuottojen vähentyminen.

Opetuspalvelut: Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijänä Kangasalan kouluilla tehdään pitkäjänteistä kehittämistyötä. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti kehittämishankkeisiin ja koulutuksiin. Opetuspalveluiden kehittämisen painopistealueiksi on lukuvuonna 2021-2022 valittu eri osa-alueiden tavoitteita. Hyvinvointitavoitteena on yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen ja osallisuuden lisääminen. Pedagogisena tavoitteena on tarjota monipuoliset oppimisympäristöt jokaiselle oppilaalle jokaisessa oppiaineessa. Tavoitteena on myös koulujen yhteisaikaisuuden kehittäminen. Henkilöstötavoitteena on yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen, johon on tehty suunnitelma kolmelle vuodelle.

Talousarvioesitykseen sisältyy 2 koulupsykologin vakanssia, 3 erityisopettajan virkaa (Voima- ja Silta-luokkiin sekä laaja-alaiseen erityisopetukseen), 9 koulunkäynninohjaajan vakanssia (7 näistä iltapäivätoimintaan), suomi toisena kielenä opettajan vakanssi, Huutijärven koulun rehtorin virka, tv-tuottajan vakanssi, iltapäivätoiminnan koordinaattorin vakanssi ja Lamminrahkan johtajuusjärjestelyt. Lisäksi jo olemassa olevaa määrärahaa palvelualueen sisällä kohdennetaan 3 koulunkäynninohjaajan vakinaistamiseen ja 3 aineopettajan vakituiseen tuntiopettajuuden perustamiseen (1 lukioon, 2 yläkouluun)

1.8.2022 alkaen. Muita keskeisiä muutoksia ovat kotikuntakorvausmenojen kasvaminen sekä oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuva leasing-kulujen ja oppimateriaalikulujen lisääntyminen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut: Kirjaston yhtenä painopistealueena on kirjastopalveluiden saavutettavuuden parantaminen. Sähköisiä palveluita kehitetään yhteistyössä muiden Piki-kirjastojen kanssa. Lasten ja nuorten kirjastotyössä tavoitteena on edistää erilaisia lukutaitoja. Kulttuuripalveluissa painopistealueina on tapahtumatutuotannon kehittäminen, kulttuuriperintö- ja museotoiminnan edistäminen sekä kulttuurihyvinvoinnin edistäminen. Kangasalan kaupunki osallistuu Euroopan kulttuuripääkaupunki-hankkeen yhteydessä valmistettuun jatkovaiheeseen. Sivistyskeskus on varautunut talousarviossaan tämän hankkeen omarahoitusosuuteen. Kulttuuripalvelut on lisäksi mukana mm. kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus -hankkeessa. Nuorisotyössä painotetaan ennakkoivia kokonaisuuksia ja toimintoja. Tavoitteena on aktiivinen ja yhteisvastuuta kantava kansalaisuus, joten nuorisopalveluiden työtä tehdään kasvatuksellisella otteella. Liikuntapalveluissa painottuvat liikuntaneuvonta, erityisryhmien ja ikäihmisten liikuntapalvelut, seurayhteistyö sekä kaupungin liikuntapaikkojen käytön ja ylläpidon koordinointi sekä kehittäminen. Harrastamisen Suomen malli -hanke jatkuu OKM:n avustuksella ainakin luvun vuoden 2021-2022 loppuun. Kansalaisopiston kursseja järjestetään eri puolilla Kangasalaa ja vuosittainen tavoitetuntimäärä on noin 8500. Taiteen perusopetuspalveluissa on kaikkiaan 350 opiskelijaa. Kangasalan kaupungin tukemina opetusta antavat Pirkanmaan musiikkiopisto, Tampereen konservatorio, Tampereen Balettiopisto sekä Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä ja kuvataidekoulu Emil. Taiteen perusopetuksen oppilaspaikkojen määrä lisätään talousarvioesityksessä, sillä oppilaspaikkamäärät suhteessa oppilaiden ikäluokkaan ovat olleet alhaisella tasolla seudun muihin kuntiin verrattuna.

Talousarvioesitykseen sisältyy nuoriso-ohjaajan vakanssi 1.2.2022 alkaen sekä kotiseutumuseon kesätyöntekijä. Muina keskeisinä muutoksina ovat hankkeiden kasvaneet omavastuuosuudet sekä ostopalvelujen lisääntyminen (kansalaisopisto ja Lumoava Kangasala).

Talousarvioon liittyvät valtuustoaloitteet

Talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä on käsitelty myös sivistyskeskukselle osoitetut talousarviovaltuustoaloitteet. Vastauksessa **kielitarjonnan laajentamista** koskevaan aloitteeseen todetaan, että talousarviossa 2022 on varattu 10 000 euroa A2-kielen laajentamiseksi syksystä 2022 alkaen. Vastauksessa **aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä** koskevaan aloitteeseen todetaan, että iltapäivätoimintaa on laajennettu syksystä 2021 alkaen siten, että kaikki hakeneet 1.- ja 2. luokan oppilaat pääsevät mukaan toimintaan. Toiminta suunnitellaan kehitettävän kohti yhteistä Oksa-iltapäivätoimintaa esiopetusoppilaiden kanssa syksystä 2022. Talousarvioesitys ei pidä sisällään määrärahoja aamupäivätoiminnan järjestämiseksi. Teknisen palvelukeskuksen johdolla valmistellussa vastauksessa koskien uutta **tekojääkenttää** todetaan, että investointiohjelmaan ei esitetä rahoitusta lähivuosille, koska jäähallin laajennus korvaa toistaiseksi tekojääkentän tarvetta.

Investointiosa 2022-2024

Lähivuosina palvelukeskuksen käyttöön tulevista rakennushankkeista merkittävimpiä ovat Lammin-
 rahkan koulukeskus (Pienten lasten yksikkö ja Yhtenäiskoulun I-vaihe) ja Pikkolan pienten lasten yksikkö.
 Keväällä 2020 hyväksytyn Päiväkotij- ja kouluverkko-suunnitelman toteutussuunnitelman mukaisesti tule-
 vina vuosina rakennetaan lisäksi mm. Kuhmalahden ja Ruutanan uusia kouluja.

Sivistyskeskuksen investointeihin on vuoden 2022 talousarvioesityksessä varattu 578 000 euroa. Inves-
 toinnit sisältävät irtaimen käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen hankintoja.

STRATEGISET TAVOITTEET 2022

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kan- gasala
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
5	Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnalliset tavoitteet

Numero	Toiminnallinen tavoite
1.4	Kohtaamme asiakkaat silloin ja siellä, missä he liikkuvat
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen. Tämä toiminnallinen tavoite sisäl- tää myös tavoitteen henkilöstön hyvinvoinnin edistämisestä ja sairauspoissaolojen vä- hentämisestä.
5.6	Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2020	MTA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Päiväkotipaikka, nettomenot €/vuosi	10 524	10 100	11 500	11 800	11 900
Opetuspalvelut nettomenot €/oppilas	8 486	8 915	9 191	8 869	8 782
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, nettomenot €/asukas	137	147	152	152	151

Tehokkuusmittarit laskettu kaikista kustannuksista (sisältää ulkoiset ja sisäiset).

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Varhaiskasvatus (tilastointipäivä 31.5.2021)					
Kunnallisessa varhaiskasvatuspalveluissa olevien lasten määrä (pk+pph+avoin+ostopalvelu+ esiop. täydentävä vaka)	1 426	1 367	1 480	1 520	1 570
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä (yksit. hoid. tuki ja palveluseteli)	414	393	485	610	610
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	397	398	400	395	395
Opetuspalvelut (*tilastointipäivä 1.9.2021)					
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä 1-10 lk	3 864	3 864	*3 855	4 150	4 300
Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä (ei sisällä kaksoistutkintoa)	422	422	*444	440	440
Kaksoistutkintoa (ammattillinen perustutkinto ja yliopilastutkinto) opiskelevien määrä	50	50	*75	75	75
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut (tilastointipäivä 2.8.2021)					
Kirjaston lainaukset/asukas	15,9	17,8	17,8	17,8	17,8
Kulttuuripalveluiden järjestämät tilaisuudet ja kävijämäärät	-	30/6 000	30/10 000	30/10 000	30/10 000
Ikäihmisten ja erityisryhmien liikuntaryhmät ja osallistujamäärät	24/352	24/456	24/450	28/350	28/350
Nuorisotilojen kävijämäärät ja liikuvan nuorisotyön kävijämäärät (Kyläkolli)	-	6 600	8 000	8 000	8 000
	-	4 500	7 000	7 000	7 000
Liikunta-avustukset/asukas	4,69	4,66	4,60	4,54	4,47
Nuorisoavustukset/asukas	0,73	0,85	0,85	0,85	0,85
Kulttuuriavustukset/asukas	0,70	0,87	0,86	0,85	0,84
Taiteen perusopetuksessa olevien lasten ja nuorten määrä	352	350	360	370	370
Kansalaisopiston osallistujamäärä	4 195	4 800	4 800	5 000	5 000
Henkilöstön määrä (vakituiset vakanssit) (tilastointipäivä TP2020 31.12.2020, MTA2021-TS2024 15.8.2021)	760	753	784	820	823
Sivistyskeskuksen nettokustannukset/euroa/asukas	1 905	2 006	2 071	2 112	2 145
asukasluvut: s. 39					

Eurotunnusluvut laskettu kaikista kustannuksista (sisältää ulkoiset ja sisäiset).

4.5 Tekninen keskus

Vastuuhenkilö: elinympäristöjohtaja Sirkku Malviala

Talous (Valtuustoon nähden sitova)

TEKNINEN KESKUS, euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 -%	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	28 616 318	28 460 176	28 910 176	29 914 946	104,5 %	25 299 029	25 639 029
ulkoiset	5 526 932	4 993 000	5 443 000	5 870 000	106,2 %	7 270 000	7 610 000
sisäiset	23 089 385	23 467 176	23 467 176	24 044 946	104,1 %	18 029 029	18 029 029
Toimintakulut	-29 302 996	-32 283 519	-32 483 519	-34 852 322	118,9 %	-27 693 154	-28 523 127
ulkoiset	-27 598 386	-30 385 028	-30 585 028	-32 800 000	118,8 %	-25 730 027	-26 560 000
sisäiset	-1 704 610	-1 898 491	-1 898 491	-2 052 322	120,4 %	-1 963 127	-1 963 127
Toimintakate	-686 678	-3 823 343	-3 573 343	-4 937 375	719,0 %	-2 365 778	-2 855 751
Poistot ja arvonalentumiset	-9 694 696	-10 935 351	-10 935 351	-10 154 662	104,7 %	-12 520 613	-13 879 433

Toimintaympäristö

Tekninen keskus kehittää ja vahvistaa kaupungin elinympäristöä, elinvoimaa ja veto-, pito- sekä lumovoimaa edistämällä kaupunkilaisten hyvinvointia. Tekninen keskus vastaa kaupungin maankäytöstä, kaduista ja yleisistä alueista, rakennuksista, vesihuollosta, viranomaispalveluista sekä ateria- ja siivouspalveluista.

Teknisen keskuksen palvelualueet ovat ateria- ja siivouspalvelut, maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö- ja rakennusvalvonta. Lisäksi tekniseen keskukseseen kuuluu Kangasalan Vesi –liikelaitos. Pirkanmaan pelastuslaitos tuottaa kaupungin tarvitsemat pelastuspalvelut sopimuksen mukaisesti.

Ateria- ja siivouspalvelut tuottaa palvelua kaupungin varhaiskasvatukselle, kouluille, sosiaali- ja terveyspalveluiden laitoksiin sekä lisäksi siivouspalveluita virastoihin ja kaupungin muihin kohteisiin. Ateria- ja siivouspalvelut ostaa kotiateriat kotihoidon tarpeisiin, sekä ateria- ja/tai siivouspalveluita mm. Apilan Rekolaan, Konsta-kirjastoautoon ja Kontulan juhlataloon. Kangasalan palvelutalosaatiön palvelutuotto siirtyy 1.1.2022 liikkeenluovutuksella Kangasalan kaupungille. Tämä tarkoittaa, että Kangasalan palvelutalosaatiön henkilöstöstä siirtyy myös ateria- ja siivouspalveluiden palvelualueelle liikkeenluovutuksen periaattein.

Maankäytön palvelualue vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, yhdyskuntarakenteen muotoutumisesta, maaomaisuuden hoidosta, paikkatietorekisterin ja kartaston ylläpitoon liitty-

vistä tehtävistä ja valtion lainoittamaan asuntotuotantoon liittyvistä tehtävistä. Moniarvoisen elinympäristön säilyttämiseksi ja rakentamiseksi kaavoitus laatii mm. yleis- ja asemakaavoja, korttelisuunnitelmia ja maisemanhoitosuunnitelmia.

Rakentamisen palvelualue vastaa kaupungin peruspalvelukiinteistöistä, kaduista ja muista yleisistä alueista. Palvelualueen vastuulla on rakennetun omaisuuden arvon säilyttäminen ja rakentaminen. Palvelualueen tehtäviin kuuluu rakennusten, katujen, viheralueiden, uima- ja venerantojen, erilaisten kenttien ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito. Lisäksi palvelualue suunnittelee ja rakentaa vesi- ja viemärijohtoja ja laitteita Kangasalan Vesi -liikelaitokselle.

Ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelualue sisältää ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja pysäköinninvalvonnan. Palvelualueella hoidetaan mm. ympäristönsuojelulain, maa-aineslain, maankäyttö- ja rakennuslain sekä pysäköinninvalvonnan viranomais tehtäviä. Tehtävistä keskeisimpiä ovat ympäristö-, maa-aines-, rakennus-, toimenpide-, maisematyö-, maastoliikenneluvat, rakentamisen poikkeusluvut, suunnittelutarveratkaisut, melu- ja värinäilmoitukset, vesihuoltolain mukaiset vapautukset, pysäköintivirhemaksut, viranomaislausunnot, erilaiset valvontatehtävät ja ympäristön tilan seuranta.

Teknisen keskuksen tavoitteet perustuvat Kangasalan kaupunkistrategiaan. Lisäksi tavoitteita ohjaavat kaupungin hyväksymä MAL-sopimus, kaupungin hyvinvointisuunnitelma ja kaupunkiseudun rakennussuunnitelma, asuntostrategia, ilmastostrategia ja liikennejärjestelmäsuunnitelma sekä useat lait ja asetukset.

Painopistealueet 2022

Teknisessä keskuksessa kehitetään ja vahvistetaan entisestään kaupungin elinvoimaa ja palveluita sekä lisätään kaupungin viihtyisyyttä. Työtä tehdään yhteistyössä kaupunkilaisten, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa huomioiden asukasnäkökulma ja yritysmuotoisuus.

Tekninen keskus pyrkii osaltaan vakauttamaan kasvavan kaupungin kuntataloutta tiivistämällä yhdyskuntarakennetta erityisesti joukkoliikennevyöhykkeellä ja harjoittamalla aktiivisesti etupainotteista maapolitiikkaa. Monipuolisen asuntojakauman varmistamiseksi lisätään perheasumisen mahdollisuuksia kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin sekä huolehditaan asumisen monimuotoisuudesta. Keskustan kehittämistä jatketaan edistämällä keskustan rakennushankkeiden kaavamuutoksia. Kaupungin työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiseen tähtääviä toimenpiteitä jatketaan aktiivisesti ja tuloshakuisesti, esimerkiksi lisäämällä erilaisten yritystonttien tarjontaa. Tekeillä on useita merkittäviä osayleiskaava- ja asemakaavahankkeita.

Luonnon monimuotoisuutta lisätään kaupungin omistamilla alueilla. Koronaepidemian myötä lähim-
päristön retkeilyreittien, virkistysalueiden ja lähiliikuntapaikkojen käyttö on lisääntynyt huomattavasti.
Niiden ylläpitoon panostetaan. Rakennetun ympäristön laatua vahvistetaan mm. taiteen keinoin. Ikäänty-
neiden infran verkostojen ja kiinteän omaisuuden kunnosta huolehditaan suunnitelmallisesti. Kävelyn,
pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita parannetaan jatkuvasti. Lähijunaliikenteen aloittamisen mah-
dollisuuden selvitystyö jatkuu.

Kangasala on HINKU-kunta, jonka tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kaupun-
gille laadittiin vuonna 2021 Ilmasto- ja energiatehokkuustyön tiekartta, joka toimii vuosittain päivitty-
vänä ilmasto- ja energiatehokkuustyön toimintasuunnitelmana ja raportointivälineenä. Tiekartassa on
tavoitteita, jotka osaltaan ohjaavat teknisen keskuksen toimintaa hiilineutraalisuustavoitteen saavutta-
miseksi. Puurakentamisen määrää lisätään luovuttamalla tontti puukerrostalon rakentamiseen.

Kaupunkilaisten hyvinvointia ja arjen sujumista edistetään tukemalla pitkäjänteisesti taajamien lähipal-
veluita ja kestävää liikkumista eripuolilla kaupunkia. Kaupunkilaisten hyvinvointia lisätään hyvinvointi-
suunnitelman mukaisesti yhteistyössä muiden palvelukeskusten kanssa. Eri ikäryhmien asiakkaille tuote-
taan ateria- ja siivouspalveluissa ravitsevia, suositusten mukaisia aterioita, joiden kotimaisuusaste pide-
tään korkeana.

Työhyvinvointia lisäävin toimenpitein vähennämme henkilökunnan viime vuosina kasvaneita sairaus-
poissaoloja. Henkilöstöä arvostetaan, osallistetaan ja kuullaan heidän työhön liittyvissä asioissa. Työnte-
kijäresurssit mitoitetaan tehtäviin optimaalisesti työssä kuormittumisen ehkäisemiseksi. Kuntasektorilla on
valtakunnallisesti ollut vaikeuksia osaavan henkilökunnan rekrytoinneissa. Vaalimme ja kehitämme hy-
viä työolosuhteita, jotta pärjäämme kirstytyneessä kilpailussa työntekijöistä.

Talousarvioon liittyvät valtuustoaloitteet

Talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä on käsitelty tekniselle keskukselle osoitetut talousarvioval-
tuustoaloitteet. Vastauksessa aloitteeseen frisbeegolfradan rakentaminen Sahalahden pururadan yh-
teyteen todetaan, että vuodelle 2022 ulkoilualueiden perusparantamisen työohjelmaan sisällytetään
frisbeegolfradan suunnittelu ja rakentaminen. Rahoitus esitetään investointiohjelman kohdasta kent-
tien, liikuntareittien ja muiden ulkoilualueiden perusparantaminen. Finnentien taskupysäköinnin laajen-
tamista koskevaan aloitteeseen todetaan, että Finnentien katusuunnittelu esitetään vuodelle 2022.
Katusuunnitelmassa tarkennetaan Finnentien kadunvarsipysäköinnin, jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt
sekä niiden toteutus. Hanke esitetään toteutettavaksi vuonna 2023 kävelyn ja pyöräilyn parantami-
seen osoitetusta määrärahasta. Tekojääkentän rakentamista koskevaan aloitteeseen todetaan, että
investointiohjelman ei esitetä rahoitusta tekojääkentän rakentamiseen lähivuosina, koska jäähallin

laajennus korvaa toistaiseksi tekojäähdytysjärjestelmän tarvetta. Tekojäähdytysjärjestelmälle sopivaa paikkaa tulevaisuudessa kuitenkin selvitetään.

Kangasalan kaupungilla on käynnissä huomattavan suuret investoinnit. Lamminrahkan, eli kokonaan uuden kaupunginosan infran ja viheralueiden rakentaminen on käynnissä ja valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä. Asuinrakentaminen ja yritysalueiden rakentaminen Lamminrahkassa käynnistyvät toden teolla vuonna 2022. Kaupungin suurin yksittäinen talonrakennushanke on Lamminrahkan koulu-keskus, joka on tavoitteena saada valmiiksi vuonna 2023. Lamminrahkan pohjoisosan asemakaavoitus on käynnistetty. Kaavoittamalla lisää pientalotontteja vastataan niiden kasvaneeseen kysyntään. Eri-laisia aluehankkeita pyritään toteuttamaan kaupungin ja yksityisten välisten yhteistoimintamuotojen avulla, jolloin kunnan omia investointeja voidaan vähentää.

Lamminrahkan rakennushankkeiden lisäksi merkittävimmät investointihankkeet vuonna 2022 ovat Ruutan koulun suunnittelu ja rakentamisen aloittaminen, Pikkolan pienten lasten yksikön suunnittelu, Kuhmalahden koulun rakentaminen ja Lemetyn alueen infran sekä Tampereentien alikulun rakentaminen.

Teknisen keskuksen henkilökunta osallistuu aktiivisesti seudulliseen yhteistyöhön.

STRATEGISET TAVOITTEET 2022

Numero	Strateginen tavoite
4.	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
7.	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8.	Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
9.	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
11.	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Toiminnalliset tavoitteet

Numero	Toiminnallinen tavoite
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen
7.3	Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: • Lamminrahka • Saarenmaa • Tarastenjärvi

Numero	Toiminnallinen tavoite
7.4	Kehitämme elinvoimaista keskustaa
7.7	Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaavavarantoa riittävästi.
8.3	Luomme edellytyksiä monipuoliselle asuntotuotannolle taajamissa
8.6	Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme
11.2	Vaalimme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksiamme
11.7	Torjumme ilmastonmuutosta, edistämme kiertotaloutta ja pienennämme hiilijalanjälkeä.

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Aterian keskimääräinen hinta, €	2,73	2,78	2,78	2,78	2,70
Katujen talvihoito, €/m ²	0,42	0,43	0,44	0,44	0,45
Rakennusten energiankulutus kWh/m ³	62,0	61,0	60,0	60,0	60,0

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Maanhankinta, ha	40	40	40	40	40
Tonttien luovutus, kpl	30	30	40	40	40
Valmistuneita asuntoja, kpl	200	220	220	250	250
Liikenneväylät, km	231	233	239	240	241
Kaupungin omistamien luonnonsuojelualueiden pinta-alan osuus kaupungin maaomaisuudesta, %	1,2	1,2	3	3	4
Tuotetut ateriamäärät, kpl	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 000 000	2 000 000
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	295	304	312	277	277
Nettomenot, €/asukas Asukastiedot: s. 39	685	772	816	551	557

TULOSLASKELMA

5 Tuloslaskelma

8.11.2021

Tuloslaskelma, ulkoiset erät, euroa	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA - muutokset 2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	46 891 383	44 713 650	250 000	44 963 650	45 950 250	21 453 250	22 343 250
Myyntituotot	27 267 605	27 380 550		27 380 550	28 619 160	10 666 410	11 046 410
Maksutuotot	13 342 102	11 429 160	-200 000	11 229 160	10 335 550	2 851 850	2 862 850
Tuet ja avustukset	1 354 519	1 513 440		1 513 440	1 880 540	1 471 690	1 475 690
Muut toimintatuotot	4 927 156	4 390 500	450 000	4 840 500	5 115 000	6 463 300	6 958 300
TOIMINTAKULUT	-206 816 026	-218 435 784	-5 063 000	-223 498 784	-231 970 018	-103 720 033	-107 280 032
Henkilöstökulut	-88 196 314	-92 100 401	-1 056 000	-93 156 401	-96 341 649	-57 961 877	-60 284 678
Palvelujen ostot	-90 168 617	-98 490 273	-3 400 000	-101 890 273	-106 824 044	-26 297 727	-26 786 727
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 638 568	-12 183 188	-42 000	-12 225 188	-12 399 718	-8 489 894	-8 740 092
Avustukset	-12 450 225	-10 031 800	-552 000	-10 583 800	-10 048 800	-6 864 300	-6 864 300
Muut toimintakulut	-4 362 302	-5 630 121	-13 000	-5 643 121	-6 355 806	-4 106 235	-4 604 235
TOIMINTAKATE	-159 924 643	-173 722 134	-4 813 000	-178 535 134	-186 019 768	-82 266 783	-84 936 782
VEROTULOT	137 678 517	137 690 000	3 450 000	141 140 000	147 700 000	77 780 000	74 530 000
VALTIONOSUUDET	51 539 202	44 860 000		44 860 000	49 087 000	22 950 000	22 600 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2 209 306	397 100	550 000	947 100	436 100	266 100	223 100
Korkotuotot	113 278	60 000		60 000	60 000	60 000	60 000
Muut rahoitustuotot	3 159 754	1 351 100	550 000	1 901 100	1 446 100	1 446 100	1 446 100
Korkokulut	-734 859	-990 000		-990 000	-1 046 000	-1 216 000	-1 259 000
Muut rahoituskulut	-328 867	-24 000		-24 000	-24 000	-24 000	-24 000
VUOSIKATE	31 502 383	9 224 966	-813 000	8 411 966	11 203 332	18 729 317	12 416 318
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 710 081	-14 866 692		-14 866 692	-14 543 060	-17 163 000	-19 000 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 710 081	-14 866 692		-14 866 692	-14 543 060	-17 163 000	-19 000 000
TILIKAUDEN TULOS	18 792 302	-5 641 726	-813 000	-6 454 726	-3 339 728	1 566 317	-6 583 682
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	-7 805 890	732 111		732 111	685 468	1 616 873	1 343 172
Poistoeron muutos	-2 505 890	732 111		732 111	685 468	1 616 873	1 343 172
Varausten muutos	-5 300 000						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	10 986 412	-4 909 615	-813 000	-5 722 615	-2 654 260	3 183 190	-5 240 510

Tuloslaskelma on kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja menojen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousoissa ja tulosbudjeteissa. Tuloslaskelman sitovia eriä ovat: verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot.

Tuloslaskelmassa toimintatuottojen arviot palvelukeskuksittain perustuvat palvelualueilla tehtyyn arviointiin.

Verotuloarviot perustuvat valtakunnalliseen arvioon eri verolajien kehityksestä. Tästä arviosta on laadittu kuntakohtaiset veroennustekehikot ja arviossa on käytetty viimeisintä lokakuussa julkaistua kuntakohtaista arviota. Kunnallisveron tuottoarvio perustuu 21,0 kunnallisveroprosentin tuottoarvioon.

Valtionosuuksien arvioinnissa on käytetty kuntakohtaista arviota vuodelle 2022. Vuosien 2023 ja 2024 arvioinnissa on huomioitu maakuntauudistuksen vaikutus valtionosuuksiin. Arvioinnissa on käytetty FCG:n laatimaa kuntakohtaista painelaskelmaa.

Poistot tuloslaskelmaan on laskettu käyttöomaisuusohjeen mukaisesti. Poistot tulevat nousemaan tulevina vuosina merkittävästi isojen investointien seurauksena.

Verotulot

Kiinteistövero- prosentit	Kiinteistöverojen vaihteluvälit	Kangasala TP 2020	Kangasala TA 2021	Kangasala TA2022	Kangasala TS 2023	Kangasala TS 2024
Yleinen	0,93-2,00	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Vakituiset asuinra- kennukset	0,41-1,00	0,43	0,43	0,43	0,43	0,43
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset *	0,93-2,00	1,03	1,03	1,03	1,03	1,03
Yleishyödylliset yh- teisöt	alaraja 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Voimalaitokset	enint. 3,10	ei määritely	ei määritely	ei määritely	ei määritely	ei määritely
Rakentamattomat asuinpaikat	2,00-6,00	2,00	2,00	4,00	4,00	4,00
* Vaihteluväli 0,93-2,00 mutta enintään 1,00 vakituksia asuinrakennuksia suurempi						

Yhteenveto verotuloista 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TA 2021- muutos	MTA 2021	TA2022	TS 2023	TS 2024
Verolaji							
Kunnallisvero	126 025	124 600	3 450	127 900	135 150	66 500	63 200
Muutos%	5,4	-1,1		2,7	5,7	-50,8	-5,0
Kiinteistövero	6 731	7 250		7 250	7 500	7 600	7 700
Muutos%	-6,7	7,7		7,7	3,4	1,3	1,3
Yhteisö- veron tuotto	4 922	5 840		5 840	5 050	3 680	3 630
Muutos%	58,9	18,7		18,7	-13,5	-27,1	-1,4

Suunnitelmapoistot

Poistot on laskettu kaupungin käyttöomaisuusohjeen mukaisesti. Poistot näkyvät palvelukeskusten menoissa seuraavasti:

- poistot vesijohto- ja jätevesiverkosta näkyvät yhdyskuntatekniikan palveluprosessissa poistoina sekä vesilaitoksen liiketoimintaprosessissa
- poistot rakennuksista näkyvät rakennuttamisen palvelualueella poistoina ja sisältyvät palvelukeskuk- silta perittävään sisäiseen vuokraan
- poistot kalustosta näkyvät kullakin palvelualueella

INVESTOINTIOSA

6 Investoinnit palvelukeskuksittain

Investointiosassa esitetään määrärahat käyttöomaisuuden hankintaan. Käyttöomaisuus aktivoi-
daan taseeseen ja poistetaan tuloslaskelman kautta vuosikuluina. Käyttöomaisuuden hallinnassa
noudatetaan valtuuston hyväksymää käyttöomaisuusohjetta. Investointiosan määrärahat vara-
taan käytön mukaisina.

Käyttöomaisuusinvestoinnit esitetään seuraavassa palvelukeskuksittain, euroa

8.11.2021

Strateginen johto	TP2020	TA2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	1 355 119	300 000	300 000	2 200 000	400 000	400 000
TOIMINTAKULUT	-5 147 385	-2 000 000	-2 000 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
TOIMINTAKATE	-3 792 266	-1 700 000	-1 700 000	700 000	-1 100 000	-1 100 000

Sosiaali- ja terveyskeskus	TP2020	TA2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTAKULUT	-141 157	-485 000	-485 000	-599 000	0	0
TOIMINTAKATE	-141 157	-485 000	-485 000	-599 000		

Sivistyskeskus	TP2020	TA2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTAKULUT	-2 425 650	-700 500	-700 500	-578 000	-4 225 000	-1 657 000
TOIMINTAKATE	-2 425 650	-700 500	-700 500	-578 000	-4 225 000	-1 657 000

Tekninen keskus	TP2020	TA2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	686 747	1 800 000	1 800 000	425 520	150 000	0
TOIMINTAKULUT	-15 970 723	-31 472 000	-31 472 000	-44 841 400	-41 140 000	-35 655 000
TOIMINTAKATE	-15 283 976	-29 672 000	-29 672 000	-44 415 880	-40 990 000	-35 655 000

Val 8.11.2021: TA2022 lisätty toimintakuluihin-351 400 €

Kaupunki ilman vesi -liikelaitosta	TP2020	TA2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	2 041 866	2 100 000	2 100 000	2 625 520	550 000	400 000
TOIMINTAKULUT	-23 684 916	-34 657 500	-34 657 500	-47 518 400	-46 865 000	-38 812 000
TOIMINTAKATE	-21 643 050	-32 557 500	-32 557 500	-44 892 880	-46 315 000	-38 412 000

Kangasalan Vesi - liikelaitos	TP2020	TA2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTAKULUT	-2 733 276	-5 670 000	-5 670 000	-5 575 000	-4 120 000	-5 325 000
TOIMINTAKATE	-2 733 276	-5 670 000	-5 670 000	-5 575 000	-4 120 000	-5 325 000

Koko kaupunki ml. vesi - liikelaitos	TP2020	TA2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	2 041 866	2 100 000	2 100 000	2 625 520	550 000	400 000
TOIMINTAKULUT	-26 418 191	-40 327 500	-40 327 500	-53 093 400	-50 985 000	-44 137 000
TOIMINTAKATE	-24 376 325	-38 227 500	-38 227 500	-50 467 880	-50 435 000	-43 737 000

RAHOITUSOSA

7 Rahoituslaskelma

8.11.2021

Rahoituslaskelma, euroa	TP2020	TA2021	TA Muutokset 2021	Muutettu TA 2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	31 502 383	9 224 966	-813 000	8 411 966	11 203 332	18 729 317	12 416 318
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 319 948	-814 800	0	-814 800	-949 800	-949 800	-949 800
	30 182 435	8 410 166	-813 000	7 597 166	10 253 532	17 779 517	11 466 518
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-26 412 731	-40 327 500	0	-40 327 500	-53 093 400	-50 985 000	-44 137 000
Rahoitusosuudet investointeihin	685 538	1 800 000	0	1 800 000	425 520	150 000	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 349 869	1 114 800	0	1 114 800	3 149 800	1 349 800	1 349 800
	-24 377 325	-37 412 700	0	-37 412 700	-49 518 080	-49 485 200	-42 787 200
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 805 110	-29 002 534	-813 000	-29 815 534	-39 264 547	-31 705 683	-31 320 682
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainauksen lisäykset	0	0	0	0		0	0
Antolainauksen vähennykset	11 050	9 000	0	9 000	9 000	9 000	9 000
	11 050	9 000	0	9 000	9 000	9 000	9 000
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000 000	43 500 000	0	43 500 000	52 550 000	48 150 000	51 250 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 936 266	-14 550 000	0	-14 550 000	-13 300 000	-16 460 000	-19 945 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	0	0
	4 063 734	28 950 000	0	28 950 000	39 250 000	31 690 000	31 305 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	125 745	0	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos	131 675	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	5 405 818	0	0	0	0	0	0
	5 663 239	0	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	9 738 023	28 959 000	0	28 959 000	39 259 000	31 699 000	31 314 000
Rahavarojen muutos	15 543 240	-43 534	-813 000	-856 534	-5 547	-6 683	-6 682
Rahavarojen muutos							
Rahavarat 31.12.	60 689 765	0	0	0	0	0	0
Rahavarat 1.1.	45 146 525	0	0	0	0	0	0
	15 543 240	0	0	0	0	0	0

Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kaupungin maksuvalmiuteen. Toiminnan ja investointien rahavirrasta nähdään miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen.

LIITTEET

**KONSERNIYHTEISÖILLE JA
YHTEISTOIMINTATAHOILLE
MYÖNNETTÄVÄT KONSERNITUET
JA AVUSTUKSET**

8. Liitteet

8.1 Konserniyhteisöille ja yhteistoimintatahoille myönnettävät konsernituet ja avustukset

Konsernituen ja avustuksen kohde, euroa	TP2020	TA2021	TA2022
STRATEGINEN JOHTO			
Kangasalan Uimahalli Oy, Konsernituki			
Kaupungin osuus uimahallin rakentamisen rahoituksen (korko + lainanlyhennys) kustannuksista (konsernituki maksetaan korko- ja lainanlyhennyslaskua vastaan)	239 260	606 000	enintään 925 000
Toiminta-avustus uimahallin toimintaan	301 000	247 000	
Kangasala-talo Oy - vuokratuki	405 000	enintään 405 000	enintään 405 000
Kangasalan Parkki Oy - avustus pysäköintitoiminnan aloittamiseen	500 000	-	-
Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo			
-Mobilieria III –hankkeen toteuttamiseksi rahoituskulu-avustus laina-ajalle 2009 - 2023, n. 18 000 €/vuosi	18 000	18 000	18 000
-Mobilieria IV –hanke 2015 - 2024 Val 10.11.2008 § 112	100 000	100 000	100 000
SIVISTYSKESKUS			
Kangasala-talo Oy, Konsernituki			
- kulttuuripalveluiden tuottamiseen	260 000	enintään 260 000	enintään 260 000
- museopalveluiden tuottamiseen	250 000	enintään 250 000	enintään 250 000
Kangasalan Jäähalli Oy			
- avustus (jäähallisopimukseen perustuva v.1996, v. 2006, 2016) Kh 8.2.2016 § 37	75 000	75 000	75 000
YHTEENSÄ, euroa	1 648 260	1 961 000	2 033 000

JÄSENMAKSUT JA YHTEISTOIMINTAOSUUDET

8.2 Jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet

Strateginen johto

Yhteisö	Jäsenmaksuperuste
Elävät kaupunkikeskustat ry	1 390 euroa/vuosi
Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry	130 euroa / 1 000 asukasta
Kangasalan Pohjola-Norden ry	3 senttiä / asukas
Pirkanmaan virkistysalueyhdistys ry	9 senttiä / asukas
Pro Ystie yhdistys	500 euroa/vuosi
Kangasalan Räpinologit ry	3 senttiä / asukas
Sappeen matkailualueen kehittämissyhdystys ry	100 euroa / jäsenkunta
Suomalaisen Työn liitto	97 euroa / jäsenkunta
Suomen Punainen Risti, Hämeen piiri	Kuntajäsenmaksu
Suomi-Venäjä seura Kangasalan osasto ry	3 senttiä / asukas
Suomi-Saksa yhdistys ry	3 senttiä / asukas
Tampereen Kesäyliopistoyhdistys ry	0,25 euroa / asukas
Tampereen Kauppakamari ry	Henkilöstö > 150, 1 900 euroa
Teosto Ry	Esityskorvaus: 0,1114 e/asukas

Yhteistoiminta ja muut maksuosuudet	TP2020	TA2022
Tampereen aluepelastuslaitos	2 405 456	2 490 000
Jäsenkunnan maksuosuus Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenmaksu AVL 4 §)	100 736	101 292
KT Kuntatyönantajat Kunnallinen työmarkkinalaitos, jäsenmaksuennakko (asukaslukukerroin 0,3926575 x vuodenvaihteen asukasluku ja verotettavien tulojen kerroin 0,000002355 x verotettava tulo)	26 863	32 682
Jäsenkunnan maksuosuus Pirkanmaan liitto (Tp 2017 maksuperusteena v. 2015 verotettava tulo) MKH 2.12.2013 § 234, MKV 14.12.2015	224 812	238 760
Jäsenkunnan maksuosuus (Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä)	82 582	82 136
Yhteensä	2 840 449	2 944 870

Vesilaitos

Suomen vesilaitosyhdistys ry	Vuoden 2019 maksuperusteena v. 2018 las- kutettu vesimäärä	TP2020	TA2021	TA2022
		7 118	7 100	7 200

HENKILÖSTÖMUUTOKSET

8.3 Henkilöstömuutokset talousarviovuodelle 2022 ja taloussuunnitelmavuosille 2023-2024

UUDET VAKANSSIT VUODELLE 2022

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS

Sosiaali- ja terveyskeskus	Palkkauskustannukset /hlö (sis. sivukulut)			
Sosiaali- ja terveyskeskus 25 kpl Palvelualue Palveluyksikkö/kohde Virka	2022	Koko vuosi €	TA2022 kustannus yhteensä	Henkilö- määrä
Palvelualue: Vanhuspalvelut: 8 kpl				
Ympärivuorokautinen asuminen: Hoiva-avustaja 4 kpl (3 Kangasala ja 1 Pälkäne) Perustelut: Lainsäädäntö tukipalveluhenkilöstöstä	35 000	35 000	140 000 €	4
Ympärivuorokautinen asuminen: Lähihoitaja 2 kpl Perustelut: Lainsäädäntö hoitajamitoituksesta	38 000	38 000	76 000	2
Kotihoito: Lähihoitaja 2 kpl Perustelut: Asiakasmäärän lisäys ja riittävän työvoiman turvaaminen	38 000	38 000	76 000	2
Palvelualue: Terveyspalvelut: 6 kpl				
Avovastaanotto: Sairaanhoidtaja 3 kpl Perustelut: Asiakasmäärän lisäys ja työnjaon kehittäminen	45 000	45 000	135 000	3
Kaupunginsairaala: Lähihoitaja 1 kpl Perustelut: Potilasturvallisuuden toteutumisen edellyttämän henkilöstöresurssin turvaaminen	38 000	38 000	38 000	1
Avoterveydenhuolto: Terveystenhoitaja 1 kpl Perustelut: Asiakasmäärän lisäys (lapset), neuvolapalveluiden henkilöstömitoitus	45 000	45 000	45 000	1
Suun terveydenhuolto: Suuhygienisti 1 kpl Perustelut: Asiakasmäärän lisäys ja työnjaon kehittäminen	44 000	44 000	44 000	1
Palvelualue: Sosiaali- ja perhepalvelut: 11 kpl				
Lastensuojelu: Sosiaaliohjaaja 2 kpl Perustelut: Määräaikaisten noudattaminen (sosiaalityöntekijän työpariksi)	40 000	40 000	80 000	2

Perheneuvola: Psykologi 1 kpl Perustelut: Määräaikojen noudattaminen	55 000	55 000	55 000	1
Perhetyö: Lähihoitaja 1 kpl Perustelut: Nepsy-työn vahvistaminen	38 000	38 000	38 000	1
Vammaispalvelut: Sosiaalityöntekijä 0,5 kpl Perustelut: Määräaikojen noudattaminen	30 000	30 000	30 000	0,5
Kehitysvammahuolto: Ohjaaja, päivätoiminta 1 kpl Perustelut: Asiakasmäärän lisääntyminen, lakisääteinen palvelu	41 000	41 000	41 000	1
Kehitysvammahuolto: Ohjaaja, asumispalvelut 3,5 kpl Perustelut: Asiakasmäärän lisääntyminen, lakisääteinen palvelu	31 500	31 500	110 000	3,5
Lapsiperheiden sosiaalityö: Päihdetyöntekijä 1 kpl j	0	0	0	1
psykiatrinen sairaanhoitaja 1 kpl Perustelut: palvelujen saatavuus, vaikuttavuus ja laatu	0	0	0	1
SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS YHTEENSÄ	518 500	518 500	908 000	25

SIVISTYSKESKUS

Sivistyskeskus	Palkkauskustannukset /hlö (sis. sivukulut)			
Palvelualue	2022	Koko vuosi	TA2022 kustannus yhteensä	Henkilö- määrä
Palveluyksikkö/kohde				
Virka				
Palvelualue: Varhaiskasvatus: 3 kpl				
Eriytisopettajan työsuhte 1.8.2022 alkaen Perustelut: Varhaiskasvatuslain muutos > 200 lasta/eriytisopettaja. V. 2019 seutulaskennassa Kangasalla eriytisopettajalla 253 lasta.	17 000	40 000	17 000	1
Lastenhoitajan työsuhte, vakituinen varahenkilö 1.8.2022 alkaen Perustelut: Vakittuiset varahenkilöt takaavat varhaiskasvatuslain mukaisen henkilöstön	15 000	35 000	30 000	2
Palvelualue: Opetuspalvelut: 27 kpl				
Oppilaanohjauksen lehtorin virka 1.1.2022 alkaen Perustelut: Oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuva välttämätön tarve. Perusopetuksen opinto-ohjaaja Pikkolan koululle ja yhteinen koordinoiva opinto-	67 500	67 500	135 000	2

Sivistyskeskus	Palkkauskustannukset /hlö (sis. sivukulut)			
ohjaaja lukioon. Syksy 2021 rahoitettu muutostalousarviossa.				
Iltapäivätoiminnan koordinaattorin työsuhte 1.1.2022 alkaen Perustelut: Iltapäivätoiminta siirtyi pääosin kaupungin järjestettäväksi syksystä 2021 alkaen. Iltapäivätoiminnan ryhmiä kaupungille 14 kpl lisää, joten vakanssi tarvitaan toimintaa koordinoimaan.	38 000	38 000	38 000	1
Koulunkäynninohjaajan työsuhte 1.1.2022 alkaen Perustelut: Iltapäivätoiminta siirtyi pääosin kaupungin järjestettäväksi syksystä 2021 alkaen. Iltapäivätoiminnan ryhmiä kaupungille 14 kpl lisää. Tarve on pysyvä, vaikka osa palautuisikin yksityisten hoidettavaksi.	26 700	26 700	187 000	7
Koulupsykologin virka 1.8.2022 alkaen Perustelut: Oppilaita tällä hetkellä yli 1 300 oppilasta/koulupsykologi. Seudullisesti alimmalla tasolla. Suositus on 600-800 oppilasta/koulupsykologi.	25 000	60 000	50 000	2
Rehtorin (Huutijärvi) virka 1.8.2022 alkaen Perustelut: 2 yksikköä ja oppilasmäärä lähes 300 oppilasta. Hallinnon tehtäviä ei enää voi hoitaa luokanopettajarehtorin vakanssilla. Pienellä lisämäärärahalla saadaan virkarehtori.	5 000	10 000	5 000	1
Apulaisrehtorin (Lamminrahka) määräaikainen virka 1.8.2022 alkaen Perustelut: Apulaisrehtori tarvitaan hoitamaan Lamminrahkan hallintoa ja rakentamista, mahdollisesti myös muiden rakentamisprojektien hoitamista.	27 000	64 000	27 000	1
Erityisluokanopettajan virka 1.8.2022 alkaen Perustelut: Pikkolan koulun Voima-luokalle (koulua käymättömille tuki, vaikuttava tapa tuke syrjäytymisvaarassa olevia nuoria) ja Vatialan koulun Silta-luokalle (oppilailla laajoja oppimisvaikeuksia, tarve 3.-6.lk oppilaita varten)	26 000	63 000	52 000	2
Erityisopettajan virka 1.8.2022 alkaen Perustelut: Yläluokkien erityisopetuksen vajausta paikkaamaan (Pikkolan koululle)	26 000	63 000	26 000	2
S2-opettajan (Suomi toisena kielenä) virka 1.8.2022 alkaen	6 000	12 000	6 000	1

Sivistyskeskus	Palkkauskustannukset /hlö (sis. sivukulut)			
Perustelut: S2-oppilaiden määrä kasvanut huomattavasti (syksy 89 oppilasta). S2-opettaja tarvitaan koordinoimaan ja hoitamaan S2-opetusta				
Tvt-suunnittelijan työsuhde 1.8.2022 alkaen Perustelut: Opetuksen konemäärä on kaksinkertaistunut 2017-2020. Lisäksi lukion opiskelijoiden (430 konetta) sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen laitteet. Tvt-suunnittelija toimisi varhaiskasvatuksen ja opetuksen yhteisenä, tehtäväalueena sekä laitteet että pedagogiikka.	15 000	36 000	15 000	1
Koulunkäynninohjaajan työsuhde 1.8.2022 alkaen Perustelut: 1 koulunkäynninohjaaja Voima-luokalle Pikolan koululle ja 1 koulunkäynninohjaaja Silta-luokalle Vatialan koululle.	13 000	31 000	26 000	2
Tuntiopettajan tehtävä 1.8.2022 alkaen Perustelut: 1 lukion ja 2 yläkoulun tuntiopettajan tehtävän vakinaistaminen. Vakanssit olleet täytettynä määräaikaaisesti. Tarve on vakiintunut. Määrärahat (v. 2022 palkkakustannukset yht. 58 000 €, koko vuosi 139 200 €) siirretään palvelualueen sisältä, joten vakansseilla ei kustannusvaikutuksia.	0	0	0	3
Koulunkäynninohjaajan työsuhde 1.8.2022 alkaen Perustelut: Vakanssit olleet täytettynä määräaikaaisesti. Tarve on vakiintunut. Määrärahat (v. 2022 palkkakustannukset yht. 39 000 €, koko vuosi 78 000 €) siirretään palvelualueen sisältä, joten vakansseilla ei kustannusvaikutuksia.	0	0	0	3
Palvelualue: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut 1 kpl				
Nuoriso-ohjaajan työsuhde 1.2.2022 alkaen Perustelut: Ruutanen monitoimitalon yhteyteen syksyllä 2021 valmistuva uusi nuorisotila lisää nuoriso-ohjaajien tarvetta.	31 200	34 000	31 200	1
SIVISTYSKESKUS yhteensä	338 400	580 200	645 200	31

TEKNINEN KESKUS

Tekninen keskus Palvelualue Palveluyksikkö/kohde Virka	Palkkauskustannukset /hlö (sis. sivukulut)			Henkilö- määrä
	2022	Koko vuosi	TA2022 kustannus yhteensä	
Palvelualue: Ympäristö- ja rakennusvalvonta 2 kpl				
Ympäristönsuojelu/Tekninen avustaja Perustelut: Vakanssi ollut täytettynä määräaikaisena, vakinais- tetaan (v. 2022 palkkakustannukset 37 000 €) Kaupungin asukasluvun kasvun ja uusien alueiden rakentamisen myötä rakentamisen määrä on lisään- tynyt pysyvästi.	0	0	0	1
Rakennusvalvonta/Lupavalmistilija Perustelut: Vakanssi ollut täytettynä määräaikaisena, vakinais- tetaan (v. 2022 palkkakustannukset 47 000 €) Kaupungin asukasluvun kasvun ja uusien alueiden rakentamisen myötä rakentamisen määrä on lisään- tynyt pysyvästi.	0	0	0	1
Palvelualue: Maankäyttö 1 kpl				
Kaavoitus/Kaavasuunnittelija Perustelut: Määräaikainen kaavasuunnittelija ainoas- taan omakotitonttialueiden kaavoitukseen. Näin kaupunki vastaa huomattavasti kasvaneeseen oma- kotitonttien kysyntään.	55 000	55 000	55 000	1
Palvelualue: Rakentaminen 1 kpl				
Kiinteistöjen ylläpito/Kiinteistöasiantuntija Perustelut: Kiinteistöjen ylläpidon tehtävät lisääntyneet kasva- vassa ja kehittyvässä kaupungissa, eikä kaikkia kiin- teistöjen suunnitelmallisen ylläpidon tehtäviä ole mahdollista hoitaa tarkoituksenmukaisesti ilman lisä- työvoimaa.	47 000	47 000	47 000	1

Tekninen keskus		Palkkauskustannukset /hlö (sis. sivukulut)			
Palvelualue: Ateria- ja siivouspalvelut 7 kpl					
Palvelutyöntekijä, Ruutanan monitoimitalo		36 000	36 000	36 000	1
Perustelut: Ruokailevien lasten määrä on kasvanut, sivistystoimen muuttuneisiin ja lisääntyneisiin tarpeisiin on otettu lisää siivottavia tiloja käyttöön. Ruutanan monitoimitalon valmistuminen.					
Palvelutyöntekijä, (Omppula ja Oravanpesä)		35 000	35 000	35 000	1
Perustelut: Ruokailevien lasten määrä on kasvanut, sivistystoimen muuttuneisiin ja lisääntyneisiin tarpeisiin on otettu lisää siivottavia tiloja käyttöön.					
Palvelutyöntekijä, Jalmarin Koto		180 000	180 000	180 000	5
Perustelut: Jalmarin Kodon henkilöstön siirtyminen Ateria- ja siivouspalveluiden henkilökuntaan.					
Tekninen keskus yhteensä		353 000	353 000	353 000	11

Kaupunki yhteensä	1 209 900	1 451 700	1 906 200	67
--------------------------	------------------	------------------	------------------	-----------

Henkilöstömuutokset suunnitelmavuosille 2023-2024

UUDET VAKANSSIT VUOSILLE 2023–2024

Palvelukeskus: Sivistyskeskus Palvelualue Palveluyksikkö/Kohde Perustelut	Työsuhde/Virka	2023 hlö- määrä	2023 euroa	2024 hlö- määrä	2024 euroa
Palvelualue: Varhaiskasvatus					
Perustelut: Varhaiskasvatuslain muutos > 200 lasta/erityisopettaja. V. 2019 seutulaskennassa Kangasalla erityisopettajalla 253 lasta.	Erityisopettajan työsuhde 1.8.2023 alkaen	1	17 000 €		
Perustelut: Vakituiset varahenkilöt takaavat varhaiskasvatuslain mukaisen henkilöstön määrän yksiköissä. Sijaisten käyttö vähentyy.	Lastenhoitajan työsuhde, vakituinen varahenkilö 1.8.2023 ja 1.8.2024 alkaen	2	30 000 €	2	30 000 €
Perustelut: Lamminrahkan pienten lasten yksikön toiminnan käynnistäminen.	Varhaiskasvatuksen yksikön johtajan virka 1.1.2023 alkaen	1	42 000 €		
Perustelut: Lamminrahkan pienten lasten yksikkö vastaa kaupungin palveluntarpeen kysyntään. Henkilöstöä ei ole mahdollista siirtää muista yksiköistä.	Varhaiskasvatuksen yksikön kasvatushenkilöstö 1.8.2023 alkaen	18	325 000 €		
Palvelualue: Opetuspalvelut					
Perustelut: Kasvatusohjaaja antaa ennaltaehkäisevää tukea, jonka vaikutavuus on suuri. Hän on kantava voima perheiden, koulun ja mm. sosiaalitoimen välissä.	Kasvatusohjaajan työsuhde 1.1.2023 ja 1.1.2024 alkaen	1	35 000 €	1	35 000 €
Perustelut: Lamminrahkan yhtenäiskoulun opetushenkilöstö	Luokanopettajan virka 1.8.2023 alkaen	6	112 000 €		
Perustelut: Lamminrahkan yhtenäiskoulun opetushenkilöstö	Erityisluokanopettajan virka 1.8.2023 alkaen	1	26 000 €		

Perustelut: Lamminrahkan yhtenäiskoulun opetushenkilöstö	Koulunkäynninohjaaja työsuhde 1.8.2023 alkaen	3	39 000 €		
Perustelut: Lamminrahkan yhtenäiskoulun käynnistyminen	Toimistosihteerin työsuhde 1.1.2023 alkaen	1	37 000 €		
Perustelut: Erityisluokanopettaja Pitkäljälle, jonka pienluokat tällä hetkellä 7-8 ja 8-9 yhdysluokat. Suuri tarve vuosiluokittaisille pienluokille.	Erityisluokanopettajan virka 1.8.2023 alkaen	1	26 000 €		
Palvelualue: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut					
Perustelut: Lamminrahkan yhtenäiskoulun yhteyteen valmistuu liikuntasali, joka tulee olemaan aktiivisessa ilta- ja viikonloppukäytössä. Vahtimestarin vakanssille on tarve. Sopimuksen mukaan valvonnasta aiheutuvat kustannukset jaetaan Tampereen kaupungin kanssa. Kangasalan osuus on 62,4 %.	Vahtimestarin työsuhde 1.8.2023 alkaen	1	8 000 €		
Yhteensä		36	697 000 €	3	65 000 €

Palvelukeskus: Tekninen keskus Palvelualue Palveluyksikkö/Kohde Perustelut	Työsuhde/Virka	2023 hlö- määrä	2023 euroa	2024 hlö- määrä	2024 euroa
Palvelualue: Rakentaminen Ulkoalueiden ylläpito Perustelut: Lamminrahkan viher- ja liikunta-alueet valmistuvat. Sorolan monttu ym. uusien hankkeiden ylläpitoon tarvitaan lisää työntekijöitä.	Ulkoaluetyöntekijän työsuhde 1.1.2023 alkaen	2	70 000 €		
Palvelualue: Ateria- ja siivouspalvelut Perustelut: Lamminrahkan koulukeskuksen käyttöönotto edellyttää lisää henkilökuntaa.	Palvelutyöntekijän työsuhde 1.8.2023 alkaen	10	175 000 €		
Yhteensä		12	245 000 €		
YHTEENSÄ		48	942 000	3	65 000

8.4 Tietoja konserniyhtiöistä

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt

Kuntalain 16a §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1. luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta on kuntakonsernin emoyhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Vuoden 2022 talousarvioluvut ovat toimitusjohtajan arvioita*. Vuoden 2022 talousarviosta päätetään kunkin yhtiön yhtiökokouksessa tai yhtiön hallituksessa.

KOY Taloherttua

KOY Taloherttua	
Perustamisvuosi	1973
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja puh.	c/o Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 0400 242 794
Sähköposti	stefan.stortz@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 % (kaupungin omistusosuus -%)	Osakepääoma 3 246 027 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiö vastaa kaupungin vuokratolotoiminnasta eli hoitaa asuntojen markkinoinnin, vuokrauksen, rakennuttamisen ja hallinnoinnin. Taloherttuan palvelutuotannosta huolehtii pääosin Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy.	

Talous

Kiinteistö Oy Taloherttua	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	6 725 268,54	6 869 537	7 015 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	141 914,79	114 779	65 000
Taseen loppusumma	34 955 712,07	35 500 000	36 500 000
Lainat	25 299 299,42	28 000 000	28 450 000
Takaukset emolta	20 570 361,52	28 500 000	23 500 000

Kiinteistö Oy Taloherttua	TP2020	TA2021	TA2022*
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022*
Toiminnallinen käyttöaste- %	91,3	95	95
Vaihtuvuus	16,67	17,00	17,50
Omavaraisuusaste %	25,07	19,00	20,50
Velkaantumisaste %	270,92	335,00	350,00
Quick ratio, maksuvalmiusaste	0,31	0,30	0,28

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy

Perustamisvuosi	2012
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Joni Brander
Osoite ja puh.	Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 03 357 5229
Sähköposti	joni.brander@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 40 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Isännöinti, kiinteistöjen ylläpitopalvelut (huolto, siivous, tekniset palvelut), vuokraus	

Talous

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	3 348 259	3 450 000	3 700 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	189 752	180 000	180 000
Taseen loppusumma	1 119 035	1 200 000	1 000 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022*
Henkilöstön määrä	48	50	48
Osinko	200 112	230 000	230 000

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	
Perustamisvuosi	2012
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja puh.	Urheilutie 2- 4, 36200 Kangasala, puh. 040 868 2163
Sähköposti	stefan.stortz@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 10 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Isännöinti ja vuokraus* , rakennuttaminen ja kiinteistöjen ylläpitopalvelut (huolto, siivous, tekniset palvelut) kaupunkikonsernille (sovitut kohteet).	

Talous

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	2 108 416	2 074 583	2 050 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	306 937	135 171	125 000
Taseen loppusumma	1 946 626	1 850 000	1 740 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut

Henkilöstön määrä	28	30	30
Kaupunkikonsernin omistuksessa olevien kohteiden huolto- ja ylläpitopalvelut, kpl	64	63	65
Käyttökate%	15,83	12,50	5,00
Omavaraisuusaste%	71,98	70,5	70
Quick ratio	3,57	3,30	3,00

Kangasalan Lämpö Oy

Kangasala Lämpö Oy	
Perustamisvuosi	1982
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Pekka Lehtonen
Osoite ja puh.	Tyrnimarjankuja 3, 36220 Kangasala, puh. 040 732 0041
Sähköposti	pekka.lehtonen@kangasalanlampo.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 100 912,76 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Kangasalan Lämpö Oy on Kangasalan kaupungin alueella toimiva kaukolämpö- ja maakaasupalveluja tarjoava lämpöyhtiö.	

Talous

Kangasalan Lämpö Oy	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	8 477 883	8 800 000	9 500 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	720 943	750 000	800 000
Taseen loppusumma	21 554 316		
Lainat	10 135 173	9 385 519	8 275 865
Takaukset emolta	11 200 000	11 200 000	10 000 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022*
Verkostohyötysuhde-%	92,5	>90	>90
Kaukolämmön suunnittelemattomat keskeytykset (kpl)	0	<3	<3
Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannossa -%	14,7	>70	>70

Kangasalan Uimahalli Oy

Kangasalan Uimahalli Oy	
Perustamisvuosi	2007
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Reija Kolehmainen
Osoite ja puh.	Kirkkojärventie 4 36200 Kangasala, puh. 0400 515 611
Sähköposti	reija.kolehmainen@kangasalanuimahalli.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 750 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus Uinti- ja hyvinvointipalvelujen tuottaminen vauvasta ikäihmisiin. Toiminnan strateginen perusta on kaupunkilaisille tarjottavien uimahallipalvelujen ja terveellä pohjalla olevan liiketoiminnan yhdistäminen. Yhtiö ei tavoittele voittoa, jotta palvelun hinnat pysyvät kohtuullisina.	

Talous

Kangasalan Uimahalli Oy	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	979 863 Kaupungin tuki siirretty liiketoiminnan muihin tuottoihin	1 208 000	1 204 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-32 766	1 119	1 000
Taseen loppusumma	8 680 874	8 150 000	7 600 000
Lainat	7 571 841	6 940 000	6 500 000
Takaukset emolta	12 630 000	12 630 000	12 630 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA 2021	TA2022
Kävijämäärä	148 661	200 000 Oletuksena on, että korona-epidemia ei juuri vaikuta asiakasmääriin.	200 000 Oletuksena on, että korona-epidemia ei vaikuta asiakasmääriin.
Lämmönkulutus MWh	1 870	2 200	2 200
Sähkön kulutus MWh	1 187	1 350	1 200
Veden kulutus m3	25 136	27 700	26 000
Omavaraisuusaste	13 %	13 %	15 %
Quick ratio	0,5	0,4	0,5

Kangasala-talo Oy

Kangasala-talo Oy	
Perustamisvuosi	2013
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Timo Kotilainen
Osoite ja puh.	Kuohunharjuntie 6, PL 31, 36200 Kangasala, puh. 040 631 6400
Sähköposti	timo.kotilainen@kangasala-talo.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 400 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Tuottaa kulttuuripalveluina ohjelma- ja näyttelytoimintaa sekä museotoimintaa, sekä vuokraa tapah- tuma- ja kokoustiloja.	

Talous

Kangasala-talo Oy	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	214 046	250 000	280 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	44 294	5 000	5 000
Taseen loppusumma	510 279	455 000	555 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022*
Kävijät yhteensä	26 910	30 000*	35000
Kävijät taidemuseo	6 048	9 000*	11000
Tilaisuudet salissa	84/perutut 82	50*	100
Elokuvaesitykset	172/perutut 30	200	180

*Koronan vaikutus huomioitu tavoitteessa

Business Kangasala Oy	
Perustamisvuosi	19.3.2018
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Päivi Kuusivaara
Osoite ja puh.	Kangasalan kaupunki, Kunnantie 1, PL 50 36201 Kangasala puh. 044 430 9246
Sähköposti	paivi.kuusivaara@businesskangasala.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 100 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus Yhtiön toimialana on tuottaa julkiselle sektorille elinkeinotoimen ja matkailun kehittämis- ja yrityspalveluja. Yhtiö tarjoaa ja välittää yritysten kehittämis- ja informaatiopalveluja ja osallistuu muutoinkin elinkeinoelämän yleisten edellytysten kehittämiseen. Yhtiö voi hankkia hallintaansa ja vuokrata elinkeinoelämän käyttöön toimitiloja, laitteita ja järjestelmiä sekä myydä ja välittää palveluja yrityksille verkostoitumisessa, toiminnoissa tarvittavien tietojen ja taitojen hankinnassa, uusien yritysten, liikeideoiden ja toimintatapojen kehittämisessä sekä kotimaisten ja kansainvälisten yhteyksien luomisessa ja ylläpidossa. Yhtiö voi omistaa sellaisten yhtiöiden ja yhteisöjen osakkeita ja osuuksia, joiden toiminta liittyy välittömästi tai läheisesti yhtiön omaan toimintaan. Yhtiön tarkoituksena ei ole tavoitella voittoa eikä se jaa omistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.	

Talous

Business Kangasala Oy	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	911 079,93	907 000	907 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	27 727,04	32 000	0
Tilikauden voitto/tappio	21 916,81	25 600	0
Taseen loppusumma	261 477,77	200 000	250 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022*
Uusien Kangasalla perustettujen yritysten ja työntekijöiden lukumäärä	210/250	135/150	200/250
Työpaikkaomavaraisuusaste	62,63	>65	>64
Tarjonnassa olevien tonttien lukumäärä	>10	>10	>10

Kangasalan Parkki Oy

Kangasalan Parkki Oy	
Perustamisvuosi	1981
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Kari Hokkanen
Osoite ja puh.	Pirkanmaan Laatusännöinti Oy Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala p. 050 576 7995
Sähköposti	kari.hokkanen@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 400 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä, rakennuttaa, omistaa ja hallinnoida pysäköintitiloja ja alueita sekä harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa omistamissaan tai sitä varten vuokraamissaan pysäköintiloissa ja alueilla. Yhtiö voi myös omistaa pysäköintipaikkojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai osuuksia.	

Talous

Kangasalan Parkki Oy	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	516 961	530 000	530 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	28,30	180 592	0
Taseen loppusumma	8 144 468	8 022 000	8 120 291
Lainat	7 050 000	7 050 000	6 750 000
Takaukset emolta	7 500 000	7 500 000	7 500 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022*
Pysäköintitalon käyttöönotto	5.12.2019	5.12.2019	5.12.2019
Autopaikkojen lukumäärä	332	332	332
Sähköautojen latauspisteet	6	6	6
Alkaneet pysäköintikerrat	47 583 kpl	60 000 kpl	60 000 kpl

KOY Kangasalan Harjunsola I

KOY Kangasalan Harjunsola I	
Perustamisvuosi	1962 ja 1972
Vastuuhenkilö	isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 154 985 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita tonttia ja omistaa ja hallita tonteilla olevia yhtä asuin- ja kahta liikerakennusta	

Talous

KOY Kangasalan Harjunsola I	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	170 875	170 767	170 800
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	4 826	-4 400	1000
Tilikauden voitto/tappio	4 826	-4 400	1000
Taseen loppusumma	214 245	211 000	210 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022*
Asuntojen käyttöaste	0	0	0
Liiketilojen käyttöaste-%	86	75	75

KOY Kangasalan Harjunsola II

KOY Kangasalan Harjunsola II	
Perustamisvuosi	1986
Vastuuhenkilö	isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 68 368,39 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita tonttia ja omistaa ja hallita kyseisellä tontilla olevaa liikerakennusta.	

Talous

KOY Kangasalan Harjunsola II	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	99 428	107 662	107662*
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	20 197	155	0*
Tilikauden voitto/tappio	20 197	1000	0*
Taseen loppusumma	531 362	521 000	0*

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	
Liiketilojen käyttöaste %	100	100	100*
Velkaantumisaste %	-1,2	1,0	0

*Yhtiön omistama rakennus sekä yhtiö tullaan purkamaan alustavan aikataulun mukaisesti vuoden 2022 aikana. Liikevaihto riippuvainen toteutuvasta aikataulusta.

KOY Vatialan Kasarminportti

KOY Vatialan Kasarminportti	
Perustamisvuosi	2000
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Jouko Mikkola
Osoite ja p.	Pirkanmaan Laatusännöinti Oy, Tampellan Esplanadi 10, p. 050 576 6868
Sähköposti	jouko.mikkola@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 59,6 %	Osakepääoma 49 615,44 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita tonttia sekä yhtiön toimesta tontille rakennettua teollisuusrakennusta.	

Talous

Kiinteistö Oy Vatialan Kasarminportti	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	83 599	83 600	83600
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen veroja	-283	-1 000	-10000
Tilikauden voitto/tappio	-283	-1 000	-10000
Taseen loppusumma	1 656 591	1 656 833	1650000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Teollisuustilojen käyttöaste -%	100,0	100,0	100,00

KOY Kangasalan Säästökeskus

KOY Kangasalan Säästökeskus	
Perustamisvuosi	1975
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Toni Ketolainen
Osoite ja p.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, p. 04452 2123
Yhteystiedot	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 64,60 %	Osakepääoma 35 379 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus Kiinteistöyhtiön tehtävä on hallinnoida ja ylläpitää kiinteistöä siten, että osakkeenomistajat ja vuokralaiset voivat toimia hallitsemisissaan huoneistossa itse tai vuokrata hallitsemiaan tiloja.	

Talous

Kangasalan Säästökeskus Oy	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	137 719	136 546	182 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	3 033	-6802	10 000
Tilikauden voitto/tappio	3 033	-6802	10 000
Taseen loppusumma	1 614 635	1 602 000	1 580 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TAE2022
Tilojen käyttöaste-% (yhtiön omistamat tilat)	100	100	100
Yhtiön omavaraisuusaste %	74,4	76	78
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,41	0,4	0,4
Nettovelkaantumisaste%	26,8	24	22
Maksuvalmius, Quick ratio	1,01	1,40	1,40

KOY Kangasalan Myllypohja

KOY Kangasalan Myllypohja	
Perustamisvuosi	1986
Vastuuhenkilö	isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100,0 %	Osakepääoma 18 980,01 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus Yhtiön toimialana on omistus- ja vuokraoikeuden nojalla hallita neljää tonttia sekä omistaa ja hallita tonteilla sijaitsevaa liikerakennusta	

Talous

KOy Kangasalan Myllypohja	TP2020	TA2021	TA2022*
Liikevaihto	122 105	127 334	127 334*
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)*	0	-452	0*
Tilikauden voitto/tappio*	0	11 798	0*
Taseen loppusumma	659 107	679 000	18 980

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022*
Käyttöaste	100	100	0*
Velkaantumisaste	1,02	-1,9	0*

*Yhtiö toiminta ja talouden tunnusluvut tulevat muuttumaan tilikauden 2022 aikana timanttikortteli-hankeen edetessä.

INVESTOINTIEN LIITETIEDOT

8.5 Investointien hankeluettelo

INVESTOINTIEN HANKELUETTELO TA2022-TS2024

Hankelaji

(P)=Peruskorjaus, (S) = sitova hanke, (U) =uudisrakennushanke

Strateginen johto	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelut
Maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueiden osto (U)	(S/U)	(S/U)	(S/U)	
Maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueiden myynti (U)	(S/U)	(S/U)	(S/U)	
Osakkeet ja osuudet				
Osakkeiden osto (U)	(S)	(S)	(S)	TAE2022 Kiint. Oy Myllypohjan osakepääoman korotus

Sosiaali- ja terveystakeskus	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelut
Sähköiset palvelut, suun terveydenhuolto	(U)			Effica uusi versio mm. maksukatto
Sähköiset palvelut, avosairaanhoido	(U)			Kanta-muutokset ja Omaolo laajennukset
Sähköiset palvelut, sosiaalipalvelut	(U)			Sähköisiä palveluprosesseja mm. lastenvalvoja ja sosiaalityö
Sähköiset palvelut, kotihoito	(U)			Sähköisiä palveluprosesseja hoivateknologiaa
Sähköiset palvelut, Kansa Mediatr	(U)			Sos.Kanta muutokset
Sote, tiedolla johtaminen	(U)			Tietovarasto ja BI-ratkaisut
Irtain omaisuus				
Hammashoitokoneyksiköt	(P)			Hoituhuoneen laitteiston uusiminen
Terveystakeskuksen kalusteet	(P)			Terveystakeskuksen tutkimusvälineitä
Pentorinteen kalusteet (nykyinen nimi Pentorinteen vanhainkoti)	(P)			Ikääntyneiden apuvälineitä
Asumispalveluyksikkö, Sahalahti	(U)			Uuden yksikön irtaimistoa
Kehitysvammahuollon kalusteet	(U)			Uuden yksikön irtaimistoa

Sivistyskeskus	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelut
Varhaiskasvatus				
Muut koneet ja kalusto				
Varhaiskasv. yhteispalvelut: sähköiset asiointivälineet (P)	(P)	(P)	(P)	Laitteet pedagogiseen toimintaan
Ruutanan monitoimitalo (S)	(S)	(S)	(S)	Päiväkodin kalustaminen
Pikkolan pienten lasten yksikkö, päiväkotia (U)		(U)		Peruskorjauksen/tilapäistilojen kalustaminen
Lamminrahkan pienten lasten yksikkö (U)		(U)	(U)	Uuden yksikön (päiväkotia) kalustaminen
Muut koneet ja kalusto erittelemättömät kohteet (P)	(P)	(P)	(P)	Kalustuksen uusimista
Opetuspalvelut				
Muut koneet ja kalusto				
Esi- ja perusopetuksen jakamaton (P)	(P)	(P)	(P)	Kalustuksen uusimista
Havisevan koulu (P)	(P)	(P)	(P)	Kalustuksen uusimista
Kirkkoharjun koulu (P)	(P)			Kalustuksen uusimista
Pikkolan pienten lasten yksikkö, opetus (U)		(U)		Uuden yksikön kalustaminen
Pikkolan koulu (P)	(P)	(P)		Kaluston uusimista
Lamminrahkan pienten lasten yksikkö, opetus (U)		(U)	(U)	Uuden yksikön kalustaminen
Lamminrahkan yhtenäiskoulu (U)		(U)		Uuden koulun kalustaminen
Ruutanan koulu (v. 2022 P ja v. 2024 U)	(P)		(U)	2022: Kalustuksen uusimista 2024: Uuden koulun kalustaminen
Kuhmalahden koulutalo (U)		(U)		Uuden koulun kalustaminen
Suoraman koulu (P)	(P)			Kalustuksen uusimista
Lukion koneet ja kalusto				
Lukio (P)	(P)	(P)	(P)	Kalustuksen uusimista
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut				
Muut koneet ja kalusto				
Ruutanan monitoimitalo (S)	(S)			Vapaa-aikatoimiloiden laitteet ja kalusto
Lamminrahkan koulukeskuksen vapaa-aikatoimilat (U)		(U)	(U)	Vapaa-aikatoimiloiden laitteet ja kalusto
Vuokrattavien vapaa-aikatoimiloiden kunnostaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Vapaa-aikatoimiloiden laitteet ja kalusto
Lumoava Kangasala-ympäristötaideohjelman hankkeet (U)	(U)	(U)	(U)	Ympäristötaideohjelman ns. itsenäiset hankkeet
Kirjaston koneet ja kalusto (P)	(P)			Kirjaston laitteet ja kalusteet

Tekninen keskus	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelut
Irtain omaisuus				
Maastomittauksen laitteet	(U)	(U)		Mittauslaitteiden uusiminen
Pakettiauto/kiinteistöjen hoito (U)	(U)			Kiinteistöjen ylläpito
Kameravalvonta	(U)			Laitteiden uusiminen
Ulkoalueiden autot (U)	(U)	(U)	(U)	Ulkoalueiden auto, autojen uusiminen
Ulkoalueiden koneet ja kalusto	(U)	(U)	(U)	Ruohonleikkureiden ym. uusiminen
Ateria ja siivous, koneet ja kalusto	(U)	(U)	(U)	Keittiön ja siivouksen koneet ja laitekannan uusiminen
Keittiölaitteet, Kuhmalahden koulu (U)	(U)			Keittiön ja siivouksen koneet ja laitteet
Keittiölaitteet, Lamminrahkan koulu-keskus (U)		(U)		Keittiön ja siivouksen koneet ja laitteet
Pikkolan pienten lasten yksikkö			(U)	Uuden yksikön koneet ja laitteet
Harjunsalon päiväkot			(U)	Keittiön ja siivouksen koneet ja laitteet
Sariolan koulu, keittiön saneeraus			(U)	Keittiön saneeraus
Ruutanen koulu, keittiön laajennus			(U)	Keittiön laajennus

Rakennukset

Ruutanen koulu (U)	(U)	(U)	(U)	Uusi koulu
Kuhmalahden koulu (U)	(U)	(U)		Uusi koulu päiväkodin yhteyteen
Lamminrahka koulu (S)	(S)	(S)	(S)	Suunnittelu ja rakentaminen
Lamminrahka koulu (S)	(S)			Valtionavustus
Pitkäljärven koulu (P)	(P)			Pesuhuoneiden ja keittiön kunnostus
Pikkolan pienten lasten yksikkö (U)	(U)	(U)	(U)	Uusi pienten lasten yksikkö
Harjunsalon päiväkot (P)		(P)	(P)	Peruskorjaus, vanha osa, (alustava arvio)
Lamminrahka, pienten lasten yksikkö (S)	(S)	(S)	(S)	Koulukeskuksen yhteyteen
Pikkolan koulu (P)	(P)	(P)		LVISA-uusimisia v. 2022-2023
Sariolan koulu (P)		(P)	(P)	Vesikaton uusiminen, peruskunnostusta
Liuksialan koulu (P)	(P)	(P)	(P)	LVISA-uusimisia, peruskunnostusta
Suoraman pienten lasten yksikkö (U,P)		(U,P)	(U,P)	Suoraman pienten lasten yksikkö
Vatjalan päiväkot (P)			(P)	Peruskorjaus
Terveyskeskus (P)	(P)	(P)	(P)	Keittiön kunnostus v. 2022, peruskorjauksia

Muut rakennushankkeet

Peruskunnostusmääräraha (P)	(P)	(P)	(P)	Määrärahan käyttö kohdennetaan vuosittaisessa työohjelmassa
Kyötikkälän kenttä (P)	(P)	(P)		Uusi kalustosuoja v. 2022, huoltorakennuksen kunnostaminen v. 2023
Suoraman kenttä (U)	(U)			Huoltorakennuksen kunnostaminen
Kaupunginvirasto IV, Sahalahti (P)			(P)	LVISA-uusimisia, peruskunnostusta
Sahalahden monitoimitalo, kirjasto (P)			(P)	LVISA-uusimisia, peruskunnostusta
Virastotalo (P)			(P)	LVISA-uusimisia, peruskunnostusta
Juhlatalo Kontula (P)		(P)		Julkisivun kunnostus
Lamminrahkan liikuntapuisto (S)	(S)			Kentän huoltorakennus

Tekninen keskus	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelut
Maa- ja vesirakentaminen				
Pintavesihaittojen poistaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Sadevesien poisjohtamista ja hulevesien suunnittelua
Sadevesiviemäröinnin peruskorjaus ja laajentaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Katujen peruskorj. yhteydessä veden toiminta-al. ulkopuoliset
Mobilia (P)	(P)			Satama-alueen maalaiturin ja muiden laiturien korjaus

Liikennealueet				
Katujen peruskorjaus (P)	(P)	(P)	(P)	Rakenteen ja päällysteen uusimistyöt, määrärahan käyttö kohdennetaan vuosittaisessa työohjelmassa
Katuvalaistuksen peruskorjaus (P)	(P)	(P)	(P)	Uusiminen, korjaukset, linjatäydennykset, määrärahan käyttö kohdennetaan vuosittaisessa työohjelmassa
Liikenneturvallisuuden parantaminen (P/U)	(P/U)	(P/U)	(P/U)	Mm. suojatiesaarekkeita ja bussipysäkkien parantamista
Rakentamisen täydentäminen (u)	(U)	(U)	(U)	Kiireelliset talousarvion ulkopuolelta tulleet rakennushankkeet
Ruutanan seisake (U)			(U)	MAL-hanke
Kävelyn ja pyöräilyn parantaminen (U/P)	(U/P)	(U/P)	(U/P)	Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenneolosuhteiden parantaminen
Huutijärvi - Sahalahti (U)	(U)			Jalankulku- ja pyöräilyväylä (välille Huutijärvi - Pelisalmi).
Alatien pysäkkijärjestelyt (P)		(P)		Pysäkkijärjestelyt
Mäkirinteentie (U)	(U)		(U)	Kaavan mukaiset muutokset (alustava arvio)
Lamminrahka (S)	(S)	(S)	(S)	Katujen, hulevesien, yleisten alueiden suunnittelu ja rakentaminen
Keskusta (U)	(U)	(U)	(U)	Alikulun rakentaminen v. 2022 (alustava arvio)
Urheilutie (U)		(U)		Kaavoitettavien alueiden katujen suunn. ja rakentaminen (alustava arvio)
Linkosuon alue (U)		(U)		Kiveys ja vihertyöt
Lemetty (U/S)	(U/S)	(U/S)	(U/S)	Mannakorventie v. 2022-2023, Satulankaari v. 2022, 2024, Rekikuja v. 2023, Jalustinkatu 2024, hule v. 2022
Kehä II, eteläinen (Rusko-Saarenmaa) (U)	(U)	(U)	(U)	Katujen suunnittelu ja rakentaminen (alustava arvio)
Valimontie (U)		(U)		Kadun ja aukion pintatöitä
Lentola, Kangasalanatie (U)	(U)		(U)	Kiertoliittymät, MAL-hanke (alustava arvio)
Herttua (U)		(U)	(U)	Kaavoitettavien alueiden katujen suunn. ja rakentaminen (alustava arvio)
Huutijärvi (ent. Tredu) (U)		(U)		Liikennejärjestelyt Sahalahdentiellä (alustava arvio)

Tekninen keskus	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelut
Kortekumpu (U)		(U)	(U)	Kaavoitettavien alueiden katujen suunn. ja rakentaminen (alustava arvio)
Rantatie (U/P)		(U/P)	(U/P)	Kadun rakentaminen (alustava arvio) 360 m
Kehä II, pohjoinen, Vatialantien jatke (U)			(U)	Kaavoitettavien katujen suunn. ja rakentaminen (alustava arvio)
Korvenperän alue (U)			(U)	Kaavoitettavien alueiden katujen suunn. ja rakentaminen (alustava arvio)
Lako-ojantie (U)			(U)	Kadun rakentaminen (alustava arvio)
Mäntykuja (U)		(U)		Kadun rakentaminen (alustava arvio)
Aakkulantie (U/P)		(U/P)	(U/P)	Kadun peruskorjaus ja jalankulku- ja pyöräilyvöylän rakentaminen välille Mallitie-Nikkilän koivukuja
Ilkontien peruskorjaus (P)		(P)		Peruskorjaus
Auertien peruskorjaus (P)		(P)		Peruskorjaus
Mannakorventie (P)			(P)	Peruskorjaus
Kirkkojärventie (P)		(P)		Peruskorjaus
Lemetyntie (P)			(P)	Peruskorjaus
Puistot ja muut yleiset alueet				
Vanhojen alueiden ja liikennealueiden perusparantaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Vihertöitä vanhoilla kaava- ja liikennealueilla (kohteet vuosiohjelmassa)
Leikkikentät, koulujen ja päiväkotien pihat (P)	(P)	(P)	(P)	Leikkialueiden peruskorjaus sekä kalusteiden uusiminen
Liiku ja leiki (U)	(U)	(U)	(U)	Liiku- ja leikityöryhmän hankkeet, kaupunginjohtajan päätöksellä käyttö
Valimon alue (U)		(U)		Maisemanhoito yms.
Liikuntapaikat ja muut ulkoilualueet				
Kenttien, liikuntareittien ja muiden ulkoalueiden perusparantaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Määrärahan käyttö kohdennetaan vuosittaisessa työohjelmassa
Kenttien, liikuntareittien ja muiden ulkoalueiden perusparantaminen (P)	(P)			Valtionavustus
Kyötikkälän kenttä (P)	(P)			Kentän pinnoitteen, kuivatuksen, suorituspaikkojen uusiminen
Lähiliikuntapaikat (U)	(U)	(U)	(U)	Suunnittelu ja toteutus (lähiliikuntapaikkaohjelman mukaisesti)
Lähiliikuntapaikat (U)	(U)			Valtionavustus
Rannat (P)	(P)	(P)	(P)	Uima- ja venerantojen peruskunnostuksia
Sorolan monttu (U)	(U)			Ulkoliikuntapiste, valaistuksen täydentäminen, säilölumen eriste
Sorolan monttu (U)	(U)			Valtionavustus
Vehoniemi (U)	(U)	(U)	(U)	Retkeilyalueen rakentaminen vaiheittain
Pikkola (U)			(U)	Pihan liikunnallisuutta tukevat muutostyöt

KANGASALAN
VESI -LIIKELAITOS

8.6 Kangasalan Vesi -liikelaitos

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Antti Kytövaara

Talous

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS euroa	TP2020	TA2021	MTA2021	TA2022	TA2022 / TP2020 - %	TS2023	TS2024
Toimintatuotot	7 915 384	7 960 000	7 960 000	8 330 000	105,2 %	8 730 000	9 080 000
ulkoiset	7 569 816	7 650 000	7 650 000	8 000 000	105,7 %	8 400 000	8 750 000
sisäiset	345 567	310 000	310 000	330 000	95,5 %	330 000	330 000
Toimintakulut	-4 874 432	-5 140 928	-5 140 928	-5 461 357	112,0 %	-5 661 357	-5 861 357
ulkoiset	-4 630 068	-4 900 000	-4 900 000	-5 180 000	111,9 %	-5 380 000	-5 580 000
sisäiset	-244 364	-240 928	-240 928	-281 357	115,1 %	281 357	281 357
Toimintakate	3 040 952	2 819 072	2 819 072	2 868 643	84,0 %	3 068 643	3 218 643
Poistot ja arvonalentumiset	-2 357 833	-2 520 000	-2 520 000	-2 750 000	116,7 %	-3 280 000	-3 470 000

Toimintaympäristö 2022

Toiminta sisältää vedentuotannon omista pohja- ja pintavesilaitoksista ja jätevesien johtamisen Tampereelle Viinikanlahden jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi sekä jätevesien käsittelyn Pohjan alueella.

Kangasalan Vesi- liikelaitoksen tehtävänä on johtaa laadukasta talousvettä verkostoon liitetyille asukkailla sekä huolehtia jäteveden johtamisesta puhdistettavaksi turvallisesti. Toiminnan tulee olla taloudellisesti tehokasta ja sen pitää keskittyä huolehtimaan luotettavista vesihuoltopalveluista laitoksen omalla toiminta-alueella. Vesijohtoverkostoon on liittynyt n. 6 480 kiinteistöä, joissa on noin 30 500 asukasta. Viemäriverkostoon on liittynyt n. 5 320 kiinteistöä, joissa on noin 28 800 asukasta.

Tampereen Vedelle maksettaviin jätevesikorvauksiin varataan 2 100 000 €. Sisäisissä tuotoissa on 100 000 € huleveden palvelumaksua katujen ja yleisten alueiden kuivatuksen osuutena hulevesien investointi- ja käyttökustannuksista. Huleveden ulkoiset tuotot ovat 4 000 € ja kulut 40 326 €.

Painopistealueet

Hyvän talousveden varmistaminen ja asiallisen viemäroinnin järjestäminen ovat vesilaitoksen päätehtävät, mikä edellyttää laadukkaita ja kestäviä vesihuoltoratkaisuja.

Pääpaino investointien osalta on vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksissa. Merkittävin uudishanke on Lamminrahkan alueen vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen.

Tuloutus kaupungille

Kangasalan Vesi -liikelaitos tulouttaa kaupungille korkona perustamislainasta ja korvauksena peruspääomasta yhteensä 200 000 euroa vuosittain taloussuunnitelmakaudella 2022-2024.

STRATEGISET TAVOITTEET 2022

Numero	Strateginen tavoite
1.	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
4.	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
9.	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnalliset tavoitteet 2022

Numero	Toiminnallinen tavoite
1.8	Asiakaspalvelutyökalujen kehittäminen
1.9	Toimintavarmuus ja sen kehittäminen
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen / Edistämme työhyvinvointia ja vähennämme sairauspoissaoloja
4.7	Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ja moniosaamisen lisääminen
9.4	Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
käyttö- ja kunnossapitokustannukset/ vesijohtoverkostopituus €/km	1641	1830	1890	1935	2030
käyttö- ja kunnossapitokustannukset/ viemärijohtoverkostopituus €/km	3667	4150	4290	4410	4490
Putkirikkoja (talousvesi) / verkostopituus, kpl/100 km	6,9	6	6	6	6

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Laskutettu vesimäärä, m3	1 690 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Laskutettu jätevesimäärä, m3	1 568 000	1 540 000	1 540 000	1 540 000	1 540 000
Vesijohtoverkosto, km	408	409	414	415	416
Viemäriverkosto, km	333	334	339	340	341
Hulevesiverkosto, km	61	61	61	61	61
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	24	24	24	24	24
Sairauspoissaolo, %	7,4	5	5	5	5
Liikevaihto euroa/asukas *	236,5	244,3	252,4	260,6	267,0
*Väestötiedot s. 39					

8.6.1 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma TA2022-TS2024

	TP2020 ulkoiset ja sisäiset	TA 2021 Ulkoiset ja sisäiset	TA2022 Ulkoiset ja sisäiset	TA2022 Ulkoiset	TS 2023 Ulkoiset ja sisäiset	TS 2024 Ulkoiset ja sisäiset
Liikevaihto	7 896 078	7 960 000	8 330 000	8 000 000	8 730 000	9 080 000
Liiketoiminnan muut tuotot	19 306					
Materiaalit ja palvelut	-3 609 427	-3 682 679	-3 976 476	-3 747 861	-4 157 126	-4 334 926
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-728 487	-785 141	-816 841	-816 841	-856 791	-907 991
Ostot tilikauden aikana	-728 487	-785 141	-816 841	-816 841	-856 791	-907 991
Palvelujen ostot	-2 880 940	-2 897 538	-3 159 635	-2 931 020	-3 300 335	-3 426 935
Henkilöstökulut	-1 160 517	-1 377 729	-1 406 639	-1 406 639	-1 425 689	-1 447 889
Palkat ja palkkiot	-845 556	-1 029 050	-1 054 623	-1 054 623	-1 069 062	-1 084 555
Henkilösivukulut	-314 961	-348 679	-352 016	-352 016	-356 627	-363 334
Eläkekulut	-165 481	-184 983	-189 109	-189 109	-191 533	-193 968
Muut Henkilösivukulut	-149 479	-163 696	-162 907	-162 907	-165 094	-169 366
Poistot ja arvonalentumiset	-2 357 833	-2 520 000	-2 750 000	-2 750 000	-3 280 000	-3 470 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 357 833	-2 520 000	-2 750 000	-2 750 000	-3 280 000	-3 470 000
Liiketoiminnan muut kulut	-104 488	-80 520	-78 242	-25 500	-78 542	-78 542
Liikelylijäämä (-alijäämä)	683 119	299 072	118 643	70 000	-211 357	-251 357
Rahoitustuotot ja -kulut	-232 395	-239 000	-261 000	-61 000	-291 000	-328 000
Muut rahoitustuotot	5 441	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kunnalle/Kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-29 604	-29 604	-29 604		-29 604	-29 604
Muille maksetut korkokulut	-37 748	-44 000	-66 000	-66 000	-96 000	-133 000
Korvaus peruspääomasta	-170 396	-170 396	-170 396		-170 396	-170 396
Muut rahoituskulut	-89					
Ylijäämä (Alijäämä) ennen varauksia	450 724	60 072	-142 357	9 000	-502 357	-579 357
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	6 604					
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	457 328	60 072	-142 357	9 000	-502 357	-579 357

8.6.2 Kangasalan Vesi –liikelaitoksen investoinnit TA2022-TS2024

Hankelaji:

(P)= peruskorjaus, (S)= sitova hanke, (U)= uudisrakennushanke

Vesilaitos	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelu
Vesilaitos				
Johtoverkostot ja laitteet (uusinvestoinnit)				
Kangasalan vesijohdon täydennys (U)	U	U	U	Toiminta-alueen vesijohto-verkoston täydentäminen
Lamminrahka (S)	S	S	S	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Herttua (U)		U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Korvenperän alue (U)			U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Keskusta (U/P)	U/P	U/P	U/P	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Kehä II, eteläinen (Saarenmaa) (U)	U	U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Kehä II pohjoinen, Vatialantien jatke (U)			U	Asema-Ruutana katualueen johdot
Lemetty (U)	U	U		Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Kortekumpu (U)		U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Rantatie (U)		U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Vesijohtoverkoston peruskorjaus (P)	P	P	P	Kunnostustyöt verkoston käyttökunnon ylläpit.
Etäluettavat vesimittarit (U/P)	U/P	U/P	U/P	Etäluettavien vesimittareiden kokeiluhanke
Kaukovalvonta ja automaatio (U/P)	U/P	U/P	U/P	Kyber / järjestelmän kehittäminen
Vesilaitoksien peruskorjaus (P)	P	P	P	Vedenkäsittelylaitoksien kunnostus käyttöä ylläp.
Kuljetusvälineet (U)	U			Huoltoauton hankinta vanhan auton tilalle

Hankelaji:

(P)= peruskorjaus, (S)= sitova hanke, (U)= uudisrakennushanke

Viemärlaitos	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelu
Kangasalan viemäröinnin täydennys (U)	U	U	U	Toiminta-alueen viemäröinnin täydennys
Lamminrahka (S)	S	S	S	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Herttuala (U)		U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Korvenperän alue (U)			U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Keskusta (U/P)	U/P	U/P	U/P	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Kehä II, eteläinen (Saarenmaa) (U)	U	U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Kehä II pohjoinen, Vatialantien jatke (U)			U	Asema-Ruutana katualueen johdot
Lemetty (U)	U	U		Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Kortekumpu (U)		U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Rantatie (U)		U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Jätevesiviemäriverkoston peruskorjaus (P)	P	P	P	Kunnostustyöt verkoston käyttökunnan ylläpit.
Jätevesipumppaamoiden peruskorjaus (P)	P	P	P	Kunnostustyöt pumppaamoiden käyttökunnan ylläpit.
Kaukovalvonta ja automaatio (U/P)	U/P	U/P	U/P	Kyber / järjestelmän kehittäminen
Kuljetusvälineet			U	Huoltoauton hankinta vanhan auton tilalle
Sadevesiverkko	TA2022	TS2023	TS2024	Perustelu
Keskusta (U/P)	U/P	U/P	U/P	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Herttuala (U)		U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Sadevesiverkoston peruskorjaus (P)	P	P	P	Kunnostustyöt verkoston käyttökunnan ylläpit.

8.6.3 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma TA2022- TS2024

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset
Toiminnan rahavirta						
Liikelyijäämä/-alijäämä	683 119	299 072	118 643	70 000	-211 357	-251 357
Poistot ja arvonalentumiset	2 357 833	2 520 000	2 750 000	2 750 000	3 280 000	3 470 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-232 395	-239 000	-261 000	-61 000	-291 000	-328 000
	2 808 557	2 580 072	2 607 643	2 759 000	2 777 643	2 890 643
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 733 276	-5 670 000	-5 575 000	-5 575 000	-4 120 000	-5 325 000
	-2 733 276	-5 670 000	-5 575 000	-5 575 000	-4 120 000	-5 325 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	75 281	-3 089 928	-2 967 357	-2 816 000	-1 342 357	-2 434 357
Rahoituksen rahavirta						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 500 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450 000	-450 000	-400 000	-400 000	-550 000	-650 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-56 666	-56 666	-56 666	0	-56 666	-56 666
	-506 666	993 334	1 543 334	1 600 000	1 393 334	1 293 334
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-651 509					
Saamisten muutos	73 803					
Korottomien velkojen muutos kunnalta	92 098					
Korottomien velkojen muutos	916 993	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
	431 385					
Rahoituksen rahavirta	-75 281	1 593 334	2 143 334	2 200 000	1 993 334	1 893 334
Rahavarojen muutos	0	-1 496 594	-824 023	-616 000	650 977	-541 023